Вівторок, 20 квітня 2004 року. № 73 (3323)

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

На порядку денному — ціни, пільги для видань та прожитковий мінімум

Сьогодні Верховна Рада розгляне питання про ратифікацію договорів між Україною і Російською Федерацією про україно-російський державний кордон та про співробітництво у використанні Азовського моря і Керченської протоки. На сесію цього дня винесено законопроекти про ратифікацію угоди про формування Єдиного економічного простору, про угоду між урядами України і Турецької Республіки про морське торговельне судноплавство. Окрім того, депутати голосуватимуть зміни до Регламенту ВР (щодо процедури запису на виступ).

(Закінчення на 2-й стор.).

ВИБОРИ

За попередніми даними, переміг Ернест Нусер

У неділю, 18 квітня, мукачівці вже втретє обирали міського голову. На цю посаду було зареєстровано вісім кандидатів, та напередодні виборів два з них свої кандидатури зняли.

Як і прогнозувалося, найзапекліша боротьба розгорнулася між двома кандидатами — народним депутатом України Віктором Балогою та заступником голови Закарпатської обласної ради Ернестом Нусером. Вони уособлювали дві найвпливовіші на Закарпатті політичні сили — «Нашу Україну» та СДПУ(о).

За попередніми даними, Ернест Нусер випередив свого головного суперника більш як на 5000 голосів, **інформує наш власний кореспондент Іван ГУДЗОВАТИЙ.**

СПОРТ

Останній — найуспішніший

Спортивна гімнастика. Любляна (Словенія). Чемпіонат Європи. Чоловіки. Завершального дня учасники розігрували медалі в індивідуальних змаганнях на окремих снарядах. На брусах чемпіоном став українець Роман Зозуля. А його товаришу по команді Валерію Гончарову тут дісталася срібна нагорода.

Не підкачали і наші юніори. В опорному стрибку Олександр Супрун виборов «срібло», Андрій Ісаєв став бронзовим призером на брусах.

(Спортивну добірку читайте на 24-й стор.).

НОВОСІЛЛЯ

Ліквідатор перестане поневірятися в гуртожитку

Ключі від трикімнатної квартири в новому будинку отримав ліквідатор аварії на ЧАЕС Олександр Кусінь (**на знімку**). У черзі на окреме житло родина стояла 17 років. Протягом цього часу Олександр із дружиною і двома доньками жив у кімнаті гуртожитку. Нова квартира вартістю 14 тисяч доларів — подарунок від дирекції Південноукраїнської атомної станції. Як зізнався хазяїн, якби він не працював у пожежній частині з охорони АЕС, новосілля справив би не скоро.

Олена ІВАШКО.
Фото автора.

Миколаївська область.

ВЕСНА ПРОКИНУЛАСЯ ЗА БУДИЛЬНИКОМ

У рамках Дня довкілля, який проходив під гаслом «Посади своє дерево», столичний парк Слави поповнився горобинами, висадженими Головою Верховної Ради Володимиром Литвином.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ та Укрінформу.

А в Київському зоопарку пройшла святкова акція «День Землі». Ті, хто завітав сюди, були приємно вражені незвичним видовищем: майже всі відвідувачі принесли з собою будильники, якими пробуджували від сну весну. Особливо тішилися маленькі відвідувачі, котрі стрибали з годинниками, що дзвонили на всі лади. Традиційно до весняного прильоту птахів юні орнітологи, лісники, натуралісти виготовили будиночки для пернатих, які розвісили у лісах, парках та скверах міста.

Посадили свої дерева і Президент України Леонід Кучма разом з дружиною Людмилою — на алеї біля Дніпропетровського державного академічного театру опери та балету.

На знімках: Голова ВР України Володимир Литвин поливає посаджене дерево; у шпаківнях скоро будуть свої господарі.

БЛІЦОПИТУВАННЯ — КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ

Як ви оцінюєте стан пам'яток історії та культури?

Катерина Дегтяр, 45 років, мистецтвознавець:

— Наше місто потребує не тільки відбудови окремих пам'яток, а й відновлення повністю ансамблю архітектури, який найбільше відповідав би суті середньовіччя.

Василь Фенцур, директор Національного історико-архітектурного заповідника «Кам'янець»:

— Донедавна реставрація велася заради реставрації: через рік її сліди нагадували макіяж після дощу. Сьогодні в місті прийнято положення про довготермінову оренду, що привабить приватника й іноземного інвестора.

Пані Марія, 72 роки, пенсіонерка:

— Раніше в древніх церквах були склади солі, міндобрив. Тепер більшість громад допомагають у реставрації, вкладаючи в святині свої кошти, працю, а головне — дух.

Олена Коваленко, студентка, 22 роки:

— Прикро, що на обстеження стану Замкового моста — пам'ятки, занесеної в списки світової спадщини ЮНЕСКО, — 100 тисяч злотих виділив уряд сусідньої країни.

Розпитувала Віра ШПИЛЬОВА.

Учора

■ У рамках Днів культури Ісламської Республіки Іран — нагороджено провідних іраністів та викладачів перської мови.

Сьогодні

■ Очікується акція протесту в Одесі проти підвищення тарифів на комунальні послуги.

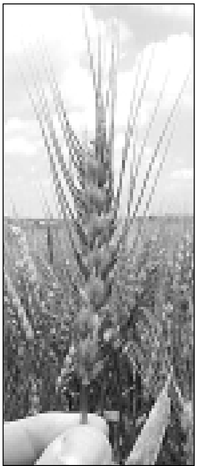
Коротко про важливе

Завтра

■ Парламентські слухання на тему «18-та річниця Чорнобильської катастрофи. Погляд у майбутнє».

ВРОЖАЙ-2004

Заставні ціни залишаються загадкою

Міністерство агрополітики так остаточно і не визначилося із заставними цінами на зерно нового врожаю, зокрема — на пшеницю 3-го класу. За повідомленнями, що надходять із МінАП, їх збираються переглядати. Раніше в урядових колах обіцяли оголосити заставні ціни до середини квітня.

Схема передбачає закупівлю продовольства державою для відшкодування витрат селянам на його виробництво і забезпечення мінімального прибутку в разі надмірної пропозиції на ринку. В аграрному міністерстві запевняють, що разом із Мінфіном усе ще опрацьовують механізми кредитування ДАК «Хліб України» для заставних закупівель. Орієнтовно на це доведеться виділити майже 300-400 мільйонів гривень із резервного фонду держбюджету. Регіони пропонують Кабміну купувати в держрезерв зерно-2004 по 750-800 гривень за тонну. За словами віце-прем'єра Івана Кириленка, заставні ціни формуватимуться з урахуванням витрат сільгоспвиробників і оптимального рівня рентабельності.

Нагадаємо, заставні ціни на пшеницю врожаю-2003 було встановлено на рівні 550 гривень за тонну (без урахування податку на додану вартість).

Сьогодні в Україні температура коливатиметься від 0 вночі до 19 градусів тепла вдень

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ У ДЗЕРКАЛІ ВІТЧИЗНЯНИХ

Із виступу Голови Верховної Ради України Володимира ЛИТВИНА на конференції для регіональних ЗМІ «Відкритість парламенту України: регіональний вимір» 14 квітня 2004 року

Бути із журналістами на «Ви» для мене, як і для кожної людини, означає поважати не лише репрезентовані ними засоби інформації, а передовсім ту справу, ті творчі доробки, що повсякдень виносяться на суд читачів, глядачів чи радіослухачів. Бо результати журналістської праці є найпрозорішими і найдоступнішими, а самі журналісти — представниками, можливо, не так найдревнішої, як найуразливішої професії. Приклади останніх років свідчать про це більш ніж переконливо.

З одного боку, засоби інформації — опора держави, певною мірою і системи влади, з другого — є прямим та ефективним інструментом суспільного контролю за діяльністю цієї влади. Тому годі дивуватися, що в характері творчості більшості журналістів політичний відтінок стає все більше домінуючим, а питання об'єктивності інформації, моральності — суспільно значущою категорією.

Обстоюючи загальнолюдські цінності — добро, справедливість, сумлінність — журналіст тим самим реалізує свої погляди, які передбачають чесну і відкриту позицію, послідовне й переконливе втілення загальноприйнятих суспільних принципів.

Проте цими принципами з різних причин часто-густо нехтують. І тоді свобода слова стає не виявом плюралізму, а засобом компрометації, таким собі публічним товаром. Для використання за першої-ліпшої потреби, щоб якомога дошкульніше зачепити за живе, вразити, викрити або ж просто очорнити. Таке собі публічне глузування над людською гідністю. Особливо, коли свобода слова використовується як ресурс у боротьбі за матеріальні блага і владу. У такій ситуації вести полеміку з її носіями безперспективно. Тим більше — домогтися правди в суді...

Інколи, як вияв вершини редакційного плюралізму, читачеві підсовують заспокійливу «пігулку» у вигляді приписки, мовляв, точка зору автора не обов'язково збігається з позицією редакції. Тоді логічно запитати: якщо не збігається, то чому редакція поряд не вміщує свою, зрозуміло іншу, думку. І чи не краще друкувати одразу судження всіх сторін? (Випадки тиску на редакцію, звісно, не беруться до уваги). А все тому, що за умов такого плюралізму, коли навмисне прогнозовано не збігаються точки зору, редакція демонструє, з одного боку, зразок демократії, з другого — відверто страхує себе від будь-яких негативних наслідків. А це не що інше, як дуалізм журналістики. Хоча, скажу відверто, принципових публікацій та телерадіопрограм з різними поглядами сторін стало значно більше. Варто згадати лише полеміку в цьогорічних числах газети «Дзеркало тижня» і зовсім свіжий приклад — одну з останніх програм «Докладно» з Євгеном Кисельовим на ICTV за участю відомого філантропа Д. Сороса. Хто її бачив і слухав увесь перебіг дискусії, певне, зробив для себе, як і я, один істотний висновок: політичний процес в Україні немислимий і неможливий без активної участі в ньому засобів масової інформації.

Ось чому для кожної держави, і для України зокрема, питання про засоби масової інформації — насамперед політичне. У цьому контексті цілком природне прагнення громадськості відділити ЗМІ від влади, або ж, бодай законодавчо, створити альтернативні до влади незалежні засоби інформації.

Зробила відповідні кроки у цьому напрямі й Верховна Рада України. Маю на увазі прийняті закони — про телебачення і радіомовлення, про систему суспільного телебачення і радіомовлення, про інформацію, про друковані ЗМІ тощо. Але, на жаль, багато положень цих документів залишилися нереалізованими, до того ж не з вини парламенту.

У зв'язку з цим було б доречним навести вислів Монтеск'є: не прагни законом досягти того, що можна досягти покращенням звичаїв. Гадаю, частковою метою конференції можна вважати, крім інших цілей, і намір покращити наші звичаї. Принаймні в парламентському і журналістському середовищі. Звичаї довіряти одне одному, розуміти одне одного і пам'ятати, що без співпраці не може бути конструктивізму. До речі, до співпраці я завжди закликаю цілком свідомо, оскільки сповна розумію значення ЗМІ для діяльності єдиного органу законодавчої влади в Україні. Не прийняті закони додають нам авторитету, а їх вплив на суспільні процеси. Тож журналістське правдиве слово, об'єктивна авторська думка, редакційна позиція стають визначальними чинниками у формуванні справедливої оцінки нашої праці.

Місце акредитованих і запрошених представників ЗМІ у Верховній Раді України — на балконі. Під час пленарних засідань. І, звичайно, — у фойє, такій собі зоні кулуарних дискусій, імпровізованому знімально-записувальному майданчику.

А яке місце і, головне, яку роль серед інших державних інституцій відводять засоби інформації парламенту?

Чи ставив кожен з вас перед собою таке запитання? А якщо ставив, то чи знаходив логічну відповідь на нього? Не книжну, звісно, а таку, яка створювала б у людей достатнє уявлення про суспільне призначення єдиного в країні законодавчого органу. Водночас і «політичної Мекки» країни, і «громадянської Голгофи» кожного із 450 народних обранців. А знайшовши, — чи прагне добирати до своїх матеріалів такі слова, такі фрази та ідіоми, аби в кожній дії, кожному рішенні Верховної Ради суспільство вбачало результати волевиявлення парламенту (принаймні його конституційної більшості) на основі досягнутого компромісу, а не чиєсь утаємниченої домовленості.

Будь-яка статистика щодо особливостей тих чи інших медіапроцесів завжди узагальнена і неоднозначна. Бо, з одного боку, може засвідчувати, наприклад, компетентність і виваженість більшості публікацій центральних і регіональних ЗМІ про діяльність Верховної Ради України. З другого — констатувати факти авторського захоплення спрощеними оцінками окремих парламентських подій. І хоча я не погоджуюсь із твердженнями окремих депутатів про домінування в ЗМІ поверхових оглядів парламентських засідань, все ж не можу не сказати про відсутність справді яскравих прикладів фахового знання журналістами законодавчої проблематики.

Скористаюсь для переконливості даними опитування регіональних журналістів, проведеного перед цією конференцією професором Інституту журналістики Валерієм Івановим. Так-от, на шпальтах газет і в телерадіопрограмах найчастіше висвітлюється діяльність окремих народних депутатів у вигляді їхніх монологів. Про це заявили понад 68 відсотків опитаних. Особливостям (оглядам) законотворчого процесу приділяли увагу майже 55 відсотків опитаних. Обговоренню законопроектів — понад 50 відсотків. Є, правда, в цій статистиці і прикрі для парламенту показники. Зокрема, про діяльність комітетів розповідало 16 відсотків опитаних, тоді як скандали і плітки довкола Верховної Ради «досліджували» понад 25 відсотків респондентів.

Про що це свідчить? Зрозуміло, про добре налагоджені стосунки з депутатами, а також про журналістське тяжіння до кон'юнктури медіаринку. Не хочу піддавати сумніву достовірність інформації щодо поведінки депутатів, оскільки всі ми є живими свідками подій у сесійній залі і поза нею. Депутати також люди — з емоціями і пристрастями. Інша річ, що кожен з нас розуміє під словом «скандал». Наприклад, один часопис торішні грудневі події у Верховній Раді назвав «парламентською божевільнею». Без крихти іронії, звісно. Незрозумілим для читачів залишилося тільки: хто ж з'їхав з глузду? Депутати, які закликали до компромісу, чи ті, хто громив трибуну? Сьогодні я з упевненістю можу сказати, що організоване взимку брутальне блокування трибуни аж ніяк не вплинуло на результати голосування 8 квітня. Швидше, навпаки.

Інший аспект крайнощів в оцінках парламенту полягає в довірливому ставленні журналістів до суб'єктивних суджень здебільшого титулованих депутатів. Заперечувати чи бодай полемізувати з відомими авторитетами чомусь не прийнято. От і тиражуються далеко не безсумнівні твердження на кшталт такого, що «нинішній парламент не відображає точки зору суспільства, а тому не має політичного права формувати уряд на чолі з сильним прем'єром». Цебто закони, конституційні зміни нинішній склад Верховної Ради України зобов'язаний приймати, а формувати уряд належить новій депутатській формації. Прикро, що журналіст не поцікавився у співбесідника, якою ж все-таки є узагальнююча точка зору суспільства, і чи взагалі її можна ідентифікувати?

Хвилюють журналістів і ймовірні негативні наслідки функціонування незбалансованого бюджету 2004 року. Речниками для них виступають знову ж таки відомі парламентські фахівці. Саме їхніми вустами із запалом викривається одна із найфатальніших помилок уряду — прийняття ним недолугого бюджету. Сказано переконливо, але не зовсім точно. Все-таки Закон «Про бюджет» приймала Верховна Рада. То ж і це уточнення неодмінно мав би зробити журналіст, аби віддати належне кожному, хто розробляв, вносив і голосував за національний кошторис. А то й міг би осмилитися розгледіти у своєчасному прийнятті вперше за роки незалежності Державного бюджету і позитивні моменти.

Популіст тим відрізняється від реаліста, що замість демонстрації конкретних особистих здобутків цинічно спекулює на загальновідомих суспільних негараздах і при цьому імітує власне вселенське уболівання за ці негаразди. Скажімо, не вперше у газетах один депутат декларує заклик до колег добровільно відмовитися від усіх пільг і привілеїв, які, на його думку, морально нічим не виправдані. От і спонукав би його журналіст першим офіційно відмовитися від того, що він називає пільгами. Наприклад, від депутатської недоторканності, а не закликати зробити це інших з допомогою газети.

Не стояли ЗМІ й осторонь проблеми фінансових пасивів та активів депутатів. Тема, як відомо, архіпопулярна серед читачів, глядачів чи слухачів. Причому висловлюються в публікаціях і програмах з цього приводу переважно самі народні депутати. Фактів конкретних вони не наводять, а суми — неодмінно. Один народний обранець оцінює вступ депутата у фракцію чи групу парламентської більшості від одного до двох мільйонів у. о., інший — у гострій полеміці щодо встановлення прожиткового мінімуму публічно заявляє, що сума у 342 гривні дозволила б прожити йому лише один день. А що ж журналісти? На жаль, не вхопилися за тему, не взялися по-справжньому за вивчення подібних явищ і причин ведення політичної боротьби такими цинічними базарними методами. Переконаний, якби взялись, то неодмінно могли б сповна розраховувати і на мою особисту підтримку в цій справі, і на допомогу абсолютної більшості депутатів, які не поширюють сумнівну інформацію, а й протидіють подібним тенденціям та явищам.

Інколи близькими до осмислення цієї теми бувають досвідчені журналісти, однак, відчув-

ОФІЦІЙНО

Можна розраховувати на допомогу Литви

«Відносини між Україною та Литвою розвиваються нормально, і сьогодні йшла дискусія про необхідність розширення співробітництва у всіх напрямах», — заявив після вчорашньої зустрічі з тимчасово виконуючим обов'язки Президента Литовської Республіки Артурасом Паулаускасом Голова Верховної Ради Володимир Литвин. Він також повідомив, що було обговорено питання, пов'язані із засіданням Міжпарламентської асамблеї Україна—Литва, яке має відбутися найближчим часом у Вільнюсі. За словами Володимира Литвина, сторони погодилися, що потрібно виводити взаємини на тристоронній рівень Україна—Литва—Польща для того, щоб вагоміше бути представленими в європейському домі.

Артурас Паулаускас запевнив, що Литва готова сприяти Україні щодо вступу в ЄС та НАТО. Він також є головою Сейму Литви, отож висловив свою думку про законодавчий аспект європейської інтеграції: «Це велика робота, ми можемо поділитися досвідом, ми подолали цей процес за п'ять років, і це не лише гармонізація законодавства з ЄС — треба, щоб ці закони діяли і щоб громадськість розуміла їх». Артурас Паулаускас висловив переконання, що Україна йде цим шляхом, усвідомлюючи свої завдання, і може розраховувати тут на допомогу Литви. Володимир Литвин, у свою чергу, сказав, що Україна має виокремлювати свої національні інтереси — бути в цьому питанні егоїстичною, виходячи з того, як інтеграція збігається з інтересами країни. Він також сказав, що Україна має враховувати досвід інших держав, щоб не повторювати їхні помилки.

На порядку денному — ціни, пільги для видань та прожитковий мінімум

(Початок на 1-й стор.).

Цього тижня народні обранці планують розглянути 113 питань. Переважну більшість з них, повідомив Перший заступник Голови Верховної Ради України Адам Мартинюк на погоджувальній раді голів депутатських фракцій, груп і комітетів, парламентарії не встигли опрацювати в «силу певних об'єктивних обставин» у заплановані дні — тоді розглядали законопроекти з конституційної реформи. Адам Мартинюк просив народних обранців не наполягати на своїх документах, бо ті питання, які не встигнуть розглянути у визначений день, автоматично включатимуться першими до наступного порядку денного.

На погоджувальній раді лідер «Нашої України» Віктор Ющенко вимагав включити до розкладу засідання на цей тиждень інформацію про останні події в Мукачевому, де позавчора відбувалися вибори міського голови.

Якщо депутатська комісія на чолі із заступником Голови Верховної Ради Олександром Зінченком встигне підготувати свої висновки, то у середу парламентарії обговорять мукачевські події.

У вівторок планується розглянути низку інших законопроектів, зокрема, про введення мораторію на примусове стягнення та арешт коштів підприємств паливно-енергетичного комплексу, про погашення заборгованості за енергоносії. Цього самого дня народні обранці голосуватимуть і за проекти постанов про рекомендації парламентських слухань. Для повторного розгляду з пропозиціями Президента виноситься закон «Про третейські суди», а також зміни до закону «Про врегулювання заборгованості за вкладами фізичних осіб — вкладників та інших кредиторів Акціонерного комерційного агропромислового банку «Україна». Ймовірно, що сьогодні депутати затвердять прожитковий мінімум на 2004 рік і зміни до Цивільного та Цивільного процесуального кодексів (щодо права на інформацію). Зміни до законів «Про центральну виборчу комісію» (про порядок утворення та склад комісії) і «Про ціни і ціноутворення» (про мораторій на підвищення цін на хлібопродукти) парламентарії розглянуть за скороченою процедурою.

У середу сесія за скороченою процедурою розгляне зміни до Закону України «Про Державний бюджет на 2004 рік» (щодо пільг на ПДВ для періодичних видань), «Про податок доходів з фізичних осіб» (про збільшення суми податкової соціальної пільги на утримання дітей та про кошти, внесені на пенсійні вклади) тощо. О 15-й годині відбудуться парламентські слухання «18-та річниця Чорнобильської катастрофи. Погляд у майбутнє». Адам Мартинюк повідомив, що у четвер, ймовірно, народні депутати таємно обиратимуть суддю Конституційного Суду.

Законопроекти про Загальнодержавну програму розвитку житлово-комунального господарства на 2004—2010 роки, про поводження з вибуховими матеріалами та про нотаріат парламентарії розглядатимуть у п'ятницю. А зміни до Житлового кодексу (про позачергове надання житлових приміщень інвалідам війни) народні обранці розглянуть за скороченою процедурою.

А після погоджувальної ради постійний представник Президента України у ВР Олександр Задорожній повідомив, що на засіданні не було підтримано заяву лідера СПУ Олександра Мороза про необхідність продовження конституційного процесу.

Наталія ЯРЕМЕНКО.

ЗМІ: РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИМІР

ши брак фактів, і вони швидко переорієнтовуються на загальновідомі постулати. Скажімо, чим не привабливо виглядає заголовок статті: «Кишенькові для депутатів». Однак у полі зору авторського дослідження опиняються не ганебний вірус підкупу депутатських голосів, а цілком легальні бюджетні видатки на здійснення депутатами їхніх повноважень. А фінальним акордом доробку стає думка кореспондента про те, що утримання парламенту з кожним днем стає держбюджетові все дорожче, хоча значного підвищення ефективності роботи депутатів немає.

Цікаво було б дізнатися, за якою формулою розраховувалася ефективність роботи парламенту. А якщо такої немає, то треба було б скористатися підсумковими матеріалами четвертої сесії, аби порівняти нинішні результати роботи Верховної Ради з даними річної давності і усвідомити одну просту істину: єдиний законодавчий орган держави і вищий представницький форум українського народу — проголосив незалежність України, прийняв її першу демократичну Конституцію, а нині — стоїть на сторожі її завоювань, здобутків громадянського суспільства.

Журналістський успіх у своєчасному, точному і правдивому викладенні тієї чи іншої проблеми цілком залежить від наявності в автора відчуття актуальності кожної події. Зокрема, ряд публікацій, та й телепрограм квінтесенцію відкриття п'ятої сесії Верховної Ради України побачили не в актуальності проведення позачергової сесії, а в наявності проекту політичної угоди між основними політичними силами парламенту. Ні, тема позачергової сесії звучала в матеріалах вітчизняних ЗМІ, але як недоречна забаганка Голови Верховної Ради. І листи його кожному із 449 депутатів наразилися, як усі знають, на подив і осуд. Про що красномовніше за все свідчить заголовок однієї статті: «Литвину і хочеться, і колеться». Що ж у підсумку сталося — всі також добре знають. Саме позачергова сесія сприяла розблокуванню роботи парламенту, стала вирішальним кроком до голосування 8 квітня.

Якщо вже говорити про особливість цієї дати в історії Верховної Ради, то слід передовсім наголосити на вазі кожного депутатського голосу, а не лише на значенні позицій лідерів, ініціаторів законопроектів чи їхніх опонентів. Саме віднині думки кожного рядового депутата будуть вирішальними у роботі парламенту. Тоді як здебільшого депутатський корпус Верховної Ради четвертого скликання представлений у засобах масової інформації переважно знаковими постатями: Л. Кравчуком, В. Ющенком, П. Симоненком, О. Морозом, Ю. Тимошенко, Ю. Кармазіним, О. Задорожнім, С. Гавришем, Т. Чорноволом, А. Мартинюком, М. Томенком та деякими іншими особистостями. І все ж значення кожного із 449 депутатів України відчула саме 8 квітня. Сподіваюсь, у наступні два роки ви охопите увагою і тих депутатів, хто не шукає першої-ліпшої можливості виступати будь про що, а повсякчас працює з документами, з базовою літературою, з колегами по профільному комітету.

Не можу обійти і публікації про діяльність Голови Верховної Ради України. Його персона не була, звісно, обділена вашою увагою. Однак невипадкові і зовсім різні, а подекуди й діаметрально протилежні судження нерідко висловлюються журналістами щодо одних і тих самих дій керівника парламенту. Так, зроблені мною заяви з приводу відомих конституційних подій одним часописам дали підставу заявити, що Литвин підтверджує свою залежність від Президента і глави його адміністрації, іншим — про підставу для опозиційних сил вважати, що домовитися з нейтральним Литвином буде значно легше.

Оригінальними видаються і заголовки, і тексти інших публікацій. «Литвин видав Кучму» — це про мій виступ у Болгарії перед українською діаспорою з думкою про те, що політреформа у концентрованому вигляді збільшить повноваження президента. «Литвин не хоче партії» — про моє бажання забезпечувати стабільність законодавчого процесу. «Литвин налякався гніву Європи» — про мій лист президентові ПАРЄ Пітеру Шідеру. А одному авторові так стало, певне, зле за бурхливі події під законодавчою владною гілкою, що він мій коментар про відсутність підстав для розпуску ВР розмістив під багатообіцяючою назвою: «Немає компромісу під українським дубом». Тобто Верховна Рада України — такий собі український дуб, депутати, звісно, жолуді на ньому, а всі інші, хто знаходиться під дубом, за логікою автора — поросята?

Або ще про одне. Не звикли, виявляється, ще ми, втім, як і частина українського політикуму, до такої цілком демократичної і ефективної форми ведення суспільного діалогу, як відкриті листи Голови до керівників держави. Сьогодні, певне, зручніше довіряти телефонному праву чи кулуарним методам погодження проблем. Я ж вбачав і вбачаю у своїх листах можливість предметного діалогу з керівниками держави без посередників задля досягнення конкретних результатів. Причому роблю це відкрито, розміщуючи листи на веб-сторінці інтернет-сайту Верховної Ради України. Аби всі знали і розуміли мою позицію з того чи іншого питання. Читайте і коментуйте, однак не спотворюйте написане.

Скажімо, звернувся я з листом до Президента України з приводу проблем виконання Закону «Про дипломатичну службу». Звісно, на прохання відповідного комітету Верховної Ради України. І що ж, кореспондент однієї газети відразу висловив припущення, що «лист Литвина можна назвати початком боротьби за вплив на зовнішню політику держави». До речі, в цій само газеті через кілька днів ішлося про інший вигаданий вплив. Так, проголосована 294 депутатами (яка цифра!) постанова про мораторій на перевірки ЗМІ під час президентських виборів, виявляється, стала можливою завдяки впливу на парламент підписаного Президентом Указу про заборону аналогічних перевірок. Народний депутат Микола Томенко може точніше за мене назвати день і місяць минулого року, коли згаданий законопроект було офіційно зареєстровано в парламенті.

Важко додуматись до такого взаємовпливу. Але якщо дуже бажати, то, виявляється, можна. А ще, коли надійде рекомендація провести саме таку паралель? Виключати цей варіант я не можу, оскільки всі ми знаємо про існування особливого виду листування ідеологів компромату з керівниками ЗМІ. Ось коли безцеремонно втручаються в природу поглядів, переконань і покликання журналіста.

Чи існують методи боротьби з такими явищами? Безперечно. В одному з виступів я вже рекомендував представникам ЗМІ не виконувати такого роду нікчемні доручення. Бо вони принижують і деморалізують людську гідність. З другого боку, треба нормально ставитися лише до інформації про організацію тієї чи іншої події, час і місце її проведення, учасників, мету заходу та можливий результат. Усе інше, як то кажуть, «від лукавого».

Упродовж минулих тоталітарних років політичній цензурі журналісти намагалися протиставляти творчу майстерність, журналістську принциповість, громадянську непохитність. Нині, напевне, час знову повернутися до цих професійних чеснот. Переконаний, що саме вони викинуть на звалище новітньої української історії і поняття «темники».

Що ж до цензури, то теоретики вітчизняної журналістики визначили чотири рівні існуючої «демократичної цензури» в Україні: конституційний рівень, законодавчий, відомчий чи редакційний, професійно-журналістський (самоцензура). Якщо перші два рівні є сталими категоріями цензури, то два останні —залежать тільки від самих журналістів. Спеціального законодавства тут не вигадаєш. Їм і тільки їм належить утверджувати кодекс журналістської честі, етики, моральності й порядності. Лише це посилить у суспільстві позиції засобів інформації, значення для держави журналістської творчості загалом. Щоб з першого слова, першого відеокадру чи радіозвернення було зрозуміло, хто і чому пропонує нам свій доробок.

Я особисто шкодую, що зникли зі шпальт газет редакційні статті (колишні передовиці), замітки, судження редакторів газет чи директорів ТРО про узагальнену позицію ЗМІ, а відтак, дальшу реакцію редакції чи журналіста на ту чи іншу подію. Передова стаття, провідна чи підсумкова передача, колонка редактора — усе це форми діалогу з недалекого, але повчального минулого. Все це ознаки справжньої відкритості і самодостатності ЗМІ. За цих умов і органи державної влади, у тому числі й Верховна Рада України, сприятимуть організації таких програмних матеріалів. Бо їх присутність на сторінках газет і в телерадіоефірі зміцнюватиме довіру, робитиме нашу обопільну відкритість нормою життя, а не винятком, девальвуватиме подвійну мораль, хибні принципи і неприйнятні правила великої політичної гри, яка невдовзі вчетверте розпочнеться в незалежній Україні.

БАЛАНС ТИЖНЯ

Чудеса в решеті

Статистичні парадокси вітчизняної економіки не раз уже потрапляли в поле зору нашої газети. У тім сенсі, що оціночні показники, приміром, промислового зростання, ну аж ніяк не пов'язуються з індикативними, що відбивають якість життя пересічного українця. Та тема ця невичерпна...

Зачароване коло

Аналізуючи причини буквально неймовірного зростання цін на металопродукцію для внутрішніх споживачів і реакцію влади на цю тенденцію, у минулому щотижневому огляді наша газета підкреслено промовчала про роль Антимонопольного комітету в державному регулюванні ринку. Минулого тижня це поважне відомство заявило про себе за власною ініціативою, провівши прес-конференцію з цієї проблеми.

Зазначу відразу, нічого нового журналістам голова комітету пан Костусєв не повідомив. І до цієї зустрічі в ЗМІ відкрито називали промислово-фінансові групи — «Приват», «СКМ», «Інтерпайп», «ТАС» та деякі інші, — чиї металозаводи практично одночасно саме і підняли ціни. Причому від 40 до 200, а на окремі види продукції і до 300 відсотків. І хоча все це схоже на відверту змову, такої оцінки на прес-конференції не пролунало.

Що стосується заходів, яких, як підкреслив О. Костусєв, Антимонопольний комітет вжив за особистим дорученням Президента для приборкання ринку металу, то вони, безумовно, вражають. Власникам названих вище концернів, які є, за запевненням Олексія Васильовича, великими патріотами незалежної України, надіслано письмову пропозицію повернутися до грудневих цін минулого року.

А ще Антимонопольний комітет планує, цитую дослівно, «провести серед власників металозаводів роз'яснювальну роботу». Треба думати, буде прочитано лекції про шкоду роздування цін на продукцію базової галузі для української економіки. Якщо реакція забариться, суворо пригрозив глава комітету, буде застосовано жорсткі санкції — десятивідсоткові штрафи на річні доходи на користь бюджету.

З приводу погроз. Чи затвердять законність штрафів господарські суди, а в тім, що, застосувавши санкції, без них не обійтися, О. Костусєв сумнівів не має, — це, як кажуть, або пан, або пропав. Чим-чим, а вмінням тягти волинку вітчизняна Феміда опанувала блискуче. Про її принциповість і непідкупність узагалі легенди в країні та за її межами ходять.

Щодо домовленостей. У березні, пам'ятається, уряд підписав з металозаводчиками цілком ідентичний меморандум. І що? У квітні залізничники буквально завили від зростання цін на рейки, вагонні колеса і гальмові колодки, без щоденної закупівлі і заміни яких пасажирські і вантажні потяги зупиняться буквально в лічені дні.

Залишається сподіватися на такий ефективний інструмент боротьби з монополістами, як роз'яснювальна робота... Про антитрестовські закони, адаптовані до умов і особливостей українського ринку, у владних коридорах, насамперед і в стінах антимонопольного відомства, нічого такого не чули.

Тим часом декілька років тому в двері цього комітету стукали металурги, скаржачися на невиправдане з їхньої точки зору підвищення цін на залізничні перевезення. Чи не по зачарованому колу бігаємо, добродії?

Просто красива цифра

Зате статистики минулого тижня знову всіх нас порадували. Реальний валовий внутрішній продукт (ВВП) з початку року зріс (порівняно з аналогічним періодом року минулого) майже на 11 відсотків! Як і раніше, небувалий темп зростання демонструє промислове виробництво. У будівництві — до 30 відсотків. Не на багато менше — 22,8 відсотка — у переробці. А от роздрібна торгівля на цьому тлі вочевидь відстає. Її приріст — лише 12,6 відсотка.

Стоп! Але саме на близьку до цього величину, якщо вірити статистиці, — на дев'ять з хвостиком відсотків, — зросли за останні кілька місяців (у поточному, а не у відносному вимірі часу) роздрібні ціни на продукти харчування, промтовари та послуги населенню.

Тож якими темпами розвивається країна, якщо врахувати, що ВВП, та й промислові оціночні показники, вимірюються в грошовому еквіваленті, що відбиває насамперед рівень цін на внутрішньому і зовнішньому ринках?

Не дочекаєтеся...

Пенсії — один з найголовніших індикативних показників якості життя, а отже, і всієї економіки. Отож минулого тижня голова наглядової ради Пенсійного фонду країни Борис Зайчук заявив: щоб підвищити мінімальні пенсії (а їх одержує переважна більшість наших ветеранів) до прожиткового мінімуму, середня зарплата в Україні має бути 800 грн. А вона в нас до кінця 2004 року за прогнозами сягне... 535 гривень.

За цінового, а не якісного зростання ВВП і промислового виробництва українським пенсіонерам прожиткового рівня в найближчому (і не тільки для людей похилого віку, а й для всіх нас) майбутньому не досягти. Це очевидно. Доти, доки ми не навчимося керувати економікою не заради красивої цифри, а заради конкретної людини.

Ігор НАУМЕНКО.

ВІЗИТИ

Політична віха в історії двох народів

Володимир Литвин зустрівся з прем'єром Нідерландів

Україна високо цінує рівень взаємин між Україною та Нідерландами. Про це заявив Голова ВР Володимир Литвин під час зустрічі з Прем'єр-міністром Королівства Нідерландів Яном Петером Балкененде, який, у свою чергу, оцінив відносини з Україною як дуже добрі.

Як повідомила керівник пресслужби ВР Вікторія Шведова, за словами Володимира Литвина, міжурядова програма спільних дій дасть змогу активізувати нашу співпрацю. Голова українського парламенту заявив, що Україна зацікавлена в поглибленні відносин із Нідерландами на міжпарламентському рівні. У ВР працює міжпарламентська група зв'язків із Нідерландами, що свідчить про щиру зацікавленість у співробітництві. Володимир Литвин також висловився за активізацію відносин на рівні комітетів і фракцій. Він висловив переконання, що «візит стане політичною віхою в історії стосунків двох народів».

ФОТОФАКТ

У Ніжинській міській лікарні відкрито сім палат для інвалідів Великої Вітчизняної війни, обладнаних телевізорами і холодильниками.

На знімку: ветеранові війни, лейтенанту медичної служби Надії Степаненко днями виповнилося 90 років. Їй приємно спілкуватися і з лікарем-терапевтом Людмилою Рекаєвою, і з правнучкою Лерою.

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

Народні депутати України — члени Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України та працівники секретаріату комітету висловлюють глибоке співчуття головному консультанту секретаріату комітету Мякушко Ірині Леонідівні з приводу передчасної смерті її чоловіка —

МЯКУШКА Олександра Васильовича.

ЗАДОВОЛЕННЮ НЕ ПІДЛЯГАЄ...

«Будь-який факт корупційних діянь у будь-якій сфері має розглядатись не просто як порушення чинного законодавства, а, передусім, як злісне посягання на суспільну стабільність, як брутальне ігнорування основних положень Конституції у частині захисту прав і свобод громадян».

Президент України Л. КУЧМА, січень 2004 р.

ДЕПУТАТСЬКЕ РОЗСЛІДУВАННЯ

КОРУПЦІЯ *— цей діагноз сьогодні можна ставити вже навіть не багатьом українським чиновникам, а цілим відомствам і загалом усій правоохоронній системі в нашій державі. Дійшло до того, що, розпізнавши злочин, різні відомства, замість того щоб розслідувати його і притягнути винних до відповідальності, вишиковуються в міцний мур на шляху до з'ясування істини. Тобто стають на захист злочину, а не права, як зобов'язані робити.*

Апеляційний суд вирішив одне, окружна комісія робить своє

А почалося все ще у квітні 2002 року, коли в Лозівському одномандатному виборчому окрузі № 180 Харківської області підбивали підсумки виборів до Верховної Ради України. Основна боротьба тут розгорнулася між народним депутатом III скликання Іваном Діяком, який майже 30 років пропрацював в окрузі, та приїжджим із Харкова бізнесменом — господарем приватної комерційної імперії А. Гіршфельдом. З огляду на реальні справи і заслужений багаторічною працею авторитет, перемога І. Діяка не викликала сумнівів. І 4 квітня 2002 року окружна виборча комісія оголосила його перемогу, після тривалої перевірки визнавши безпідставними претензії конкурентів.

Однак конкурент не змирився з поразкою. До Апеляційного суду Харківської області надійшло звернення А. Гіршфельда з вимогою оголосити недійсними результати голосування на всіх тих виборчих дільницях, де він програв вибори Діяку із значною різницею. Суд залишив цю вимогу без задоволення, не наваживши оголосити недійсними результати голосування багатьох тисяч громадян України. Не став він скасовувати і постанову окружної комісії про визнання перемоги І. Діяка на виборах в окрузі.

З резолютивної частини рішення Апеляційного суду Харківської області від 09.04.02 (мовою оригіналу): «Что касается требований, изложенных в жалобе Гиршфельда А. М., относительно признання недействительным протокола окружной избирательной комиссии от 04.04.2002 г. о результатах голосования в одномандатном избирательном округе № 180, постановления № 85 от 04.04.2002 г. об избрании народным депутатом Украины Дияка И. В., то они удовлетворению не подлежат...»

На вимогу Гіршфельда суд лише визнав недійсною постанову окружної комісії про відсутність порушень під час голосування у частині з названих позивачем дільниць. Зате його ж вимогу прямо зобов'язати окружну виборчу комісію визнати недійсними результати голосування на цих дільницях суд задовольнити відмовився. Це потребувало від окружної виборчої комісії провести додаткову перевірку відповідно до вимог Закону «Про вибори народних депутатів України». Однак далі відбулася несподівана річ. Окружна виборча комісія результати виборів на 7 дільницях просто оголосила недійсними, хоча в судовому рішенні апеляційний суд відмовився це зробити. Дільничні виборчі комісії почали протестувати проти очевидних порушень законодавства.

Щоб набрати на дільницях, де оголошені недійсними результати голосування, 10 % начебто неправильно виданих бюлетенів, зараховано неправильними всі бюлетені, видані громадянам за додатковими списками виборців. Всупереч об'єктивній реальності названо їх неправильно внесеними до списків безпосередньо під час голосування. Дільничні виборчі комісії, які за законом і мають право робити такі висновки, однозначно з цим не погодилися, проте нічого не змогли вдіяти через усунення їх від виборчого процесу. Так тисячам громадян було відмовлено у здійсненні їхнього права обирати, гарантованого Конституцією України.

Навіщо це було потрібно ініціаторам? Списали саме 7,5 тисячі голосів — рівно стільки, скільки було необхідно для ліквідації різниці між Гіршфельдом та Діяком. Як наслідок, кандидат А. Гіршфельд замість другого місця здобув довгоочікувану перемогу з перевагою «аж» у 92(!) голоси.

Зрозуміло, що тут відкривається поле для діяльності правоохоронних органів. Однак дії різних інстанцій, куди потрапляла ця справа, раптом набували доволі дивного вигляду.

Суд і здоровий глузд

Діяк у судових інстанціях намагався звернути увагу на грубі порушення законодавства в діях окружної виборчої комісії, однак отримав висновок, який суперечив здоровому глуздові. Термін подання скарг на дії окружної виборчої комісії — п'ять днів з часу виборів (п. 6 ст. 29 Закону «Про вибори народних депутатів України»), тобто до 5 квітня 2002 року. А скарга І. Діяка була подана лише 12 квітня, тому має залишитися без розгляду. Формально все правильно, проте не враховано істотного факту: самі суперечливі дії окружної виборчої комісії, оскаржувані І. Діяком, відбулися тільки 10 квітня. Згідно з рішенням того самого окружкому І. Діяк з 4 по 10 квітня був обраний народним депутатом України. То як він міг до 5 числа оскаржувати те, що сталося лише 10-го?

У липні 2003 року Конституційний Суд України прийняв рішення, котрим пункт 6 ст. 29 Закону «Про вибори народних депутатів України», за яким формально відмовляли І. Діяку, визнавався таким, що суперечить Конституції України. Адже завдяки грі термінами і датами фактично виходило, що дії окружкому просто не підлягають будь-якому оскарженню і стоять вище Конституції!

Прокуратура: нічого не чую, не бачу, не знаю

З викладом незаконних дій окружкому № 180 та вимогою їх перевірки до Генеральної прокуратури України понад десять разів зверталися великі групи народних депутатів України та окремі фракції парламенту. Однак за півтора року органи прокуратури такої перевірки так і не провели. Зате вони п'ять разів ухвалювали рішення про відмову в порушенні кримінальної справи. Було з'ясовано лише те, що в офіційному протоколі про результати голосування міститься підпис члена окружної виборчої комісії, котрий насправді його ніколи не підписував (згідно з його заявою). Коли та за яких обставин з'явився цей підпис у протоколі, органи прокуратури з'ясовувати не поспішають.

■ ■ ■

Замість належної перевірки фактів порушення виборчого і кримінального законодавства прокуратура приймала рішення про відмову в порушенні кримінальної справи.

■

Врешті-решт порушену кримінальну справу було остаточно поховано. Комітет Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією та організованою злочинністю з участю заступників Генерального прокурора протягом 2003 року тричі розглядав хід розслідування й тричі давав негативну оцінку «досягненням» прокуратури. Однак усі вимоги та пропозиції комітету, щоб вивести розслідування з глухого кута, були просто проігноровані. Залишилося без належного реагування і звернення Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Перевірки фактичної дати складання додаткових списків виборців за сімома виборчими дільницями органи прокуратури не провели навіть після прямого рішення щодо цього з боку парламентського Комітету з питань боротьби з корупцією та організованою злочинністю, прийнятого 5 березня 2003 року на засіданні з участю заступника Генерального прокурора України. Секретар комітету народний депутат М. Карнаух і член ЦВК Ю. Данилевський спеціально прибули до Харкова для спільної роботи з представниками прокуратури, проте зустріли опір від прокурора Харківської області В. Кривобока (тепер уже колишнього). Уникаючи призначеної перевірки списків, він узагалі вимагав спеціального роз'яснення Конституційного Суду України щодо цього. Таким чином, рішення, прийняте на засіданні Комітету Верховної Ради України, робоча група не виконала з вини і Харківської обласної, і Генеральної прокуратур. Незрозуміло, яких ще дозволів потрібно органам прокуратури? Якби не було блокування з боку прокуратури, то сьогодні ми могли б мати результати розслідування робочої групи.

На жаль, така ситуація вже не дивує. Весь цинізм прокуратури, яка видає цей фарс за слідчі дії, криється в неофіційному визнанні прокурора: «Якщо мені дадуть вказівку — усе виведу на чисту воду!» Виходить, що вказівки нема, а без вказівки нема і слідчих дій! Отже, вибори у 180-му виборчому окрузі перетворено на профанацію шляхом скоєння кримінального злочину, а мляві дії прокуратури не сприяють його розкриттю.

Дійшло до того, що з'явилися непорозуміння, як це мало місце довкола проблеми зберігання виборчої документації окружної комісії № 180. Відповідно до ст. 86 Закону «Про вибори народних депутатів України», уся виборча документація підлягає зберіганню в державних архівних установах. Проте в Лозівському одномандатному окрузі № 180 цього не зробили: документацію замкнули в приміщенні Лозівської міськради. Річ у тім, що дослідження оригіналів списків виборців округу недвозначно свідчить про наявність складу кримінального злочину. Але з державного архіву ці списки можна витребувати для ознайомлення й поставити перед прокуратурою прямі вимоги, обгрунтовані документально. Можливо, саме тому виборчу документацію округу на порушення закону замкнено подалі від цікавих очей в Лозівській міськраді, щоб після закінчення терміну зберігання її можна було негайно знищити.

■ ■ ■

Голова ЦВК М. Рябець тричі вимагав від прокуратури забезпечити дотримання чинного законодавства. У травні 2003 року прокурор Харківської області В. Кривобок навіть визнав, що перевіркою встановлено факт порушення ст. 86 і вжито заходів для його усунення. А саме: виборча документація окружної комісії № 180 переведена на зберігання з Лозівської міськради до державного архіву Харківської області. Однак, як незабаром з'ясувалося, списки виборців, бюлетені та інші документи так і не рушили з місця.

■

На цьому тлі вже не варто дивуватися, що слідство умисно зволікається, заплутується, забріхується тими, хто зі службового обов'язку мав би встановити істину. Виступаючи на Всеукраїнській нараді з проблем боротьби з організованою злочинністю і корупцією та захисту прав людини, Президент України Л. Кучма прямо сказав про такі дії правоохоронних органів: «Як Президент не маю права мовчати, коли порушуються конституційні права громадян, і саме тією державною інстанцією, яка має їх забезпечувати і поновляти... Адже захист честі мундира полягає не в тому, щоб заплющувати очі на очевидні порушення закону».

Списки виборців з грифом «цілком таємно»

Сумнівні методи прокуратури перевіряти за допомогою списків виборців підстави дій окружної виборчої комісії при позбавленні нею 7,5 тисячі громадян їхнього конституційного права на волевиявлення дивовижним чином збігаються з глухою обороною, яку зайняв довкола цих списків лозівський міський голова С. Литвинов. Оголосити списки виборців секретними і приховувати кримінальний злочин — куди вже далі? Неувага до запитів народних депутатів, відмова виконувати судову ухвалу про надання доступу до списків виборців — усе це вже саме по собі тягне на кримінальну справу. Однак «вдячна» прокуратура, від котрої С. Литвинов відводить на себе стріли, звичайно, не помічає в його діях ніяких порушень. Що їй, прокуратурі — вона не помічала й більшого! Той же В. Кривобок без нагадувань добре знає, що якби списки виборців були передані до державної архівної установи, як цього вимагає закон, то доступ до них мали б усі, згідно з Положенням про державні архівні установи. Але тоді не вдалося б заховати від цікавих очей документальні свідчення про злочин і довелося б порушувати кримінальну справу, котра матиме широкий резонанс. Закрити її чи загальмувати розслідування буде вже дуже непросто.

■ ■ ■

Голова парламентського Комітету з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю звернувся до прокуратури розслідувати відповідність законам дій лозівського міського голови С. Литвинова, в яких містилися ознаки складу злочину, передбаченого ст. 351 Кримінального кодексу України. Але «вдячна» прокуратура, від котрої С. Литвинов відводить на себе стріли, звичайно, не помітила ніяких порушень.

■

Наполеглива оборона списків виборців від будь-якого доступу в поєднанні з упертим небажанням прокуратури до них заглядати наштовхує на сумні висновки. Виникає враження, що там дуже добре розуміють про наслідки, коли провести перевірку належним чином. І справа не в тому, що постане безпрецедентна для України кримінальна справа за статтями 157 і 158 Кримінального кодексу (перешкоджання вільному здійсненню права обирати) проти службової особи. Варто встановити, хоча б на одній із семи виборчих дільниць, де голосування оголосили недійсним, що насправді це зроблено головою окружної виборчої комісії безпідставно та незаконно, — і результати виборів в окрузі радикально зміняться.

З копій виборчої документації на дільниці № 121, які є в розпорядженні парламентського Комітету з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю та Генеральної прокуратури, видно, що блокування з боку прокуратури і лозівської міської влади відбувається через те, що окружна виборча комісія на чолі з В. Годіною здійснила, м'яко кажучи, неправедні дії. Хоча окружком вважав, що 31 березня 2002 року на дільниці кількість неправильно виданих бюлетенів становила 255 (тобто понад 25 % від загальної кількості тих, хто проголосував), насправді на дільниці в день виборів стільки людей до списків просто не вносилося, їх справжня кількість, за поясненням дільничної комісії, не перевищила 5 % від загальної кількості голосуючих на дільниці. Це підтверджується списками виборців і рештою дільничної документації. Зокрема, списки виборців чітко ідентифікуються за часом складання, оскільки мають різні форми. Лише 52 особи перебувають у додаткових списках дільниці № 121, складених саме в день голосування 31 березня. Таким чином, окружна комісія незаконно стала на заваді здійсненню виборчого права понад тисячі громадян лише на дільниці № 121, що передбачено статтею 157, ч. 3 статті 158 Кримінального кодексу України. Нагадаємо, що Гіршфельд переміг з перевагою тільки 92 голоси. Зрозуміло, чому навколо списків виборців виросли такі міцні мури.

Якби із списками виборців та їх врахуванням усе було законно, то, напевне, прокуратура не уникала б їх перевірки. Навпаки, перевірка зняла б усі питання, і справі кінець. Однак прокуратура будь-що намагається не розбурхувати справу. Коли керівництво Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю виклало суть подій на шпальтах парламентської газети «Голос України» (№ 194 за 22.10.02 та № 72 за 15.04.03), вони подали до суду про захист честі, гідності та ділової репутації. Цю репутацію було оцінено у понад 100 тисяч гривень на обох, щоб раз і назавжди відучити депутатів цікавитися чужими таємницями. На підтвердження своїх слів секретар комітету М. Карнаух просив суд витребувати списки виборців у лозівського міського голови С. Литвинова, а також залучити пояснення дільничних виборчих комісій, свого часу проігноровані. І суд погодився з цими законними вимогами та виніс відповідну ухвалу: «Витребувати додаткові списки виборців на дільницях №№ 114, 116, 117, 121, 124, 125, 132 виборчого одномандатного округу № 180 по виборах народних депутатів України 31.03.02 з архівного відділу міської ради Лозової до Шевченківського районного суду м. Києва».

Після перевірки списків просто в суді все могло закінчитися порушенням кримінальної справи проти В. Годіної. Тут уже не до грошей, честі та гідності, тому Гіршфельд і Годіна практично одночасно відкликали свої позови з суду. І 18 листопада 2003 року Шевченківський районний суд м. Києва ухвалив: «Провадження справи за позовами Гіршфельда А. М. і Годіної В. М. <...> закрити».

Неможливість будь-яким чином вплинути на цей сумний стан речей завжди яскраво свідчило про системну кризу влади у країні, коли перестановки окремих чиновників жодним чином нічого не вирішують. Вибори влади вже перетворені на профанацію, волевияв народу легко «коригується» за допомогою безкарних злочинів. А де ж залишається місце справедливості? Чи вона стає можливою тільки тоді, коли вигідна конкурентам злочинців?

24 листопада 2003 року група народних депутатів України звернулася до новопризначеного Генерального прокурора Г. Васильєва з приводу незадовільного розслідування цієї справи. 8 грудня минулого року заступник Генерального прокурора О. Колінько повідомила про необхідність додаткової перевірки названих фактів і продовжила її термін. Сподіваємося, що нове керівництво Генеральної прокуратури вживе всіх заходів для встановлення істини й притягнення винних до відповідальності. Зрештою, такі сподівання висловив на січневій, 2004 року, Всеукраїнській нараді з проблем боротьби з організованою злочинністю і корупцією та захисту прав людини і Президент України Л. Кучма:

«У правоохоронні органи прийшли нові кадри, які повинні докласти всіх зусиль, аби виправдати сподівання суспільства, яке чекає від них конкретних і рішучих кроків».

Народні депутати України
Микола КАРНАУХ (323 в. о.);
Василь ЧЕРВОНІЙ (280 в. о.);
Левко ЛУК'ЯНЕНКО (394 в. о.);
Валерій АСАДЧЕВ (220 в. о.);
Павло МОВЧАН (283 в. о.);
Станіслав НіКОЛАЄНКО (187 в. о.).

Друкується в рахунок квоти Комітету з питань боротьби з організованою злочинністю та корупцією

Закон України

Про вибори народних депутатів України

Розділ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Основні засади виборів народних депутатів України

1. Народні депутати України (далі — депутати) обираються громадянами України на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування.

2. Кількісний склад Верховної Ради України визначається Конституцією України.

3. Вибори депутатів здійснюються за пропорційною системою: депутати обираються за виборчими списками кандидатів у депутати (далі — виборчі списки) від політичних партій, виборчих блоків політичних партій (далі — партії (блоки)) у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі (далі — загальнодержавний округ).

Стаття 2. Загальне виборче право

1. Вибори депутатів є загальними. Право голосу на виборах депутатів мають громадяни України, яким на день виборів виповнилося вісімнадцять років.

2. Документом, який підтверджує громадянство України, є:

1) паспорт громадянина України;

2) паспорт громадянина України для виїзду за кордон;

3) дипломатичний паспорт;

4) службовий паспорт;

5) посвідчення особи моряка;

6) посвідчення члена екіпажу;

7) військовий квиток для військовослужбовців строкової служби;

8) тимчасове посвідчення громадянина України;

9) картка (довідка) установи кримінально-виконавчої системи, що повинна містити: прізвище, ім'я, по батькові, число, місяць, рік народження, громадянство, фотокартку особи, підпис керівника та печатку установи, — для осіб, які перебувають в установах кримінально-виконавчої системи.

3. Громадяни України, які мають право голосу, можуть брати участь у роботі виборчих комісій як їх члени, а також у проведенні передвиборної агітації, здійсненні спостереження за проведенням виборів депутатів та інших заходах у порядку, визначеному цим та іншими законами України.

4. Будь-які прямі чи непрямі привілеї або обмеження виборчих прав громадян України за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками забороняються. Не допускаються обмеження щодо участі громадян у виборчому процесі, крім обмежень, передбачених Конституцією України та цим Законом.

5. Не має права голосу громадянин, визнаний судом недієздатним.

6. Громадянин України, який проживає або перебуває в період підготовки і проведення виборів за межами України і перетнув державний кордон України на законних підставах, має право голосу на виборах народних депутатів України на загальних підставах.

7. Громадяни України, які мають право голосу, є виборцями.

Стаття 3. Рівне виборче право

1. Вибори депутатів є рівними: громадяни України беруть участь у виборах на рівних засадах.

2. Кожний виборець на виборах депутатів має один голос. Виборець може використати свій голос тільки на одній виборчій дільниці.

3. Усі кандидати у народні депутати (далі — кандидати у депутати) мають рівні права і можливості брати участь у виборчому процесі.

4. Рівність прав і можливостей кандидатів у депутати брати участь у виборчому процесі забезпечується:

1) забороною привілеїв чи обмежень кандидатів у депутати за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками;

2) забороною втручання органів державної влади та органів місцевого самоврядування у виборчий процес, за винятком випадків, передбачених цим Законом;

3) рівним ставленням органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх службових та посадових осіб до кандидатів у депутати, партій (блоків) — суб'єктів виборчого процесу;

4) забороною використання партією (блоком) під час фінансування передвиборної агітації, крім коштів свого виборчого фонду та коштів Державного бюджету України, інших коштів;

5) рівним доступом кандидатів у депутати, партій (блоків) — суб'єктів виборчого процесу до засобів масової інформації на умовах, визначених цим та іншими законами України.

Стаття 4. Пряме виборче право

Вибори депутатів є прямими. Громадяни України обирають депутатів безпосередньо шляхом голосування за кандидатів у депутати, включених до виборчого списку партії (блоку).

Стаття 5. Добровільність участі у виборах

Участь громадян України у виборах депутатів є добровільною. Ніхто не може бути примушений до участі чи неучасті у виборах.

Стаття 6. Вільні вибори

1. Вибори депутатів є вільними. Виборцям забезпечуються умови для вільного формування своєї волі та її вільного виявлення при голосуванні.

2. Застосування насильства, погроз, обману, підкупу чи будь-яких інших дій, що перешкоджають вільному формуванню та вільному волевиявленню виборця, забороняється.

3. Для забезпечення вільного волевиявлення військовослужбовцям строкової служби в день виборів надається відпустка для участі в голосуванні не менш як на чотири години.

Стаття 7. Таємне голосування

Голосування на виборах депутатів є таємним: контроль за волевиявленням виборців забороняється.

Стаття 8. Особисте голосування

Кожний виборець голосує на виборах особисто. Голосування за інших осіб чи передача виборцем права голосу будь-якій іншій особі забороняється.

Стаття 9. Право бути обраним

1. Депутатом може бути обраний громадянин України, який на день виборів досяг двадцяти одного року, має право голосу і проживає в Україні протягом останніх п'яти років.

2. Проживання в Україні за цим Законом означає:

1) проживання на території в межах державного кордону України;

2) перебування на судні, що перебуває у плаванні під Державним Прапором України;

3) перебування громадян України у встановленому законодавством порядку у відрядженні за межами України, в дипломатичних та інших офіційних представництвах і консульських установах України, міжнародних організаціях та їх органах;

4) перебування на полярних станціях України;

5) перебування у складі формування Збройних Сил України, дислокованого за межами України;

6) перебування громадян України за межами України відповідно до міжнародних договорів України.

3. Такими, що проживають в Україні, вважаються також особи, які проживають разом з особами, зазначеними у пункті 3 частини другої цієї статті, та члени їх сімей.

4. Не може бути включений до виборчого списку і обраний депутатом громадянин, який має судимість за вчинення умисного злочину, якщо ця судимість не погашена і не знята у встановленому законом порядку.

Стаття 10. Право висування кандидатів у депутати

Право висування кандидатів у депутати належить громадянам України, які мають право голосу. Це право реалізується ними через партії (блоки) у порядку, встановленому цим Законом.

Стаття 11. Засади виборчого процесу

1. Виборчий процес — це здійснення суб'єктами, визначеними статтею 12 цього Закону, виборчих процедур, передбачених цим Законом.

2. Виборчий процес здійснюється на засадах:

1) законності та заборони незаконного втручання будь-кого у цей процес;

2) політичного плюралізму та багатопартійності;

3) публічності і відкритості виборчого процесу;

4) рівності прав партій (блоків) — суб'єктів виборчого процесу;

5) рівності всіх кандидатів у депутати;

6) свободи передвиборної агітації, рівних можливостей доступу до засобів масової інформації незалежно від їх форми власності;

7) неупередженості органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, судів, підприємств, закладів, установ і організацій, їх керівників, інших посадових і службових осіб до партій (блоків), кандидатів у депутати.

3. Початок виборчого процесу визначається строками, встановленими Конституцією України та цим Законом.

4. Виборчий процес включає такі етапи:

1) складання списків виборців;

2) утворення територіальних виборчих округів;

3) утворення виборчих дільниць;

4) утворення виборчих комісій;

5) висування та реєстрація кандидатів у депутати;

6) проведення передвиборної агітації;

7) голосування;

8) підрахунок голосів виборців та встановлення підсумків голосування;

9) встановлення результатів виборів депутатів.

5. Виборчий процес завершується офіційним оприлюдненням Центральною виборчою комісією результатів виборів народних депутатів України.

Стаття 12. Суб'єкти виборчого процесу

Суб'єктами виборчого процесу є:

1) виборець;

2) виборчі комісії, утворені відповідно до цього Закону та Закону України «Про Центральну виборчу комісію»;

3) партії (блоки), які висунули кандидатів у депутати;

4) кандидати у депутати, зареєстровані у порядку, встановленому цим Законом;

5) офіційні спостерігачі від партій (блоків) — суб'єктів виборчого процесу.

Стаття 13. Публічність і відкритість виборчого процесу

1. Підготовка і проведення виборів депутатів здійснюються публічно і відкрито.

2. Виборчі комісії:

1) інформують громадян про свій склад, місцезнаходження та режим роботи, про утворення територіальних виборчих округів і виборчих дільниць, про основні права виборців, у тому числі про право оскарження неправомірних рішень, дій чи бездіяльності виборчих комісій, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, закладів, установ і організацій, їх керівників, інших посадових та службових осіб у разі, якщо ці рішення, дії чи бездіяльність обмежують виборчі права;

2) забезпечують можливість для ознайомлення суб'єктів виборчого процесу зі списками виборців, з виборчими списками партій (блоків), з передвиборними програмами партій (блоків), відомостями про кандидатів у депутати, порядком заповнення виборчих бюлетенів;

3) оприлюднюють підсумки голосування і результати виборів депутатів;

4) надають іншу інформацію у випадках, передбачених цим Законом;

5) роз'яснюють виборцям порядок голосування, а також порядок заповнення виборчих бюлетенів.

3. Рішення виборчих комісій, а також рішення органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, що стосуються виборів депутатів, доводяться до відома громадян через друковані засоби масової інформації або, у разі неможливості, оприлюднюються в інший спосіб.

4. Засоби масової інформації зобов'язані об'єктивно висвітлювати хід підготовки і проведення виборів. Представникам цих засобів гарантується безперешкодний доступ на всі публічні заходи, пов'язані з виборами, а на засідання виборчих комісій та на виборчу дільницю у день виборів — на умовах, визначених у частині дев'ятій статті 27 цього Закону. Виборчі комісії, органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, посадові і службові особи цих органів зобов'язані в межах своїх повноважень надавати їм інформацію щодо підготовки і проведення виборів.

5. Виборчі комісії при дипломатичних та інших закордонних представництвах України в державах, де проживає значна кількість виборців, забезпечують опублікування в місцевих засобах масової інформації відомостей про час і місце голосування та місцезнаходження відповідних виборчих дільниць. Перелік таких держав визначається Центральною виборчою комісією.

Стаття 14. Законодавство про вибори депутатів

Підготовка і проведення виборів депутатів регулюються Конституцією України, Законом України «Про Центральну виборчу комісію», цим та іншими законами України, а також прийнятими відповідно до них іншими актами законодавства.

Розділ II. ВИДИ ВИБОРІВ ДЕПУТАТІВ, ПОРЯДОК І СТРОКИ ЇХ ПРИЗНАЧЕННЯ

Стаття 15. Види виборів депутатів та порядок їх призначення

1. Вибори депутатів можуть бути черговими або позачерговими.

2. Чергові вибори депутатів проводяться у зв'язку із закінченням конституційного строку повноважень Верховної Ради України і не потребують окремого рішення про їх призначення.

3. Позачергові вибори депутатів призначаються Президентом України в порядку, встановленому Конституцією України.

Стаття 16. Строки проведення виборів

1. Чергові вибори депутатів відбуваються в останню неділю березня останнього року повноважень Верховної Ради України, термін яких визначено Конституцією України.

2. Виборчий процес чергових виборів депутатів розпочинається за 120 днів до дня виборів. Центральна виборча комісія оголошує про початок виборчого процесу не пізніше ніж за 125 днів до дня виборів.

3. Позачергові вибори депутатів відбуваються в останню неділю шістдесятиденного строку з дня опублікування Указу Президента України про дострокове припинення повноважень Верховної Ради України, виданого відповідно до Конституції України.

4. Виборчий процес позачергових виборів депутатів починається з наступного дня після опублікування Указу Президента України, зазначеного у частині третій цієї статті.

5. Виборчий процес завершується офіційним оприлюдненням Центральною виборчою комісією результатів виборів депутатів.

Стаття 17. Порядок обчислення строків

1. Усі строки, визначені у цьому Законі, обчислюються в календарних днях.

2. Першим днем строку, який відповідно до цього Закону має початися у зв'язку з настанням певної події, є день, наступний після дня настання вказаної події.

3. Останнім днем строку, який відповідно до цього Закону має закінчитися у зв'язку з настанням певної події, є день, що передує дню вказаної події.

4. Днем вчинення бездіяльності вважається останній день строку, в який мала бути вчинена дія, передбачена цим чи іншими законами України.

Розділ III. ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ВИБОРІВ ДЕПУТАТІВ

Стаття 18. Загальнодержавний і територіальні виборчі округи

1. Вибори депутатів проводяться в єдиному загальнодержавному багатомандатному виборчому окрузі, який включає в себе всю територію України.

2. Для проведення виборів депутатів територія України поділяється на 225 територіальних виборчих округів. Кількість таких округів в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі встановлюється Центральною виборчою комісією з урахуванням їх адміністративно-територіального поділу та кількості виборців на підставі даних спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у галузі статистики. Територіальний виборчий округ включає в себе один або кілька районів, міст, районів у містах.

3. Крім територіальних виборчих округів, зазначених у частині другій цієї статті, утворюється закордонний територіальний виборчий округ, до складу якого входять усі закордонні виборчі дільниці, утворені згідно з частинами п'ятою та дев'ятою статті 19 цього Закону.

4. Рішення про утворення територіальних виборчих округів приймається Центральною виборчою комісією не пізніш як за 110 днів до дня виборів.

5. Повідомлення про утворення територіальних виборчих округів із зазначенням їх номерів, меж та центрів округів оприлюднюється Центральною виборчою комісією в державних друкованих засобах масової інформації у триденний строк від дня прийняття нею відповідного рішення.

Стаття 19. Виборчі дільниці

1. Для підготовки і проведення голосування та підрахунку голосів виборців територія села, селища, міста, району в місті, що входить до складу територіального виборчого округу, поділяється на виборчі дільниці.

2. Виборча дільниця може бути звичайною, спеціальною або закордонною.

3. Звичайні виборчі дільниці утворюються для організації голосування виборців за місцем їх проживання.

4. Спеціальні виборчі дільниці утворюються у стаціонарних лікувальних закладах, на суднах, які перебувають у день голосування у плаванні під Державним Прапором України, на полярних станціях України, в установах кримінально-виконавчої системи та в інших місцях тимчасового перебування виборців з обмеженими можливостями пересування.

5. Закордонні виборчі дільниці утворюються при дипломатичних та інших офіційних представництвах і консульських установах України за кордоном, у військових частинах (формуваннях), дислокованих за межами України.

6. Звичайні виборчі дільниці утворюються територіальними виборчими комісіями за поданням виконавчих комітетів сільських, селищних, міських (міст, де немає районних рад), районних у містах рад, а в разі відсутності таких органів — за пропозицією відповідно сільських, селищних, міських голів, голів районних у містах рад або посадових осіб, які відповідно до закону здійснюють їх повноваження. Територіальна виборча комісія своїм рішенням визначає межі (перелік житлових будинків) кожної звичайної виборчої дільниці та місцезнаходження дільничної виборчої комісії.

Закон України

Про вибори народних депутатів України

7. Спеціальні виборчі дільниці утворюються територіальними виборчими комісіями за місцем розташування відповідних закладів чи установ або за місцем приписки судна чи полярної станції.

8. Військовослужбовці голосують на звичайних виборчих дільницях, розташованих за межами військових частин (формувань). Спеціальна виборча дільниця на території військової частини (формування), дислокованої за межами населеного пункту, може утворюватися як виняток Центральною виборчою комісією за поданням відповідної територіальної виборчої комісії.

9. Закордонні виборчі дільниці утворюються за поданням Міністерства закордонних справ України Центральною виборчою комісією.

10. Виборчі дільниці утворюються з кількістю виборців від двадцяти осіб до трьох тисяч осіб. Якщо на відповідній території, у відповідному закладі чи установі налічується менше або більше від зазначених меж чисельності виборців і їх (або їх надлишок) неможливо віднести до іншої виборчої дільниці або неможливо утворити додаткову виборчу дільницю на цій території, у відповідному закладі чи установі, виборча дільниця може бути утворена з меншою або більшою від відповідних граничних значень чисельністю виборців.

11. Виборчі дільниці утворюються не пізніш як за 50 днів до дня виборів. У винятковому випадку спеціальна чи закордонна виборча дільниця може утворюватися Центральною виборчою комісією не пізніш як за сім днів до дня виборів за поданням відповідної територіальної виборчої комісії або Міністерства закордонних справ України.

12. Територіальна виборча комісія своїм рішенням встановлює єдину нумерацію виборчих дільниць у межах територіального виборчого округу, надає пропозиції щодо номера виборчої дільниці Центральній виборчій комісії у разі утворення спеціальної виборчої дільниці відповідно до частин восьмої чи одинадцятої цієї статті. Центральна виборча комісія встановлює нумерацію закордонних виборчих дільниць.

13. Рішення територіальної виборчої комісії про утворення виборчих дільниць, рішення Центральної виборчої комісії про утворення закордонних виборчих дільниць, а також про утворення спеціальної виборчої дільниці відповідно до частини восьмої цієї статті, із зазначенням номерів виборчих дільниць, їх меж, місцезнаходження відповідних дільничних виборчих комісій оприлюднюються у друкованих засобах масової інформації або, у разі неможливості, в інший спосіб не пізніш як на п'ятий день після дня прийняття цього рішення. У разі утворення спеціальної виборчої дільниці відповідно до частини одинадцятої цієї статті рішення Центральної виборчої комісії оприлюднюється у тому ж порядку не пізніш як за чотири дні до дня виборів.

Розділ IV. ВИБОРЧІ КОМІСІЇ

Стаття 20. Система виборчих комісій

1. Систему виборчих комісій, що здійснюють підготовку та проведення виборів депутатів, становлять:
1) Центральна виборча комісія;
2) територіальні виборчі комісії;
3) дільничні виборчі комісії.

2. Повноваження виборчих комісій щодо підготовки та проведення виборів депутатів поширюються:
1) Центральної виборчої комісії — на всю територію України;
2) територіальної виборчої комісії — на територію виборчого округу;
3) дільничної виборчої комісії — на територію виборчої дільниці.

3. Повноваження територіальної виборчої комісії закордонного виборчого округу здійснює Центральна виборча комісія.

Стаття 21. Статус виборчих комісій

1. Виборчі комісії є спеціальними колегіальними органами, уповноваженими організовувати підготовку та проведення виборів депутатів та забезпечувати неухильне додержання та однакове застосування законодавства України щодо виборів депутатів.

2. Статус Центральної виборчої комісії визначається Конституцією України, Законом України «Про Центральну виборчу комісію», цим та іншими законами України. Центральна виборча комісія очолює систему виборчих комісій, які організовують підготовку і проведення виборів депутатів, і є комісією вищого рівня щодо всіх територіальних та дільничних виборчих комісій, передбачених цим Законом.

3. Статус територіальних та дільничних виборчих комісій визначається цим Законом.

4. Територіальна виборча комісія є юридичною особою. Територіальна виборча комісія є комісією вищого рівня щодо всіх дільничних виборчих комісій на території відповідного територіального виборчого округу з питань виборів депутатів.

5. Дільнична виборча комісія не є юридичною особою. Дільнична виборча комісія має право звернення в межах своїх повноважень до органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також до підприємств, закладів, установ та організацій, їх посадових та службових осіб. Дільнична виборча комісія має власну печатку, зразок якої затверджується Центральною виборчою комісією.

Стаття 22. Порядок утворення територіальної виборчої комісії

1. Територіальна виборча комісія утворюється Центральною виборчою комісією не пізніш як за 60 днів до дня виборів депутатів у складі голови, заступника голови, секретаря та інших членів комісії у кількості не менше чотирнадцяти осіб за поданнями (не більш як на одну особу) центральних керівних органів партій (блоків) — суб'єктів виборчого процесу.

2. Центральний керівний орган партії (блоку) не пізніш як за 65 днів до дня виборів депутатів подає до Центральної виборчої комісії список осіб від партії (блоку) — членів цієї партії (партій, що входять до блоку) або безпартійних, з розрахунку одна кандидатура до однієї комісії, для включення їх до складу відповідних територіальних виборчих комісій із зазначенням запропонованих осіб на посаду голови, заступника голови та секретаря комісії за підписом керівника партії (керівників партій, що входять до блоку), який скріплюється печаткою партії (печатками партій, що входять до блоку). У поданні зазначається наявність досвіду запропонованих осіб щодо участі в роботі виборчих комісій, наявність відповідної освіти чи підготовки. Особи, запропоновані на посаду секретаря територіальної виборчої комісії, повинні володіти державною мовою. До подання додаються заяви осіб, запропонованих до складу відповідної територіальної виборчої комісії, про згоду на участь у її роботі.

3. За наявності відповідного подання до складу територіальної виборчої комісії обов'язково включається особа від партії (блоку) — суб'єкта виборчого процесу.

4. У разі, якщо у встановлений частиною другою цієї статті строк не надійшли подання щодо складу територіальної виборчої комісії або якщо кількість запропонованих до складу територіальної виборчої комісії осіб становить менше чотирнадцяти, територіальна виборча комісія утворюється Центральною виборчою комісією за поданням її Голови у кількості чотирнадцяти осіб з обов'язковим урахуванням поданих кандидатур від партій (блоків), зазначених у частині першій цієї статті.

5. До складу територіальної виборчої комісії можуть входити виборці, які проживають у межах відповідного територіального округу або міста, на території якого розташований цей округ. Виборець може одночасно входити до складу лише однієї виборчої комісії.

6. До складу територіальної виборчої комісії не можуть входити кандидати у депутати, уповноважені особи партій (блоків) — суб'єктів виборчого процесу, посадові та службові особи органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також громадяни, які утримуються в установах кримінально-виконавчої системи або мають судимість за вчинення умисного злочину, якщо ця судимість не погашена або не знята у встановленому законом порядку. У разі якщо одночасно з виборами депутатів проводяться інші вибори, до складу територіальної виборчої комісії не можуть входити кандидати, які балотуються на цих виборах, їх уповноважені особи, уповноважені особи інших суб'єктів відповідного виборчого процесу.

7. Голова, заступник голови та секретар територіальної виборчої комісії не можуть бути представниками однієї партії (блоку). Кожна партія (блок) — суб'єкт виборчого процесу має право на пропорційну частку кожної категорії керівних посад у територіальних виборчих комісіях. Частка керівних посад для кожної партії (блоку) в межах загальнодержавного округу визначається відповідно до кількості кандидатур, включених від партії (блоку) до складу територіальних виборчих комісій, у відношенні до загальної кількості осіб, включених до складу територіальних виборчих комісій. Порядок розподілу керівних посад між партіями (блоками) — суб'єктами виборчого процесу в межах часток, встановлених цією частиною та частиною восьмою статті 23 цього Закону, визначається Центральною виборчою комісією.

8. Рішення про утворення територіальної виборчої комісії та про її склад, а також рішення про зміни в її складі, прийняті відповідно до вимог цього Закону, підлягають оприлюдненню у засобах масової інформації у відповідному регіоні не пізніш як на сьомий день з дня їх прийняття, однак не пізніше останнього дня перед днем виборів.

Стаття 23. Порядок утворення дільничної виборчої комісії

1. Дільнична виборча комісія утворюється відповідною територіальною виборчою комісією не пізніш як за 35 днів до дня виборів у складі голови, заступника голови, секретаря та інших членів комісії. Особи включаються до складу дільничної виборчої комісії за поданнями зареєстрованих в установленому законом порядку районної, міської чи вищого рівня організації партії (організацій партій, що входять до блоку) — суб'єктів виборчого процесу, крім випадків, передбачених частинами десятою— дванадцятою цієї статті.

2. Дільнична виборча комісія утворюється у кількості не менше десяти осіб. На виборчих дільницях, де кількість виборців не перевищує п'ятдесяти осіб, дільнична виборча комісія може утворюватися у складі голови, секретаря та двох — чотирьох членів комісії.

3. До складу дільничної виборчої комісії можуть входити виборці, які проживають у межах відповідного територіального округу або міста, на території якого розташований цей округ.

4. До складу дільничної виборчої комісії не можуть входити особи, зазначені у частині шостій статті 22 цього Закону.

5. Секретар дільничної виборчої комісії повинен володіти державною мовою.

6. Районна, міська чи вищого рівня організація партії (організації партій, що входять до блоку) — суб'єкта виборчого процесу не пізніш як за 40 днів до дня виборів депутатів подає до відповідної територіальної виборчої комісії список осіб від партії (блоку) — членів цієї партії (партій, що входять до цього блоку) або безпартійних — для включення їх до складу відповідних дільничних виборчих комісій із зазначенням запропонованих осіб на посаду голови, заступника голови та секретаря комісії за підписом керівника відповідної організації партії (керівників організацій партій, що входять до блоку), який скріплюється печаткою відповідної організації партії (печатками відповідних організацій партій, що входять до блоку). У поданні зазначається наявність досвіду запропонованих осіб щодо участі в роботі виборчих комісій, наявність відповідної освіти чи підготовки. До подання додаються заяви осіб, запропонованих до складу відповідної дільничної виборчої комісії, про згоду на участь у її роботі.

7. За наявності відповідного подання до складу дільничної виборчої комісії звичайної виборчої дільниці, спеціальної виборчої дільниці та закордонної виборчої дільниці, утворених відповідно до частин сьомої та дев'ятої статті 19 цього Закону, обов'язково включається особа від партії (блоку) — суб'єкта виборчого процесу.

8. Кожна партія (блок) — суб'єкт виборчого процесу має право на пропорційну частку керівних посад у дільничних виборчих комісіях, зазначених у частині сьомій цієї статті. Частка керівних посад для кожної партії (блоку) визначається відповідно до кількості осіб, поданих від партії (блоку) до складу дільничних виборчих комісій, у відношенні до загальної кількості осіб, включених до складу дільничних виборчих комісій.

9. Голова, заступник голови та секретар дільничної виборчої комісії не можуть бути представниками однієї партії (блоку).

10. У разі, якщо у встановлений частиною шостою цієї статті строк не надійшли подання щодо осіб для включення їх до складу дільничних виборчих комісій або якщо кількість запропонованих до складу дільничної виборчої комісії осіб становить менше десяти (крім виняткового випадку, зазначеного у частині другій цієї статті), дільнична виборча комісія утворюється територіальною виборчою комісією за поданням її голови у кількості десяти осіб з обов'язковим урахуванням кандидатур, поданих від партій (блоків) — суб'єктів виборчого процесу.

11. Дільнична виборча комісія спеціальної виборчої дільниці, утвореної на судні, яке в день виборів депутатів перебуває у плаванні під Державним Прапором України, на полярній станції України, утворюється територіальною виборчою комісією за місцем приписки судна, полярної станції України відповідно за поданням капітана судна, керівника полярної станції України, яке може надсилатися технічними засобами зв'язку у строк, передбачений частиною шостою цієї статті.

12. Дільнична виборча комісія закордонної виборчої дільниці утворюється Центральною виборчою комісією у строк, передбачений частиною першою цієї статті, з обов'язковим урахуванням подань партій (блоків) — суб'єктів виборчого процесу та з урахуванням пропозицій Міністерства закордонних справ України.

13. У разі утворення спеціальної виборчої дільниці у винятковому випадку відповідно до частини одинадцятої статті 19 цього Закону дільнична виборча комісія утворюється Центральною виборчою комісією одночасно з утворенням виборчої дільниці за поданням територіальної виборчої комісії. Про підготовку подання до Центральної виборчої комісії щодо утворення спеціальної виборчої дільниці у винятковому випадку територіальна виборча комісія повідомляє уповноважених осіб усіх партій (блоків) у відповідному територіальному окрузі з пропозицією у строки, визначені територіальною виборчою комісією, зробити подання щодо кандидатур до складу дільничної виборчої комісії у порядку, встановленому цією статтею.

14. Рішення про утворення дільничної виборчої комісії підлягає оприлюдненню в друкованих засобах масової інформації або, у разі неможливості, в інший спосіб не пізніш як на третій день з дня її утворення.

Стаття 24. Повноваження Центральної виборчої комісії

1. Повноваження Центральної виборчої комісії щодо підготовки та проведення виборів депутатів визначаються цим Законом, Законом України «Про Центральну виборчу комісію» та іншими законами України.

2. Крім повноважень, визначених Законом України «Про Центральну виборчу комісію», Центральна виборча комісія:
1) здійснює контроль за неухильним додержанням і однаковим застосуванням законодавства про вибори депутатів виборцями, територіальними і дільничними виборчими комісіями, органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, посадовими і службовими особами цих органів, підприємствами, закладами, установами, організаціями та їх посадовими особами, засобами масової інформації, їх власниками, посадовими особами та творчими працівниками, партіями (блоками), кандидатами у депутати;
2) здійснює організаційно-методичне забезпечення діяльності виборчих комісій;
3) скликає у разі необхідності за власною ініціативою засідання виборчої комісії нижчого рівня;
4) контролює використання виборчими комісіями коштів Державного бюджету України, що виділені на підготовку та проведення виборів, із залученням до проведення перевірок працівників Державної контрольно-ревізійної служби;
5) встановлює норми і перелік обладнання, інвентарю для приміщень виборчої комісії та приміщень для голосування, а також види послуг, робіт, що можуть надаватися виборчим комісіям;
6) припиняє рух коштів на рахунках територіальних виборчих комісій в установах банків після закінчення строку повноважень цих комісій або в разі порушення ними кошторисно-фінансової дисципліни; приймає рішення про перерахування залишків коштів на рахунок Центральної виборчої комісії;
7) визначає відповідно до цього та інших законів України порядок використання засобів масової інформації для проведення передвиборної агітації;
8) забезпечує виготовлення інформаційних плакатів партій (блоків) — суб'єктів виборчого процесу;
9) здійснює контроль за надходженням та використанням коштів виборчих фондів партій (блоків), залучає до проведення вибіркових перевірок установу банку, в якій відкрито рахунки відповідних виборчих фондів;
10) забезпечує централізоване виготовлення бланків відкріпного посвідчення на право участі у виборах депутатів (далі — відкріпне посвідчення) та передає їх територіальним виборчим комісіям;
11) затверджує форму та забезпечує централізоване виготовлення у необхідній кількості виборчих бюлетенів та передає їх територіальним виборчим комісіям;
12) надсилає до Рахункової палати звіт про витрату коштів Державного бюджету України, виділених на підготовку та проведення виборів, у тримісячний строк з дня офіційного оприлюднення результатів виборів;
13) здійснює інші повноваження, передбачені цим та іншими законами України.

Стаття 25. Повноваження територіальної виборчої комісії

1. Повноваження територіальної виборчої комісії починаються з дня, наступного після дня прийняття рішення про її утворення.

2. Територіальна виборча комісія:
1) забезпечує підготовку та проведення виборів депутатів у межах територіального виборчого округу;
2) здійснює в межах відповідного територіального округу контроль за додержанням і однаковим застосуванням законодавства про вибори депутатів виборцями, дільничними виборчими комісіями, органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, посадовими і службовими особами цих органів, підприємствами, закладами, установами, організаціями та їх посадовими особами, засобами масової інформації, їх власниками, посадовими осо-

бами та творчими працівниками, партіями (блоками), кандидатами у депутати;

3) надає правову, організаційно-методичну, технічну допомогу дільничним виборчим комісіям, організовує навчання членів цих комісій з питань організації виборчого процесу;

4) утворює виборчі дільниці, крім випадків, передбачених у частинах восьмій, дев'ятій та одинадцятій статті 19 цього Закону, встановлює їх межі та єдину нумерацію в територіальному виборчому окрузі;

5) утворює дільничні виборчі комісії відповідно до цього Закону;

6) скликає у разі необхідності за власною ініціативою засідання дільничної виборчої комісії;

7) вирішує питання використання коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку та проведення виборів, у порядку, встановленому Центральною виборчою комісією;

8) контролює складання органами, уповноваженими на це законом, списків виборців по виборчих дільницях на території округу, передання їх відповідним дільничним виборчим комісіям, надання їх для загального ознайомлення, забезпечує виготовлення уточнених списків виборців;

9) контролює діяльність органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з питань забезпечення приміщеннями для голосування, транспортом, засобами зв'язку, обладнанням, у межах своєї компетенції розглядає і вирішує інші питання матеріально-технічного забезпечення виборів на території виборчого округу;

10) разом з відповідними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування сприяє організації зустрічей кандидатів у депутати, уповноважених осіб партій (блоків) з виборцями на підприємствах, у закладах, установах, організаціях усіх форм власності, а у випадках, передбачених цим Законом, — організовує ці зустрічі;

11) передає дільничним виборчим комісіям бланки відкріпних посвідчень та виборчі бюлетені;

12) забезпечує виготовлення печаток, штампів та передає їх дільничним виборчим комісіям;

13) встановлює підсумки голосування в межах територіального виборчого округу;

14) визнає голосування на виборчій дільниці недійсним у випадках, передбачених цим Законом;

15) заслуховує інформацію дільничних виборчих комісій, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з питань підготовки і проведення виборів;

16) веде облік офіційних спостерігачів, які зареєстровані в територіальному виборчому окрузі;

17) розглядає звернення, заяви і скарги стосовно підготовки та проведення виборів депутатів на території виборчого округу та приймає щодо них рішення;

18) забезпечує передачу на зберігання до відповідної державної архівної установи виборчої та іншої документації в порядку, встановленому Центральною виборчою комісією;

19) здійснює інші повноваження, передбачені цим та іншими законами України.

3. Повноваження територіальної виборчої комісії припиняються через двадцять днів після дня офіційного оприлюднення Центральною виборчою комісією результатів виборів.

Стаття 26. Повноваження дільничної виборчої комісії

1. Повноваження дільничної виборчої комісії починаються з дня, наступного після дня прийняття рішення про її утворення.

2. Дільнична виборча комісія:

1) здійснює контроль за неухильним додержанням та однаковим застосуванням законодавства про вибори депутатів під час голосування та підрахунку голосів на виборчій дільниці;

2) отримує список виборців від органів, уповноважених цим Законом їх складати, уточнює список виборців, подає його для загального ознайомлення та у випадках, передбачених цим Законом, вносить до нього зміни;

3) забезпечує можливість ознайомлення виборців з виборчими списками кандидатів у депутати від партій (блоків), з передвиборними програмами цих партій (блоків), відомостями про кандидатів у депутати, а також з рішеннями, опублікованими Центральною виборчою комісією, відповідною територіальною виборчою комісією, власними рішеннями та повідомленнями;

4) завчасно вручає або надсилає кожному виборцю іменні запрошення із зазначенням дати проведення виборів, адреси приміщення для голосування, часу початку і закінчення голосування, номера виборця у списку виборців на відповідній дільниці;

5) забезпечує підготовку приміщення для голосування та виборчих скриньок;

6) вносить зміни до виборчих бюлетенів у випадках, передбачених цим Законом, за рішенням Центральної виборчої комісії;

7) організовує на виборчій дільниці голосування;

8) здійснює підрахунок голосів виборців, поданих на виборчій дільниці;

9) визнає недійсним голосування на виборчій дільниці за наявності обставин, передбачених у статті 73 цього Закону;

10) розглядає звернення, заяви і скарги з питань списку виборців, підготовки виборів та організації голосування на виборчій дільниці та в межах своїх повноважень приймає щодо них рішення;

11) здійснює інші повноваження, передбачені цим та іншими законами України.

3. Повноваження дільничної виборчої комісії закінчуються через п'ятнадцять днів після дня офіційного оприлюднення Центральною виборчою комісією результатів виборів.

Стаття 27. Організація роботи виборчих комісій

1. Виборча комісія є колегіальним органом. Основною формою роботи виборчої комісії є засідання, яке скликається головою комісії, в разі його відсутності — заступником голови, а в разі відсутності голови та його заступника — секретарем комісії.

2. У разі необхідності засідання виборчої комісії може бути скликане за рішенням виборчої комісії вищого рівня або на вимогу третини складу цієї комісії.

3. Перше засідання виборчої комісії скликається не пізніш як на третій робочий день після дня її утворення, а наступні — за необхідністю. У разі утворення виборчої комісії одночасно з утворенням виборчої дільниці відповідно до частини одинадцятої статті 19 цього Закону перше засідання комісії скликається не пізніше наступного дня після дня її утворення.

4. Засідання виборчої комісії є повноважним, якщо в ньому бере участь не менш як дві третини складу цієї комісії.

5. Засідання виборчої комісії скликається з обов'язковим повідомленням усіх членів комісії про час, місце проведення засідання та його порядок денний.

6. Членам виборчої комісії надаються проекти рішень комісії та необхідні матеріали, як правило, не пізніше останнього дня перед днем проведення засідання комісії.

7. Засідання виборчої комісії веде голова комісії або його заступник; у разі невиконання ними цієї функції комісія визначає зі свого складу головуючого на засіданні.

8. Виборча комісія на вимогу трьох членів комісії, а також за рішенням виборчої комісії вищого рівня зобов'язана розглянути на своєму засіданні питання, що відносяться до її повноважень, не пізніш як у триденний строк, але не пізніше дня виборів, а у день виборів, крім дільничної виборчої комісії, — невідкладно. Дільнична виборча комісія зобов'язана розглянути на своєму засіданні питання, що відносяться до її повноважень, на вимогу зазначених членів комісії у день виборів або за рішенням виборчої комісії вищого рівня, прийнятого в день виборів, невідкладно після закінчення голосування.

9. На засіданнях виборчої комісії, у тому числі при підрахунку голосів та встановленні результатів голосування, на виборчій дільниці в день виборів у приміщенні, де проводиться голосування, мають право бути присутніми без дозволу чи запрошення відповідної комісії лише члени виборчих комісій вищого рівня, кандидати у депутати, уповноважені особи партій (блоків), офіційні спостерігачі від партій (блоків) — суб'єктів виборчого процесу (разом не більше двох осіб від однієї партії (одного блоку), а також офіційні спостерігачі від іноземних держав і міжнародних організацій, представники засобів масової інформації (не більше двох осіб від одного засобу масової інформації).

10. Інші особи крім зазначених у частині дев'ятій цієї статті можуть бути присутніми на засіданні виборчої комісії тільки з дозволу або на запрошення цієї комісії, про що приймається рішення на засіданні виборчої комісії. Перебування осіб, не передбачених частиною дев'ятою цієї статті, на виборчій дільниці під час проведення голосування, а також на засіданні виборчої комісії при підрахунку голосів та встановленні результатів голосування не дозволяється.

11. Виборча комісія може прийняти мотивоване рішення про позбавлення права бути присутніми на засіданні осіб, зазначених у частині дев'ятій цієї статті, якщо вони перешкоджають його проведенню. Таке рішення приймається двома третинами від складу комісії.

12. На засіданні виборчої комісії ведеться протокол, що підписується головуючим на засіданні та секретарем комісії (чи виконуючим обов'язки секретаря, який визначається на засіданні). З протоколом засідання комісії ознайомлюються члени комісії не пізніше наступного засідання комісії.

13. Рішення виборчої комісії приймається відкритим голосуванням більшістю голосів від складу комісії, крім випадків, передбачених цим Законом.

14. Рішення виборчої комісії з розглянутого питання оформляється у формі постанови, яка повинна містити:

1) найменування комісії;

2) найменування постанови;

3) дату та місце її прийняття і порядковий номер;

4) мотивувальну частину з посиланням на обставини, що зумовили розгляд питання на засіданні комісії, посиланнями на конкретні положення нормативно-правових актів або постанову виборчої комісії вищого рівня чи судові рішення, якими керувалася комісія при прийнятті постанови;

5) резолютивну частину.

15. Постанова підписується головуючим на засіданні виборчої комісії. Зміст та номер постанови повинні бути відображені у протоколі відповідного засідання виборчої комісії.

16. Член виборчої комісії, який бере участь у її засіданні і не згоден з рішенням, прийнятим комісією, має право протягом двох днів після засідання, на якому було прийнято рішення, у письмовій формі висловити окрему думку, яка додається до відповідного протоколу засідання виборчої комісії.

17. Рішення, прийняті виборчою комісією, вивішуються для загального ознайомлення не пізніше ніж через три години після завершення засідання на стенді офіційних матеріалів комісії, який обладнується в приміщенні комісії у місці, вільно доступному для відвідувачів, а також доводяться до відома суб'єктів виборчого процесу, яких вони стосуються.

18. Рішення виборчої комісії, прийняте в межах її повноважень, є обов'язковим для суб'єктів виборчого процесу, органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Ніхто не має права втручатися у діяльність виборчих комісій, крім випадків, передбачених законом.

19. Рішення виборчої комісії, що суперечить законодавству України або прийняте з перевищенням її повноважень, може бути скасоване виборчою комісією вищого рівня або визнане недійсним судом. При розгляді питання про скасування рішення виборчої комісії нижчого рівня виборча комісія вищого рівня має право прийняти рішення по суті питання.

20. Заяви і скарги, що надійшли до виборчої комісії, реєструються в порядку, встановленому Центральною виборчою комісією.

21. Для організаційного, правового, технічного забезпечення здійснення повноважень, передбачених цим Законом, виборча комісія може залучати відповідних спеціалістів, експертів та технічних працівників.

Стаття 28. Статус члена виборчої комісії

1. Статус члена Центральної виборчої комісії визначається Законом України «Про Центральну виборчу комісію».

2. Статус члена територіальної, дільничної виборчої комісії визначається цим Законом.

3. Громадянин може входити до складу лише однієї виборчої комісії, що здійснює підготовку та проведення виборів народних депутатів України, а також виборів Президента України, депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів, комісії всеукраїнського або місцевого референдуму, якщо зазначені вибори чи референдум проводяться одночасно з виборами народних депутатів України.

4. За рішенням виборчої комісії, яке затверджується виборчою комісією вищого рівня, голова, заступник голови, секретар або інші члени територіальної виборчої комісії (загальною кількістю не більше чотирьох осіб), дільничної виборчої комісії (загальною кількістю не більше трьох осіб) протягом усього періоду повноважень виборчої комісії або частини цього періоду можуть виконувати свої повноваження у виборчій комісії з оплатою їх праці в комісії відповідно до статті 30 цього Закону. Зазначені особи на цей період звільняються від виконання виробничих або службових обов'язків за основним місцем роботи із збереженням відповідного стажу.

5. Член виборчої комісії має право:

1) брати участь у підготовці питань, що вносяться на розгляд виборчої комісії;

2) виступати на засіданнях виборчої комісії, ставити іншим учасникам засідання запитання щодо порядку денного, вносити пропозиції з питань, віднесених до повноважень комісії;

3) за дорученням відповідної виборчої комісії перевіряти діяльність виборчих комісій нижчого рівня;

4) безперешкодно знайомитися з документами виборчої комісії, членом якої він є, та виборчих комісій нижчого рівня на відповідній території;

5) на відшкодування шкоди, заподіяної його життю, здоров'ю чи майну у зв'язку з виконанням обов'язків члена виборчої комісії, у порядку і розмірі, встановлених Кабінетом Міністрів України.

6. Член виборчої комісії зобов'язаний:

1) додержуватися Конституції України, цього та інших законів України з питань підготовки і проведення виборів;

2) брати участь у засіданнях виборчої комісії;

3) виконувати рішення виборчої комісії та обов'язки, покладені на нього згідно з їх розподілом у комісії.

7. Член виборчої комісії має також інші права та обов'язки відповідно до цього та інших законів України.

8. Члену виборчої комісії під час виконання своїх обов'язків забороняється агітувати за чи проти партій (блоків), кандидатів у депутати та публічно оцінювати діяльність партій (блоків) — суб'єктів виборчого процесу та кандидатів у депутати.

Стаття 29. Припинення повноважень виборчої комісії та члена комісії, який входить до її складу

1. Повноваження територіальної, дільничної виборчої комісії можуть бути достроково припинені виборчою комісією, яка її утворила, за власною ініціативою або на підставі рішення суду в разі систематичного порушення комісією Конституції України, цього та інших законів України.

2. Повноваження члена територіальної, дільничної виборчої комісії припиняються одночасно з припиненням повноважень виборчої комісії.

3. Повноваження члена територіальної, дільничної виборчої комісії припиняються достроково виборчою комісією, яка її утворила, у зв'язку з:

1) особистою заявою про складення повноважень члена комісії;

2) відкликанням його партією (блоком);

3) припиненням його громадянства України;

4) втратою партією (блоком), за поданням якої особу було включено до складу виборчої комісії, статусу суб'єкта виборчого процесу;

5) вибуттям на період до дня виборів включно за межі територіального округу або населеного пункту, що тягне за собою неможливість виконувати обов'язки члена комісії;

6) систематичним невиконанням покладених на нього обов'язків, засвідченим не менш як двома рішеннями з цього приводу виборчої комісії, до складу якої входить особа;

7) реєстрацією його кандидатом у народні депутати України або кандидатом у депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, кандидатом у депутати місцевої ради або кандидатом на посаду сільського, селищного, міського голови, якщо вказані вибори проводяться одночасно з виборами народних депутатів України;

8) реєстрацією його представником партії (блоку) у Центральній виборчій комісії, уповноваженою особою партії (блоку) або уповноваженою особою кандидата у депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, кандидата у депутати місцевої ради чи кандидата на посаду сільського, селищного, міського голови, якщо вказані вибори проводяться одночасно з виборами народних депутатів України;

9) систематичним порушенням законодавства України про вибори, встановленим рішенням суду або рішенням виборчої комісії вищого рівня;

10) набранням щодо нього законної сили обвинувальним вироком суду за вчинення умисного злочину;

11) входженням його до іншої виборчої комісії будь-якого рівня, що здійснює підготовку та проведення виборів народних депутатів України або депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів, якщо вказані вибори проводяться одночасно з виборами народних депутатів України;

12) визнанням його недієздатним;

13) його смертю.

4. При виникненні обставин, передбачених у пунктах 1, 3, 4, 7, 8, 10, 12, 13 частини третьої цієї статті, повноваження члена виборчої комісії припиняються з моменту їх виникнення або виявлення, а передбачених у пунктах 2, 5, 6, 9, 11 частини третьої цієї статті, — з моменту прийняття рішення про припинення його повноважень.

5. Відповідна виборча комісія вищого рівня, яка достроково припинила повноваження виборчої комісії, окремого члена виборчої комісії або виявила підстави для припинення його повноважень, не пізніше наступного дня повідомляє про це суб'єктів виборчого процесу, за поданням яких до складу комісії було включено осіб, повноваження яких достроково припинено.

6. У разі дострокового припинення повноважень усього складу виборчої комісії відповідна виборча комісія вищого рівня не пізніше ніж на сьомий день з дня припинення повноважень комісії, але не пізніш останнього дня перед днем виборів затверджує новий склад виборчої комісії у порядку, встановленому цим Законом.

7. У разі дострокового припинення повноважень члена виборчої комісії відповідна виборча комісія вищого рівня не пізніше ніж на сьомий день з дня припинення його повноважень, але не пізніш останнього дня перед днем виборів, включає до її складу іншу особу замість тієї, повноваження якої припинено, у порядку, встановленому цим Законом.

8. Суб'єкт виборчого процесу, за поданням якого до складу комісії було включено особу, повноваження якої достроково припинено, має пріоритетне право на подання кандидатури для включення до складу виборчої комісії замість вибулого. Таке подання, здійснене відповідно до вимог цього Закону, не може бути відхилене.

9. У разі систематичного невиконання головою, заступником голови або секретарем виборчої комісії покладених на нього обов'язків територіальна або дільнична виборча комісія може звернутися до виборчої комісії, яка її утворила, з мотивованим поданням про його (їх) заміну, якщо за це проголосувало не менше двох третин членів комісії від її складу. Це рішення підлягає обов'язковому розгляду у строки, зазначені у частині сьомій цієї статті. Рішення про заміну голови, заступника голови, секретаря виборчої комісії не тягне за собою

Закон України

Про вибори народних депутатів України

припинення повноважень цих осіб як членів відповідної виборчої комісії. Рішення про заміну голови, заступника голови, секретаря виборчої комісії приймається з урахуванням вимог частини сьомої статті 22 та частин восьмої і дев'ятої статті 23 цього Закону.

Стаття 30. Оплата праці членів виборчої комісії та осіб, які залучаються до роботи у комісії

1. Робота члена виборчої комісії, який виконує свої повноваження у виборчій комісії на платній основі, оплачується в розмірі та в порядку, встановлених Кабінетом Міністрів України за поданням Центральної виборчої комісії, за рахунок коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів.

2. Розмір заробітної плати члена виборчої комісії, звільненого від виконання виробничих або службових обов'язків за основним місцем роботи, не може бути нижчим від його середньої заробітної плати за основним місцем роботи.

3. Членам виборчих комісій у межах загальної економії фонду оплати праці, передбаченого кошторисом видатків відповідної виборчої комісії на підготовку та проведення виборів депутатів, може бути нарахована і виплачена одноразова грошова винагорода в порядку, встановленому Центральною виборчою комісією.

4. Робота членів виборчих комісій (у тому числі пенсіонерів та осіб, які тимчасово не працюють) у день виборів і в дні встановлення підсумків голосування оплачується у розмірі та в порядку, встановлених Кабінетом Міністрів України за поданням Центральної виборчої комісії.

5. Робота осіб, зазначених у частині двадцять першій статті 27 цього Закону, оплачується у розмірі та в порядку, встановлених Кабінетом Міністрів України, за рахунок коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів.

Розділ V. СПИСКИ ВИБОРЦІВ

Стаття 31. Порядок складання загальних списків виборців

1. Для підготовки та проведення голосування виконавчі органи сільських, селищних, міських (у містах, де немає районних у місті рад), районних у містах рад або органи (посадові особи), які відповідно до закону здійснюють їх повноваження, до 1 жовтня року, який передує року проведення чергових виборів народних депутатів України, складають загальні списки виборців, які проживають на території відповідного села, селища, міста, району в місті, на підставі відомостей про місце їх проживання, за формою, встановленою Центральною виборчою комісією. Для складання загальних списків виборців може використовуватися інформація про місце проживання громадян, яку мають місцеві органи Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Державної податкової адміністрації України. Керівники цих органів зобов'язані подати необхідну для складання загальних списків виборців інформацію на запит відповідно сільського, селищного, міського голови, голови районної у місті ради.

2. До загального списку виборців включаються громадяни України, які досягли або на день виборів досягнуть вісімнадцяти років і мають право голосу та які на день складання списку проживають на відповідній території.

3. Після утворення виборчих дільниць виконавчі органи сільських, селищних, міських (у містах, де немає районних у місті рад), районних у містах рад або органи (посадові особи), які відповідно до закону здійснюють їх повноваження, на основі відповідних загальних списків виборців, зазначених у частині першій цієї статті, складають списки виборців по кожній звичайній виборчій дільниці за формою, встановленою Центральною виборчою комісією.

4. Виборець може бути включений до списку виборців тільки на одній виборчій дільниці.

Стаття 32. Порядок складання списків виборців для звичайних виборчих дільниць

1. Органи, зазначені у частині третій статті 31 цього Закону, не пізніш як за 40 днів до дня виборів передають попередні списки виборців на звичайних виборчих дільницях у двох примірниках відповідним територіальним виборчим комісіям за підписом сільського, селищного, міського голови, голови районної у місті ради або особи, яка відповідно до закону здійснює його повноваження. Зазначена посадова особа забезпечує своєчасність надання списків виборців територіальним виборчим комісіям та їх достовірність. Підпис вказаної посадової особи засвідчується печаткою відповідного органу.

2. Військовослужбовці, члени їх сімей та інші виборці, які проживають у межах розташування військових частин (формувань) і голосуватимуть на звичайних виборчих дільницях, розташованих за межами військових частин (формувань), включаються до списків виборців відповідної звичайної виборчої дільниці на підставі відомостей, поданих командирами військових частин (формувань) до органів, що складають списки виборців відповідно до частини третьої статті 31 цього Закону, не пізніш як за 50 днів до дня виборів. Такі відомості подаються в одному примірнику за підписом командира військової частини (формування) і засвідчуються печаткою частини (формування). Командир військової частини (формування) забезпечує своєчасність надання списків виборців відповідним органам та їх достовірність.

3. У списку виборців зазначаються прізвище, ім'я, по батькові, рік народження (для осіб, яким на день виборів виповнилося або виповнюється вісімнадцять років, — також число та місяць народження), адреса місця проживання виборця. За відсутності відомостей про місяць і день народження громадянина вважається, що він народився 1 січня відповідного року. У списку виборців передбачаються відповідні місця для підписів виборців за отримання виборчого бюлетеня у день виборів, а також для підписів члена дільничної виборчої комісії, який видав відповідний бюлетень. Виборці включаються до списку в порядку, зручному для проведення голосування.

4. Якщо у строки, передбачені частиною першою цієї статті, територіальна виборча комісія не отримала список виборців на звичайній виборчій дільниці, вона оскаржує до місцевого суду бездіяльність сільського, селищного, міського голови, голови районної у місті ради або особи, яка відповідно до закону здійснює його повноваження, у порядку, передбаченому цим Законом.

5. Територіальна виборча комісія не пізніш як за 32 дні до дня виборів передає попередні списки виборців (в одному примірнику) відповідній дільничній виборчій комісії звичайної виборчої дільниці. Другий примірник зберігається в територіальній виборчій комісії. Від імені дільничної виборчої комісії попередні списки виборців отримують не менше трьох членів цієї комісії, одним з яких повинен бути голова комісії, а у разі неможливості — заступник голови або секретар комісії. Про передачу дільничній виборчій комісії попередніх списків виборців складається акт за формою, встановленою Центральною виборчою комісією.

Стаття 33. Відкріпні посвідчення

1. Виборець, який не раніше ніж за 30 днів до дня виборів включно вибуває з населеного пункту, де він включений до списків виборців на звичайній виборчій дільниці, може звернутися до дільничної виборчої комісії особисто або, у випадку, зазначеному у частині восьмій статті 35 цього Закону, через іншу особу з письмовою заявою про виключення його зі списку виборців. На підставі цієї заяви та одного з документів, зазначених у частині другій статті 2 цього Закону, дільнична виборча комісія видає виборцю або особі, вказаній у заяві виборця, у випадку, зазначеному у частині восьмій статті 35 цього Закону, відкріпне посвідчення. У списку виборців при цьому зазначаються дата видачі та номер відкріпного посвідчення, ставляться підписи виборця або особи, яка отримала посвідчення, та прізвище і підпис члена дільничної виборчої комісії, який його видав. У день виборів відкріпне посвідчення не видається. У разі втрати виборцем відкріпного посвідчення воно повторно не видається.

2. Форму відкріпного посвідчення встановлює Центральна виборча комісія не пізніш як за 60 днів до дня виборів. Відкріпні посвідчення мають єдину нумерацію на всій території України і є документами суворої звітності.

3. На бланку відкріпного посвідчення передбачаються місця для прізвища і підпису члена дільничної виборчої комісії, який видав посвідчення, дати видачі посвідчення, печатки дільничної виборчої комісії, а також підпису виборця, який отримав відкріпне посвідчення. Без підпису виборця відкріпне посвідчення вважається недійсним.

4. Порядок виготовлення бланків відкріпних посвідчень, їх отримання Центральною виборчою комісією від підприємства-виготовлювача, передання територіальним виборчим комісіям встановлюється Центральною виборчою комісією.

5. Територіальна виборча комісія не пізніш як за 32 дні до дня виборів передає разом з попередніми списками виборців дільничним виборчим комісіям звичайних виборчих дільниць бланки відкріпних посвідчень у кількості, що не перевищує чотири відсотки від орієнтовної кількості виборців на відповідній виборчій дільниці, у порядку, зазначеному в частині п'ятій статті 32 цього Закону. Про передачу дільничній виборчій комісії бланків відкріпних посвідчень складається акт за формою, встановленою Центральною виборчою комісією. Дільничним виборчим комісіям спеціальних виборчих дільниць бланки відкріпних посвідчень не передаються. Дільничним виборчим комісіям закордонних виборчих дільниць, утворених при дипломатичних та інших офіційних представництвах та консульських установах України за кордоном, бланки відкріпних посвідчень передаються у кількості, що не перевищує одного відсотка від кількості виборців, які перебувають на консульському обліку. Відкріпне посвідчення, видане на закордонній виборчій дільниці, є підставою для включення виборця до списку виборців лише на звичайній виборчій дільниці.

6. Бланки відкріпних посвідчень, не передані дільничним виборчим комісіям, зберігаються в територіальній виборчій комісії. На підставі письмового вмотивованого звернення дільничної виборчої комісії звичайної виборчої дільниці, поданого не пізніше ніж за три дні до дня виборів, за рішенням територіальної виборчої комісії необхідна додаткова кількість бланків передається вказаній дільничній виборчій комісії у порядку, передбаченому частиною п'ятою цієї статті.

Стаття 34. Порядок уточнення списку виборців та ознайомлення виборців з ним

1. Дільнична виборча комісія звичайної виборчої дільниці після отримання у порядку і в строки, передбачені частиною п'ятою статті 32 цього Закону, попереднього списку виборців на виборчій дільниці наступного дня після отримання подає його для загального ознайомлення у приміщенні дільничної виборчої комісії.

2. Кожен виборець має право ознайомитися із списком виборців у приміщенні дільничної виборчої комісії та перевірити правильність внесених до списку відомостей. Громадянин має право оскаржити до дільничної чи територіальної виборчої комісії або безпосередньо до місцевого суду за місцезнаходженням виборчої дільниці допущені при складанні списку виборців неправильності, в тому числі невключення, неправильне включення або виключення із списку виборців його або інших осіб.

3. Громадянин особисто подає скаргу до дільничної або територіальної виборчої комісії щодо обставин, передбачених частиною другою цієї статті. Скарга за формою, визначеною статтею 88 цього Закону, подана до дільничної виборчої комісії, розглядається на найближчому засіданні комісії, як правило, у присутності заявника. Про час найближчого засідання комісії заявника повідомляє член комісії, який прийняв заяву. Скарга, подана не пізніш як за день до дня виборів, розглядається комісією у триденний строк, але не пізніш останнього дня перед днем виборів, а подана напередодні дня виборів та (до територіальної виборчої комісії) в день виборів — невідкладно. За підсумком розгляду заяви виборча комісія зобов'язана прийняти рішення про внесення зміни до списку виборців або мотивоване рішення про відхилення скарги. Копія рішення видається заявнику не пізніше наступного дня після його прийняття, а напередодні дня виборів чи (у разі розгляду територіальною виборчою комісією) в день виборів — невідкладно.

4. Скарга щодо обставин, передбачених частиною другою цієї статті, у день виборів дільничною виборчою комісією не приймається і не розглядається.

5. Щодо обставин, передбачених частиною другою цієї статті, виборець може подати скаргу до місцевого суду у порядку, передбаченому відповідним законом. Скарга, подана до суду до дня виборів, розглядається у триденний строк, але не пізніш останнього дня перед днем виборів, а подана в день виборів — невідкладно, але не пізніше часу закінчення голосування.

6. Суд приймає рішення за скаргою виборця щодо його невключення до списку виборців на відповідній дільниці на підставі встановлення місця проживання виборця з урахуванням вимоги про включення виборця у списки виборців лише на одній виборчій дільниці.

7. Дільнична або територіальна виборча комісія на вимогу члена комісії, кандидата у депутати, уповноваженої особи партії (блоку) має право внести запит до відповідних органів державної влади, органів місцевого самоврядування, керівників відповідних закладів та установ щодо надання для ознайомлення будь-яких документів, що містять інформацію про місце проживання громадян або засвідчують їх перебування у відповідному закладі чи установі. Вказані органи зобов'язані надати зазначені документи або їх достовірні копії не пізніш як на третій день після отримання запиту виборчої комісії, але не пізніш останнього дня перед днем виборів.

8. Дільнична або територіальна виборча комісія приймає рішення про внесення змін до списку виборців на підставі особистих звернень громадян, подань органів та посадових осіб, зазначених у частині першій статті 31, частині другій статті 32 цього Закону, документів, передбачених частиною сьомою цієї статті, повідомлень, отриманих від територіальних виборчих комісій щодо включення виборців до списку виборців на іншій дільниці, зазначених у частині тринадцятій статті 35 цього Закону та у частині дванадцятій цієї статті. Територіальна виборча комісія передає своє рішення дільничній виборчій комісії не пізніше наступного дня, а в останній день перед днем виборів і в день виборів — невідкладно. На підставі такого рішення голова, заступник голови або секретар дільничної виборчої комісії вносить зміни до примірника попереднього списку виборців невідкладно після закінчення засідання комісії, на якому було прийнято відповідне рішення, або невідкладно після отримання такого рішення.

9. Виборець, який прибув до дня виборів включно до населеного пункту не за місцем свого проживання і відповідно до частини першої статті 33 був виключений із списку виборців на звичайній виборчій дільниці за місцем проживання, включається головою, заступником голови або секретарем дільничної виборчої комісії звичайної виборчої дільниці до списку виборців без рішення комісії, на підставі його письмової заяви, одного з документів, зазначених у частині другій статті 2 цього Закону, та відкріпного посвідчення, яке долучається до списку виборців. Відкріпне посвідчення не може бути підставою для включення виборця до списку виборців на спеціальній виборчій дільниці (крім випадків, зазначених у статті 35 цього Закону), а також на звичайній виборчій дільниці у тому ж населеному пункті, де воно було видане.

10. У випадку прийняття судом рішення щодо внесення змін до списку виборців рішення комісії з цього приводу не приймається. Голова, заступник голови або секретар дільничної виборчої комісії на виконання рішення суду вносить відповідні зміни до списку виборців невідкладно після отримання рішення суду.

11. При включенні виборця до списку виборців на виборчій дільниці відомості про нього, передбачені формою списку виборців, вносяться у кінці списку виборців згідно з документами, що були підставою для прийняття рішення. При цьому у графі поруч з прізвищем виборця зазначається номер відкріпного посвідчення, дата і номер постанови дільничної чи територіальної виборчої комісії або дата рішення суду, відповідно до якого виборець включений до списку виборців.

12. Якщо при розгляді питання про включення виборця до списку виборців було виявлено підстави для можливого включення цього виборця до списків виборців на одній чи кількох інших дільницях, дільнична виборча комісія повідомляє не пізніше наступного дня після прийняття рішення про включення виборця до списку виборців на відповідній дільниці територіальну виборчу комісію виборчого округу, до якого належить виборча дільниця, про включення до списку виборців цієї особи та про інші можливі місця її включення до списків виборців. Територіальна виборча комісія, яка отримала зазначене повідомлення, забезпечує невідкладне передання цього повідомлення до дільничних виборчих комісій, де вказана особа могла бути включена до списку виборців.

13. Дільнична виборча комісія не пізніш як за шість днів до дня виборів передає попередній список виборців разом із відомостями про його уточнення територіальній виборчій комісії для виготовлення уточненого списку виборців.

14. Дільнична виборча комісія отримує уточнений список виборців на дільниці від територіальної виборчої комісії не пізніш як за три дні до дня виборів у порядку, зазначеному у частині п'ятій статті 32 цього Закону.

15. Вносити будь-які зміни до списку виборців після закінчення голосування забороняється.

Стаття 35. Порядок складання та уточнення списку виборців на спеціальних та закордонних виборчих дільницях

1. На спеціальних (крім дільниць у стаціонарних лікувальних закладах) та закордонних виборчих дільницях списки виборців складаються за формою, зазначеною у частині третій статті 31 цього Закону, відповідними дільничними виборчими комісіями на підставі відомостей, поданих керівниками відповідних закладів, установ, представництв, капітанами суден, командирами військових частин (формувань), де утворені такі виборчі дільниці, не пізніш як за 20 днів до дня виборів.

2. До списків виборців на день їх складання на закордонних виборчих дільницях, утворених при дипломатичних та інших офіційних представництвах і консульських

установах України за кордоном, включаються працівники цих представництв, установ та члени їх сімей, а також інші громадяни України, які проживають чи перебувають на території відповідної іноземної держави, на підставі даних консульського обліку.

3. На спеціальних виборчих дільницях, утворених у стаціонарних лікувальних закладах, списки виборців складаються за формою, зазначеною у частині третій статті 31 цього Закону, відповідними дільничними виборчими комісіями на підставі відомостей, поданих керівниками відповідних закладів, не пізніш як за десять днів до дня виборів. Виборці, які на момент складання списку покидають лікувальний заклад, до списку виборців на такій дільниці не включаються. Вказані відомості подаються в одному примірнику за підписом керівника закладу і засвідчуються відповідною печаткою. Керівник закладу забезпечує своєчасність надання вказаних відомостей дільничним виборчим комісіям та їх достовірність.

4. Дільнична виборча комісія спеціальної чи закордонної виборчої дільниці на наступний день після складання списку виборців на дільниці подає один його примірник для загального ознайомлення у приміщенні дільничної виборчої комісії.

5. Після складання списку виборців на спеціальній чи закордонній виборчій дільниці один примірник списку виборців передається відповідно до територіальної виборчої комісії чи до Центральної виборчої комісії.

6. У разі якщо виборець поступив до стаціонарного лікувального закладу пізніш як за десять днів до дня виборів, однак раніше ніж за три дні до вказаного дня, відповідна дільнична виборча комісія уточнює список виборців, включаючи виборця до списку виборців на підставі відомостей керівника відповідного закладу за його підписом, засвідченим печаткою закладу.

7. Виборець, який проживає у тому ж населеному пункті, де знаходиться лікувальний заклад, може звернутися до виборчої комісії звичайної виборчої дільниці, де він включений до списку виборців, щодо можливості проголосувати за місцем свого перебування у порядку, передбаченому частиною першою статті 70 цього Закону. У цьому разі до списку виборців на спеціальній виборчій дільниці він не включається.

8. Виборець, який поступив до стаціонарного лікувального закладу, що знаходиться в іншому населеному пункті, за три і менше днів до дня виборів, може звернутися до дільничної виборчої комісії звичайної виборчої дільниці, де він включений до списку виборців, з заявою про надання йому відкріпного посвідчення. Підпис виборця на заяві засвідчується керівником лікувального закладу. У заяві повинна бути вказана особа, яку виборець уповноважує отримати відкріпне посвідчення.

9. Член дільничної виборчої комісії спеціальної виборчої дільниці, який внесений до списку виборців звичайної виборчої дільниці в іншому населеному пункті, має право проголосувати на виборчій дільниці, де він є членом виборчої комісії, на підставі відкріпного посвідчення.

10. У разі утворення спеціальної виборчої дільниці у винятковому випадку відповідно до частини одинадцятої статті 19 цього Закону список виборців складається дільничною виборчою комісією не пізніш як за чотири дні до дня виборів на підставі відомостей, поданих керівником відповідного закладу, установи, представництва, капітаном судна, командиром військової частини (формування). Вказані відомості подаються в одному примірнику за підписом керівника закладу, установи, представництва, капітана судна, командира військової частини (формування) і засвідчуються відповідною печаткою. Після складання списку виборців на такій виборчій дільниці один примірник списку виборців передається до відповідної територіальної виборчої комісії.

11. Виборець, який прибув до дня виборів включно до закордонної виборчої дільниці, особисто подає до відповідної дільничної виборчої комісії письмову заяву про включення до списку виборців на цій дільниці та відкріпне посвідчення, а також паспорт громадянина України для виїзду за кордон, дипломатичний паспорт, службовий паспорт, посвідчення особи моряка чи посвідчення члена екіпажу.

12. Виборець, який прибув не пізніше ніж за сім днів до дня виборів до закордонної виборчої дільниці без відкріпного посвідчення, особисто подає до відповідної дільничної виборчої комісії письмову заяву про включення до списку виборців на цій дільниці з зазначенням місця проживання, а також паспорт громадянина України для виїзду за кордон, дипломатичний паспорт, службовий паспорт, посвідчення особи моряка чи посвідчення члена екіпажу.

13. Виборча комісія спеціальної або закордонної виборчої дільниці при включенні до списку виборців осіб відповідно до частин першої—третьої, шостої, восьмої, десятої та дванадцятої цієї статті, на підставі відомостей, наданих керівниками відповідних закладів, установ, представництв, капітанами суден, командирами військових частин (формувань), повідомляє не пізніше наступного дня після завершення складання списків виборців на відповідній дільниці або після включення виборця до списку виборців у порядку уточнення відповідно територіальну виборчу комісію виборчого округу, до якого належить виборча дільниця, або Центральну виборчу комісію про включення до списку виборців цих осіб та про місце їх проживання.

14. Територіальна виборча комісія чи Центральна виборча комісія після отримання повідомлення, зазначеного у частині тринадцятій цієї статті, забезпечує невідкладне передання цього повідомлення до дільничної виборчої комісії за місцем проживання виборця, включеного до списку виборців не за місцем свого проживання. Дільнична виборча комісія на підставі цього повідомлення в обов'язковому порядку невідкладно приймає рішення про виключення виборця із списку виборців на цій виборчій дільниці.

Розділ VI. ФІНАНСОВЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ І ПРОВЕДЕННЯ ВИБОРІВ ДЕПУТАТІВ

Стаття 36. Фінансування виборів депутатів

1. Витрати на підготовку і проведення виборів депутатів здійснюються виключно за рахунок коштів Державного бюджету України та коштів виборчих фондів партій (блоків), кандидатів у депутати від яких зареєстровано Центральною виборчою комісією.

2. Партія (блок), кандидатів у депутати від якої зареєстровано Центральною виборчою комісією, для фінансування своєї передвиборної агітації зобов'язана утворити свій виборчий фонд, що формується в порядку, встановленому цим Законом.

Стаття 37. Фінансове забезпечення підготовки і проведення виборів депутатів за рахунок коштів Державного бюджету України

1. Фінансове забезпечення підготовки і проведення виборів депутатів за рахунок коштів Державного бюджету України здійснюється Центральною виборчою комісією, яка є головним розпорядником цих коштів.

2. Обсяг коштів для підготовки і проведення виборів депутатів за поданням Центральної виборчої комісії передбачається окремим рядком у законі про Державний бюджет України.

3. Витрати на підготовку і проведення виборів депутатів, у тому числі на друкування інформаційних плакатів партій (блоків), кандидати у депутати від яких зареєстровано Центральною виборчою комісією, на оплату публікацій в засобах масової інформації передвиборних програм партій (блоків), часу мовлення на радіо і телебаченні, здійснюються Центральною виборчою комісією та територіальними виборчими комісіями відповідно до затверджених Центральною виборчою комісією кошторисів видатків у межах коштів, передбачених на підготовку і проведення виборів у Державному бюджеті України.

4. Кошти на підготовку і проведення виборів депутатів, передбачені Державним бюджетом України, перераховуються Центральній виборчій комісії у триденний строк з дня оголошення про початок виборчого процесу.

5. Центральна виборча комісія затверджує середні норми видатків територіальної виборчої комісії, а також середні норми видатків для потреб дільничних виборчих комісій, які повинні включати в себе, зокрема, витрати на майновий найм (оренду) приміщень виборчих комісій та оплату за використання матеріально-технічних засобів і заробітну плату членів комісій.

6. Територіальна виборча комісія у десятиденний строк з дня її утворення на основі середніх норм видатків складає єдиний кошторис видатків для підготовки і проведення виборів із включенням до нього видатків територіальної виборчої комісії та видатків для потреб дільничних виборчих комісій територіального округу. Єдиний кошторис видатків територіальної виборчої комісії затверджується Центральною виборчою комісією.

7. Фінансування виборчих комісій здійснюється в порядку, встановленому Центральною виборчою комісією разом з Міністерством фінансів України.

8. Територіальна виборча комісія зобов'язана не пізніш як у семиденний строк з дня офіційного оприлюднення результатів виборів депутатів повернути не використані нею на підготовку і проведення виборів кошти Державного бюджету України на рахунок Центральної виборчої комісії. Державне казначейство України у триденний строк інформує Центральну виборчу комісію про повернення цих коштів на її рахунок.

9. Територіальна виборча комісія в п'ятнадцятиденний строк з дня офіційного оприлюднення результатів виборів складає та подає до Центральної виборчої комісії фінансовий звіт про надходження та використання коштів Державного бюджету України на підготовку і проведення виборів депутатів у порядку, встановленому Центральною виборчою комісією, за формою, затвердженою Центральною виборчою комісією разом з Державним казначейством України.

10. Контроль за правильним та цільовим використанням коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку та проведення виборів депутатів, здійснюється Центральною виборчою комісією та відповідними органами Державної контрольно-ревізійної служби України у порядку, встановленому Центральною виборчою комісією разом з Міністерством фінансів України.

Стаття 38. Виборчий фонд партії (блоку)

1. Виборчий фонд партії (блоку) має один накопичувальний рахунок, на який надходять кошти для фінансування виборчої кампанії партії (блоку), а також поточні рахунки, з яких здійснюється фінансування витрат на виборчу кампанію партії (блоку). На поточні рахунки виборчого фонду партії (блоку) кошти надходять виключно з накопичувального рахунку виборчого фонду партії (блоку).

2. Партія (блок) відкриває накопичувальний рахунок виборчого фонду в установі банку України у місті Києві, яку визначає на свій розсуд. Партія (блок) має право відкрити тільки один накопичувальний рахунок виборчого фонду і тільки в національній валюті.

3. Партія (блок) має право відкривати в установах банків України поточні рахунки виборчого фонду з розрахунку не більше одного поточного рахунку на території одного виборчого округу.

4. Партія (блок) зобов'язана відкрити накопичувальний рахунок виборчого фонду не пізніше ніж за 65 днів до дня виборів. Підставою для відкриття накопичувального рахунку виборчого фонду є копія рішення Центральної виборчої комісії про реєстрацію кандидатів у депутати, включених до виборчого списку партії (блоку). Підставою для відкриття поточного рахунку виборчого фонду є довідка установи банку про відкриття накопичувального рахунку.

5. Порядок відкриття і закриття рахунків виборчих фондів партій (блоків) встановлюється Національним банком України за погодженням із Центральною виборчою комісією не пізніш як за 100 днів до дня виборів.

6. Послуги установ банків, пов'язані з відкриттям і закриттям рахунків виборчого фонду та їх функціонуванням, надаються безоплатно. Установа банку за користування коштами, що знаходяться на рахунках виборчого фонду партії (блоку), відсотки не нараховує і не сплачує.

7. Установа банку не пізніше наступного робочого дня після дня відкриття накопичувального чи поточного рахунку виборчого фонду партії (блоку) письмово повідомляє Центральну виборчу комісію про відкриття рахунку та його реквізити.

8. Інформація про відкриття накопичувального рахунку виборчого фонду партії (блоку) та його реквізити одноразово публікується Центральною виборчою комісією в газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр» не пізніш як на п'ятий день після отримання повідомлення установи банку про відкриття накопичувального рахунку виборчого фонду партії (блоку) за рахунок коштів, що виділяються на підготовку і проведення виборів з Державного бюджету України. Подальша інформація про реквізити накопичувального рахунку виборчого фонду партії (блоку) публікується у друкованих засобах масової інформації за рахунок коштів виборчого фонду партії (блоку).

9. Витрачання коштів з поточних рахунків виборчого фонду партії (блоку) здійснюється в безготівковій формі.

10. Витрачання коштів з поточних рахунків виборчого фонду партії (блоку) припиняється о 15 годині останнього дня перед днем виборів.

11. Арешт коштів на рахунках виборчого фонду партії (блоку) до дня виборів не допускається.

12. Закриття рахунків, зупинення операцій по рахунках виборчого фонду партії (блоку) до дня виборів здійснюється лише у випадку втрати партією (блоком) статусу суб'єкта виборчого процесу.

Стаття 39. Розпорядники виборчого фонду партії (блоку)

1. Партія (блок) із числа своїх уповноважених осіб у загально-державному виборчому окрузі, зазначених у частині п'ятій статті 59 цього Закону, призначає двох розпорядників виборчого фонду, які мають виключне право на розпорядження коштами з накопичувального рахунку виборчого фонду партії (блоку).

2. Партія (блок) із числа своїх уповноважених осіб у відповідному територіальному окрузі призначає по одному розпоряднику виборчого фонду партії (блоку) для кожного поточного рахунку. Розпорядник виборчого фонду партії (блоку) має виключне право на розпорядження коштами з відповідного поточного рахунку виборчого фонду партії (блоку).

3. Розпорядники коштів накопичувального рахунку виборчого фонду партії (блоку) зобов'язані вести облік надходження та розподілу коштів виборчого фонду партії (блоку) між поточними рахунками. Розпорядники поточних рахунків виборчого фонду партії (блоку) несуть відповідальність за додержання фінансової дисципліни, цільове використання коштів виборчого фонду партії (блоку).

4. Установа банку, в якій відкрито накопичувальний або поточний рахунок виборчого фонду партії (блоку), надає розпорядникові потижнево або за його зверненням відомості про розміри та джерела внесків, що надійшли на рахунки виборчого фонду партії (блоку), рух коштів, а також їх залишки на рахунках.

5. Розпорядник коштів поточного рахунку виборчого фонду партії (блоку) зобов'язаний вести облік використання коштів відповідного поточного рахунку виборчого фонду партії (блоку). Розпорядник поточного рахунку виборчого фонду партії (блоку) зобов'язаний не пізніш як на сьомий день після дня виборів подати розпоряднику накопичувального рахунку виборчого фонду партії (блоку) фінансовий звіт про використання коштів відповідного поточного рахунку виборчого фонду партії (блоку).

6. Розпорядник коштів накопичувального рахунку виборчого фонду партії (блоку) зобов'язаний не пізніш як на п'ятнадцятий день після дня виборів подати до Центральної виборчої комісії фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду партії (блоку).

7. Форма фінансового звіту, зазначеного у частині шостій цієї статті, встановлюється Центральною виборчою комісією не пізніш як за 80 днів до дня виборів.

Стаття 40. Формування виборчого фонду партії (блоку) та використання його коштів

1. Виборчий фонд партії (блоку) формується за рахунок коштів партії (партій, що входять до виборчого блоку), а також добровільних внесків фізичних осіб.

2. Добровільний внесок фізичної особи до виборчого фонду однієї партії (блоку) не може перевищувати чотирьохсот мінімальних розмірів заробітної плати.

3. Забороняється робити добровільні внески до виборчого фонду партії (блоку):

1) іноземцям та особам без громадянства;

2) анонімним жертводавцям (без зазначення в платіжному документі відомостей, передбачених частиною четвертою цієї статті).

4. Добровільний внесок громадянина України до виборчого фонду партії (блоку) приймається установою банку або відділенням зв'язку за умови подання громадянином одного із документів, зазначених у частині другій статті 2 цього Закону. У платіжному документі при цьому обов'язково зазначаються прізвище, ім'я, по батькові, дата народження та адреса місця проживання.

5. Добровільний внесок перераховується установою банку або переказується відділенням зв'язку на накопичувальний рахунок виборчого фонду партії (блоку) не пізніше наступного робочого дня з дня отримання відповідного платіжного документа. Загальний строк безготівкового перерахування внеску на накопичувальний рахунок виборчого фонду партії (блоку) не повинен перевищувати двох банківських днів.

6. Розпорядник накопичувального рахунку виборчого фонду партії (блоку) має право відмовитися від внеску фізичної особи, про що він подає відповідну заяву та платіжний документ до установи банку, в якій відкрито накопичувальний рахунок виборчого фонду партії (блоку). Цей внесок повертається фізичній особі за рахунок добровільного внеску, а в разі неможливості такого повернення зараховується до Державного бюджету України.

7. У разі надходження добровільного внеску від фізичної особи, який перевищує розмір, встановлений частиною другою цієї статті, сума, що перевищує встановлений розмір внеску, на підставі відповідної заяви та платіжного документа, поданих розпорядником накопичувального рахунку виборчого фонду партії (блоку), повертається фізичній особі установою банку, в якій відкрито накопичувальний рахунок виборчого фонду партії (блоку), за рахунок цих коштів, а в разі неможливості такого повернення зараховується до Державного бюджету України.

8. Розпорядник накопичувального рахунку виборчого фонду партії (блоку) зобов'язаний відмовитися від внеску фізичної особи, яка відповідно до цього Закону не має права робити такий внесок, якщо розпоряднику про це відомо. На підставі заяви розпорядника про відмову від внеску з цієї причини установа банку, в якій відкрито рахунок виборчого фонду партії (блоку), перераховує такий внесок до Державного бюджету України. Якщо розпоряднику накопичувального рахунку виборчого фонду партії (блоку) стало відомо про те, що фізична особа, яка зробила внесок, не мала на це права, він зобов'язаний протягом трьох днів від дня, коли йому стало про це відомо, відмовитися від цього внеску, подавши заяву до установи банку, в якій відкрито накопичувальний рахунок виборчого фонду партії (блоку), про перерахунок відповідної суми до Державного бюджету України.

9. Установа банку, в якій відкрито накопичувальний рахунок виборчого фонду партії (блоку), на підставі відповідного звернення розпорядника накопичувального рахунку виборчого фонду партії (блоку) перераховує кошти з накопичувального рахунку на поточні рахунки цього ж виборчо-

Закон України

Про вибори народних депутатів України

го фонду партії (блоку).

10. Контроль за надходженням, обліком і використанням коштів виборчих фондів партій (блоків) здійснюється Центральною виборчою комісією та установою банку, в якій відкрито рахунок виборчого фонду партії (блоку), відповідно до порядку, встановленого Центральною виборчою комісією разом з Національним банком України та уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі зв'язку не пізніше ніж за 80 днів до дня виборів.

11. Установа банку, в якій відкрито поточний рахунок виборчого фонду партії (блоку), не пізніше ніж на п'ятий день після дня виборів перераховує кошти, не використані партією (блоком), на накопичувальний рахунок відповідного виборчого фонду партії (блоку).

12. Кошти виборчого фонду, не використані партією (блоком), за рішенням керівного органу партії (блоку), прийнятим у десятиденний строк після офіційного оприлюднення результатів виборів, перераховуються з накопичувального рахунку виборчого фонду партії (блоку) на поточний банківський рахунок партії (партій, що входять до блоку) у п'ятиденний строк з дня надходження до установи банку відповідного рішення партії (блоку). У разі неприйняття у цей строк партією (блоком) такого рішення невикористані кошти виборчого фонду партії (блоку) перераховуються установою банку до Державного бюджету України на п'ятнадцятий день з дня офіційного оприлюднення Центральною виборчою комісією результатів виборів.

13. Внески, що надійшли на накопичувальний рахунок виборчого фонду партії (блоку) пізніше ніж в останній день перед днем виборів, повертаються установою банку відповідній фізичній особі за її рахунок, а в разі неможливості такого повернення зараховуються до Державного бюджету України.

Стаття 41. Матеріально-технічне забезпечення підготовки і проведення виборів депутатів

1. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані сприяти виборчим комісіям у реалізації їх повноважень: надавати їм необхідні приміщення відповідно до норм, встановлених цим Законом або відповідними актами Центральної виборчої комісії, прийнятими на виконання вимог цього Закону, сприяти в їх облаштуванні; забезпечувати їх охорону, а також охорону виборчих бюлетенів та іншої виборчої документації; надавати згідно із встановленими Центральною виборчою комісією нормами та переліком транспортні засоби і засоби зв'язку, обладнання, інвентар, оргтехніку, що підлягають поверненню після припинення повноважень виборчих комісій. Порядок оплати або відшкодування зазначених послуг встановлюється Кабінетом Міністрів України.

2. Закупівля товарів, оплата робіт, послуг для підготовки і проведення виборів депутатів під час виборчого процесу здійснюються виборчими комісіями за рахунок коштів Державного бюджету України в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Розділ VII. ВИСУВАННЯ І РЕЄСТРАЦІЯ КАНДИДАТІВ У ДЕПУТАТИ

Стаття 42. Загальний порядок висування кандидатів у депутати

1. Кандидатів у депутати може висувати партія, яка зареєстрована в установленому законом порядку не пізніше ніж за 365 днів до дня виборів, або виборчий блок партій за умови, що до його складу входять партії, зареєстровані не пізніш як за 365 днів до дня виборів.

2. Громадянин України, який відповідно до статті 9 цього Закону має право бути обраним депутатом, може дати згоду балотуватися кандидатом у депутати від партії (блоку).

3. Висування кандидатів у депутати розпочинається за 119 днів і закінчується за 90 днів до дня виборів.

Стаття 43. Порядок утворення виборчого блоку

1. Виборчий блок може бути утворено двома і більше партіями, зазначеними у частині першій статті 42 цього Закону, на підставі рішень з'їзду (зборів, конференції) кожної з цих партій. Таке рішення підписується керівником партії та скріплюється печаткою партії. З'їзди (збори, конференції) партій, які приймають рішення про утворення виборчого блоку, можуть відбутися в будь-який час до закінчення терміну висування кандидатів у депутати.

2. Керівники або представники партій, які наділені з'їздом (зборами, конференцією) повноваженнями щодо утворення виборчого блоку, укладають угоду про його утворення, яка підписується ними і скріплюється печатками партій, що утворили блок.

3. Угода про утворення виборчого блоку повинна визначати:

1) повну та скорочену назву блоку;

2) керівні органи виборчого блоку та умови їх функціонування;

3) норми представництва на міжпартійному з'їзді (зборах, конференції) від партій, що входять до блоку;

4) порядок проведення міжпартійного з'їзду (зборів, конференції) щодо висування кандидатів;

5) порядок прийняття рішень міжпартійним з'їздом (зборами, конференцією);

6) умови висування та норми представництва кандидатів у депутати до виборчого списку від партій, що входять до виборчого блоку;

7) порядок прийняття рішення про виключення особи з виборчого списку кандидатів у депутати від партії (блоку).

4. Повна назва блоку повинна включати назви усіх партій, що входять до блоку. Повна або скорочена назва блоку не може містити назви партії, що не входить до блоку, або прізвища особи, яка не є кандидатом у депутати від цього блоку.

5. Про утворення виборчого блоку повідомляється Центральна виборча комісія не пізніш як за п'ять днів до дня проведення міжпартійного з'їзду (зборів, конференції). До повідомлення додаються угода про утворення виборчого блоку, витяги з протоколів з'їздів (зборів, конференцій) партій з рішеннями про утворення виборчого блоку, засвідчені керівниками партій, що утворили виборчий блок, та скріплені печатками цих партій, а також копії свідоцтв про реєстрацію партій, що утворили виборчий блок, та їх статутів, засвідчених безоплатно Міністерством юстиції України після оголошення про початок виборчого процесу. У разі, коли назва блоку містить прізвище особи, до повідомлення також додається згода особи на використання її прізвища за її підписом, засвідченим у встановленому законом порядку.

6. У разі виявлення невідповідності угоди про утворення виборчого блоку вимогам цієї статті або включення до складу виборчого блоку партії, яка не відповідає вимогам частини першої статті 42 цього Закону, Центральна виборча комісія у дводенний строк після отримання повідомлення про утворення блоку робить попередження партіям, які утворили виборчий блок, із зазначенням, що повторне порушення може привести до відмови в реєстрації висунутих блоком кандидатів на підставі пунктів 1, 2 частини першої статті 49 цього Закону. Вказане попередження не пізніш як на третій день після отримання документів, зазначених у частині п'ятій цієї статті, надсилається партіям, які утворили виборчий блок.

Стаття 44. Порядок висування кандидатів у депутати партією (блоком)

1. Кількість кандидатів у депутати, що висуваються партією (блоком), не може перевищувати кількості депутатів, що становить конституційний склад Верховної Ради України, визначений Конституцією України. Усі кандидати у депутати, висунуті партією (блоком), включаються до єдиного виборчого списку партії (блоку).

2. Партія (блок) може висунути кандидатом у депутати особу, яка є членом цієї партії (членом партії, яка входить до блоку), або позапартійну особу, яка відповідно до статті 9 цього Закону має право бути обраною депутатом.

3. Партія, яка входить до виборчого блоку, не може самостійно висувати кандидатів у депутати чи входити до складу іншого виборчого блоку.

4. Висування кандидатів у депутати партією здійснюється на її з'їзді (зборах, конференції), а блоком — на міжпартійному з'їзді (зборах, конференції) партій, що входять до блоку. У з'їзді (зборах, конференції), на якому здійснюється висування кандидатів у депутати, повинно брати участь не менше 200 делегатів.

5. Висування кандидатів у депутати здійснюється у вигляді виборчого списку кандидатів у депутати від партії (блоку) за формою, затвердженою Центральною виборчою комісією. Черговість кандидатів у списку визначається на з'їзді (зборах, конференції). Особа може бути включена до виборчого списку лише однієї партії (одного блоку).

6. Форма виборчого списку кандидатів у депутати від партії (блоку) затверджується Центральною виборчою комісією не пізніш як за 130 днів до дня виборів.

7. У протоколі з'їзду (зборів, конференції) партії, міжпартійного з'їзду (зборів, конференції) партій, що входять до блоку, обов'язково зазначаються: дата його проведення, порядок денний, відомості про осіб, висунутих кандидатами у депутати (прізвище, ім'я, по батькові, число, місяць і рік народження, громадянство, партійність, посада (заняття), місце роботи, місце проживання), підсумки голосування щодо виборчого списку кандидатів у депутати. Протокол підписується головуючим на з'їзді (зборах, конференції), а виборчий список кандидатів у депутати — керівником партії (керівниками партій, що входять до блоку). Вказані документи скріплюються печаткою партії (партій, що входять до блоку).

8. Про час і місце проведення з'їзду (зборів, конференції) партії або міжпартійного з'їзду (зборів, конференції) партій, що входять до блоку, з метою висунення кандидатів у депутати керівник партії (керівники партій, що входять до блоку) повідомляє у письмовій формі Центральну виборчу комісію не пізніш як за п'ять днів до дня проведення з'їзду (зборів, конференції). На такому з'їзді (зборах, конференції) за дорученням Голови Центральної виборчої комісії має право бути присутнім член Центральної виборчої комісії.

9. Про час і місце проведення з'їзду (зборів, конференції) з метою висунення кандидатів у депутати засоби масової інформації повідомляються не пізніше ніж за три дні до дня проведення з'їзду (зборів, конференції). Порядок акредитації представників засобів масової інформації на такому з'їзді (зборах, конференції) визначається організаторами заходу.

Стаття 45. Умови реєстрації кандидатів у депутати

1. Центральна виборча комісія реєструє кандидатів у депутати, включених до виборчого списку партії (блоку), за умови отримання таких документів:

1) заяви про реєстрацію кандидатів у депутати, підписаної керівником партії (керівниками партій, що входять до блоку) та скріпленої печаткою партії (печатками партій, що входять до блоку);

2) копій свідоцтва про реєстрацію партії (партій, що входять до блоку) та її статуту (статутів партій, що входять до блоку), засвідчених безоплатно Міністерством юстиції України після оголошення про початок виборчого процесу;

3) витягів з протоколів з'їздів (зборів, конференцій) партій про утворення виборчого блоку, засвідчених підписами керівників партій, що входять до блоку, та скріплених печатками цих партій (у разі висунення кандидатів у депутати блоком);

4) угоди про утворення виборчого блоку (у разі висунення кандидатів у депутати блоком);

5) витягу з протоколу з'їзду (зборів, конференції) партії (міжпартійного з'їзду (зборів, конференції) партій, що входять до блоку) про висунення кандидатів у депутати від партії (блоку), який повинен містити відомості, передбачені частиною сьомою статті 44 цього Закону, та бути засвідченим керівником партії (керівниками партій, що входять до блоку) і скріпленим печаткою партії (печатками партій, що входять до блоку);

6) виборчого списку кандидатів у депутати від партії (блоку) за формою, затвердженою Центральною виборчою комісією;

7) заяв осіб, включених до виборчого списку партії (блоку), про згоду балотуватися кандидатом у депутати від цієї партії (блоку) із зобов'язанням припинити в разі обрання депутатом діяльність чи скласти представницький мандат, які відповідно до Конституції України та законів України несумісні з мандатом народного депутата України, та згоду на оприлюднення біографічних відомостей у зв'язку з участю у виборах, а також із зобов'язанням у разі обрання депутатом протягом місяця після офіційного оприлюднення результатів виборів передати в управління іншій особі належні їм підприємства та корпоративні права у порядку, встановленому законом;

8) автобіографій осіб, включених до виборчого списку партії (блоку), обсягом до двох тисяч друкованих знаків, що обов'язково повинні містити: прізвище, ім'я, по батькові, число, місяць, рік і місце народження, громадянство, відомості про освіту, трудову діяльність, посаду (заняття), місце роботи, громадську роботу (в тому числі на виборних посадах), партійність, склад сім'ї, місце проживання із зазначенням часу проживання в Україні, відомості про наявність чи відсутність судимості;

9) передвиборної програми партії (блоку), викладеної державною мовою, обсягом до семи тисяч восьмисот друкованих знаків;

10) декларації про майно та доходи кожного кандидата у депутати за рік, що передує рокові оголошення початку виборчого процесу;

11) документа про внесення грошової застави відповідно до статті 46 цього Закону;

12) фотографій осіб, включених до виборчого списку партії (блоку), за розмірами та у кількості, встановленими Центральною виборчою комісією не пізніш як за 120 днів до дня виборів.

2. Документи, подані до Центральної виборчої комісії після оголошення про початок виборчого процесу в порядку, передбаченому частиною п'ятою статті 43 цього Закону, повторно не подаються.

3. Центральна виборча комісія видає представнику партії (блоку) у Центральній виборчій комісії, який подав документи, зазначені у частині першій цієї статті, довідку про їх прийняття. Довідка має містити перелік прийнятих документів, число, місяць і рік, а також час їх прийняття, посаду і прізвище особи, яка прийняла документи.

Стаття 46. Грошова застава

1. Грошова застава становить дві з половиною тисячі мінімальних розмірів заробітної плати, яка вноситься партією (блоком) у безготівковому порядку на спеціальний рахунок Центральної виборчої комісії.

2. У разі прийняття Центральною виборчою комісією рішення про відмову в реєстрації кандидатів у депутати внесена грошова застава у п'ятиденний строк після прийняття відповідного рішення перераховується на рахунок партії (блоку).

3. При скасуванні рішення про реєстрацію всіх кандидатів у депутати, включених до виборчого списку партії (блоку), грошова застава у п'ятиденний строк після дня прийняття відповідного рішення перераховується до Державного бюджету України.

4. Грошова застава повертається партіям (блокам), які взяли участь у розподілі депутатських мандатів.

5. Грошова застава, внесена партією (блоком), яка не взяла участі у розподілі депутатських мандатів, у восьмиденний строк з дня офіційного оприлюднення результатів виборів депутатів перераховується до Державного бюджету України.

Стаття 47. Декларація про майно та доходи кандидата у депутати

1. Декларація про майно та доходи кандидата у депутати за рік, що передує року проведення виборів, заповнюється ним власноручно за формою, затвердженою Міністерством фінансів України, не пізніш як за 130 днів до дня виборів.

2. Відповідність відомостей, вказаних у декларації, поданій до Центральної виборчої комісії, відомостям, що містяться в декларації цієї особи, поданій у встановленому законом порядку і строки до органів Державної податкової адміністрації України, за дорученням Центральної виборчої комісії перевіряється Державною податковою адміністрацією України.

3. У разі якщо особа, висунута кандидатом, на законних підставах не подавала декларацію до органів Державної податкової адміністрації України, відомості, вказані в декларації, поданій до Центральної виборчої комісії, перевіряються Державною податковою адміністрацією України за дорученням Центральної виборчої комісії.

4. Помилки і неточності, виявлені в декларації, підлягають виправленню і не є підставою для відмови в реєстрації кандидата у депутати.

Стаття 48. Порядок реєстрації кандидатів у депутати

1. Кандидати у депутати, включені до виборчого списку партії (блоку), реєструються Центральною виборчою комісією за наявності документів, передбачених статтею 45 цього Закону.

2. Подання документів до Центральної виборчої комісії для реєстрації кандидатів у депутати закінчується за 85 днів до дня виборів.

3. Особа, включена партією (блоком) до виборчого списку кандидатів у депутати, яка на день подання заяви партії (блоку) про реєстрацію кандидатів у депутати до Центральної виборчої комісії не дала згоди балотуватися кандидатом у депутати від цієї партії (блоку), вважається виключеною з виборчого списку партії (блоку) з дня подання зазначеної заяви партії (блоку). Заява такої особи про згоду балотуватися, подана після цього строку, не приймається.

4. Особа, включена партією (блоком) до виборчого списку кандидатів у депутати, має право до дня її реєстрації відкликати свою заяву про згоду балотуватися кандидатом у депутати. З моменту отримання Центральною виборчою комісією заяви про відкликання згоди балотуватися кандидатом у депутати така особа вважається виключеною із виборчого списку партії (блоку). Про отримання такої заяви Центральна виборча комісія письмово повідомляє представника партії (блоку) не пізніш як у триденний строк з дня отримання заяви. Повторна заява особи про її згоду балотуватися від партії (блоку) не приймається.

5. Особа, включена до кількох виборчих списків партій (блоків) за її письмовими заявами про згоду балотуватися кандидатом у депутати від цих партій (блоків), рішенням Центральної виборчої комісії виключається з усіх виборчих списків, до яких вона була включена.

6. Центральна виборча комісія не пізніш як на сьомий день з дня прийняття заяви

Згідно з Регламентом ВР України закони та інші акти, надруковані в «ГУ», є офіційною публікацією

про реєстрацію кандидатів у депутати та доданих до неї необхідних документів приймає рішення про реєстрацію кандидатів у депутати або про відмову в їх реєстрації.

7. Черговість кандидатів у депутати у виборчому списку, визначена партією (блоком), не може бути змінена після їх реєстрації Центральною виборчою комісією, за винятком виключення окремих кандидатів із виборчого списку у випадках, передбачених цим Законом.

8. У разі реєстрації кандидатів у депутати представнику партії (блоку) разом з копією рішення про реєстрацію у триденний строк з дня його прийняття видаються посвідчення кандидатів у депутати за формою, встановленою Центральною виборчою комісією. Виборчий список кандидатів у депутати партії (блоку) разом із рішенням про їх реєстрацію в цей же строк оприлюднюється в газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр».

9. Якщо Центральна виборча комісія виявить у документах, поданих партією (блоком), ознаки порушення частини першої статті 37 Конституції України, вона зобов'язана звернутися до Міністерства юстиції України щодо внесення ним подання до Верховного Суду України про заборону діяльності відповідної партії. Розгляд питання про реєстрацію кандидатів у депутати від цієї партії (блоку) відкладається до набрання законної сили рішенням суду.

Стаття 49. Відмова в реєстрації кандидата (кандидатів) у депутати

1. Центральна виборча комісія відмовляє в реєстрації кандидата (кандидатів) у депутати у разі:

1) порушення законів України при утворенні виборчого блоку та висуненні кандидатів у депутати;

2) відсутності або неналежного оформлення документів, зазначених у статті 45 цього Закону;

3) припинення громадянства України кандидата у депутати;

4) вибуття особи, висунутої кандидатом у депутати, за межі України для проживання;

5) визнання особи, висунутої кандидатом у депутати, недієздатною;

6) набрання щодо особи, висунутої кандидатом у депутати, законної сили обвинувальним вироком суду за вчинення умисного злочину;

7) виявлення Центральною виборчою комісією обставин, які позбавляють особу, висунуту кандидатом у депутати, права бути обраною депутатом відповідно до статті 9 цього Закону.

2. Рішення про відмову в реєстрації кандидатів у депутати повинно містити вичерпні підстави відмови. Копія цього рішення не пізніше наступного дня після його прийняття видається представнику партії (блоку).

3. Відмова в реєстрації кандидатів у депутати, включених до виборчого списку партії (блоку), через невідповідне оформлення поданих партією (блоком) документів, передбачених частиною першою статті 45 цього Закону, не виключає повторного подання партією (блоком) заяви про реєстрацію кандидатів у депутати, включених до виборчого списку партії (блоку). Така заява з виправленими відповідно до вимог цього Закону документами повинна бути подана до Центральної виборчої комісії не пізніше ніж за 75 днів до дня виборів. Остаточне рішення про реєстрацію кандидатів у депутати, включених до виборчого списку партії (блоку), Центральна виборча комісія приймає не пізніше ніж за 71 день до дня виборів.

4. Якщо внаслідок відмови Центральної виборчої комісії в реєстрації включених до виборчого списку кандидатів у депутати або подальшого скасування реєстрації таких кандидатів Центральною виборчою комісією у виборчому списку партії (блоку) залишилося менше вісімнадцяти кандидатів, Центральна виборча комісія приймає рішення про відмову в реєстрації або про скасування реєстрації усіх кандидатів у депутати, включених до такого виборчого списку.

Стаття 50. Зміни у складі виборчого блоку партій

1. Партія, що входить до блоку, може не пізніше ніж за 35 днів до дня виборів прийняти рішення про її вихід з складу блоку. Таке рішення приймається з'їздом (зборами, конференцією) партії відповідно до її статуту. Рішення про вихід партії із складу блоку та витяг з протоколу з'їзду (зборів, конференції) про розгляд цього питання, підписані керівником партії, головуючим на з'їзді (зборах, конференції) та скріплені печаткою партії, протягом трьох днів подаються до Центральної виборчої комісії та керівного органу блоку.

2. Вихід партії із складу блоку, до якого входить більше ніж дві партії, не впливає на статус блоку як суб'єкта виборчого процесу незалежно від кількості партій, які в ньому залишилися. Назва партії, яка вийшла із складу блоку, виключається у виборчих бюлетенях та в іншій виборчій документації з переліку назв партій, що входять до блоку.

3. У разі виходу партії із складу блоку, до якого входять дві партії, правонаступником блоку — суб'єктом виборчого процесу залишається партія, яка не прийняла рішення про вихід з блоку. При цьому у виборчих бюлетенях та в іншій виборчій документації замість назви блоку зазначається назва партії — правонаступника блоку.

4. Якщо рішення, передбачене частиною першою цієї статті, прийняте не пізніше ніж за 90 днів до дня виборів, партія, що вийшла із складу блоку, має право висунути кандидатів у депутати у порядку та в строки, передбачені цим Законом.

5. Якщо рішення, передбачене частиною першою цієї статті, прийняте пізніше ніж за 90 днів до дня виборів, партія, що вийшла із складу блоку, втрачає статус суб'єкта виборчого процесу.

6. На підставі рішення, передбаченого частиною першою цієї статті, Центральна виборча комісія приймає рішення про виключення з виборчого списку блоку (партії — правонаступника блоку) осіб — членів партії, що прийняла рішення про вихід із складу блоку, або про скасування реєстрації кандидатів у депутати — членів цієї партії.

7. Партії, що входять до блоку, можуть не пізніше ніж за 35 днів до дня виборів прийняти рішення про розпуск виборчого блоку. Такі рішення приймаються з'їздами (зборами, конференціями) кожної партії, яка входить до блоку. Рішення про розпуск блоку та витяги із протоколів з'їздів (зборів, конференцій) кожної партії про розгляд цього питання, підписані керівником партії, головуючим на з'їзді (зборах, конференції) та засвідчені печаткою партії, протягом трьох днів подаються до Центральної виборчої комісії.

8. Якщо рішення, передбачені частиною сьомою цієї статті, прийняті не пізніше ніж за 90 днів до дня виборів, кожна з партій, що входила до складу блоку, має право висунути кандидатів у депутати у порядку та в строки, передбачені цим Законом.

9. Якщо рішення, передбачені частиною сьомою цієї статті, прийняті пізніше ніж за 90 днів до дня виборів, партії, що входили до складу блоку, втрачають статус суб'єктів виборчого процесу.

10. Якщо рішення, передбачені частиною сьомою цієї статті, прийняті до реєстрації кандидатів у депутати, включених до виборчого списку блоку, Центральна виборча комісія не розглядає питання про їх реєстрацію. Якщо зазначені рішення прийняті після реєстрації кандидатів у депутати, включених до виборчого списку блоку, Центральна виборча комісія на підставі цих рішень скасовує реєстрацію всіх кандидатів у депутати, включених до виборчого списку партії (блоку).

Стаття 51. Скасування реєстрації кандидата (кандидатів) у депутати

1. Центральна виборча комісія не пізніше ніж за три дні до дня виборів приймає рішення про скасування реєстрації окремого кандидата у депутати, включеного до виборчого списку партії (блоку), з виключенням його з виборчого списку в разі:

1) звернення кандидата у депутати в будь-який час після його реєстрації із письмовою заявою про відмову балотуватися;

2) звернення партії (блоку) не пізніш як за 15 днів до дня виборів про скасування рішення щодо реєстрації кандидата у депутати відповідно до рішення, прийнятого на підставі статуту партії (угоди про утворення блоку);

3) виникнення підстав, передбачених у частині шостій статті 50 цього Закону;

4) припинення громадянства України кандидата у депутати;

5) вибуття кандидата у депутати на проживання за межі України;

6) визнання кандидата у депутати недієздатним;

7) набрання щодо кандидата законної сили обвинувальним вироком суду за вчинення умисного злочину;

8) включення кандидата у депутати до кількох виборчих списків партій (блоків) за наявності письмових заяв про згоду балотуватися від цих партій (блоків);

9) виявлення Центральною виборчою комісією обставин, які позбавляють особу, висунуту кандидатом у депутати, права бути обраною депутатом відповідно до статті 9 цього Закону.

2. Центральна виборча комісія не пізніше ніж за 10 днів до дня виборів скасовує рішення про реєстрацію всіх кандидатів у депутати, включених до виборчого списку партії (блоку), в разі виявлення після реєстрації підстав, передбачених частиною четвертою статті 49 цього Закону, або виникнення підстав, передбачених частиною десятою статті 50 цього Закону.

3. У разі порушення інших вимог цього Закону кандидатом, партією (блоком), яка висунула кандидатів, Центральна виборча комісія оголошує їм попередження, що оприлюднюється в державних засобах масової інформації. Таке попередження, зокрема, виноситься у разі:

1) встановлення судом у порядку, передбаченому законом, факту підкупу виборців або членів виборчих комісій кандидатом, партією (блоком), яка висунула кандидатів, її уповноваженою чи іншою посадовою особою, а також за дорученням партії (блоку), яка висунула кандидатів, — іншою особою;

2) встановлення судом у порядку, передбаченому законом, факту надання під час виборчого процесу виборцям або членам виборчих комісій грошей чи безоплатно або на пільгових умовах товарів, робіт, послуг, цінних паперів, кредитів, лотерей, інших матеріальних цінностей організацією, засновником, власником або членом керівного органу якої є кандидат, партія, яка висунула кандидатів (одна з партій, яка входить до блоку, що висунув кандидатів), або посадова особа цієї партії;

3) встановлення судом у порядку, передбаченому законом, факту використання партією (блоком) при фінансуванні передвиборної агітації, крім коштів свого виборчого фонду, інших коштів;

4) встановлення судом, що кандидат, який займає посаду, в тому числі за сумісництвом, в органах виконавчої влади чи в органах місцевого самоврядування, на державних чи комунальних підприємствах, у закладах, установах, організаціях, у військових формуваннях, утворених відповідно до законів України, залучав або використовував для проведення передвиборної агітації підлеглих йому осіб, службовий транспорт, зв'язок, устаткування, приміщення, інші об'єкти та ресурси за місцем роботи (зловживання службовим становищем);

5) у разі проведення партією (блоком), кандидатом у депутати прямої чи опосередкованої передвиборної агітації під час виборчого процесу поза строками, встановленими статтею 52 цього Закону.

4. Центральна виборча комісія розглядає питання про скасування реєстрації кандидата у депутати чи про оголошення йому чи партії (блоку) попередження у присутності кандидата або представника партії (блоку). Про час розгляду цього питання вказані особи повідомляються не пізніш як напередодні розгляду. У разі відсутності вказаних осіб на засіданні без поважних причин, а при розгляді цього питання менш як за три дні до дня виборів — з будь-якої причини, це питання розглядається Центральною виборчою комісією за відсутності вказаних осіб.

5. У випадках порушень, зазначених у частині третій цієї статті, чи інших порушень, за які законом встановлено кримінальну або адміністративну відповідальність, Центральна виборча комісія повідомляє відповідні правоохоронні органи для перевірки і реагування відповідно до закону.

6. Центральна виборча комісія доводить до відома партії (блоку), кандидата у депутати рішення про скасування реєстрації кандидата (кандидатів) або про оголошення попередження не пізніш як наступного дня з дня його прийняття та надає представнику партії (блоку) або кандидатові копію цього рішення у той же строк. Якщо вказане рішення прийняте в останній день перед днем виборів, копія вказаного рішення видається зазначеним особам невідкладно.

7. У разі смерті кандидата у депутати або визнання його безвісно відсутнім Центральна виборча комісія оголошує його таким, що вибув з балотування, та виключає його з відповідного виборчого списку.

Розділ VIII. ПЕРЕДВИБОРНА АГІТАЦІЯ

Стаття 52. Строки проведення передвиборної агітації

1. Передвиборна агітація розпочинається з моменту прийняття Центральною виборчою комісією рішення про реєстрацію кандидатів у депутати, включених до виборчого списку партії (блоку).

2. Передвиборна агітація закінчується о 24 годині останньої п'ятниці перед днем виборів.

3. Передвиборна агітація поза строками, встановленими у цій статті, забороняється. У цей же період забороняється проведення масових акцій (походів, демонстрацій, мітингів) від імені партії (блоку) — суб'єкта виборчого процесу, а також публічні оголошення про підтримку партією (блоком) концертів, вистав, спортивних змагань, демонстрації фільмів та телепередач.

Стаття 53. Форми і засоби передвиборної агітації

1. Передвиборна агітація може здійснюватися в будь-яких формах і будь-якими засобами, що не суперечать Конституції України та законам України, зокрема у формі політичної реклами. Громадяни України мають право вільно і всебічно обговорювати передвиборні програми партій (блоків), політичні, ділові та особисті якості кандидатів у депутати, вести агітацію за або проти партій (блоків), кандидатів у депутати.

2. До передвиборної агітації належить політична реклама, яка включає будь-які не заборонені законодавством України друковані, усні, звукові та аудіовізуальні види і форми ідейного впливу на людей, що мають на меті прямо або опосередковано привернути увагу до суб'єктів виборчого процесу, сформувати у суспільства та у свідомості громадян позитивне ставлення до них або спрямувати політичну поведінку громадян і соціальних груп на підтримку суб'єктів виборчого процесу під час виборів, у тому числі інформаційні повідомлення про заходи, що проводяться або підтримуються із вказаною метою.

3. До політичної реклами не належать офіційні повідомлення в період виборчого процесу (без коментарів, які можуть мати агітаційний характер), а також відео-, аудіозаписи, кінозйомки, фотоілюстрації про дії кандидатів у депутати, пов'язані з виконанням ними посадових (службових) повноважень, передбачених Конституцією України або законами України.

4. Передвиборна агітація здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів для цілей, визначених цим Законом, та коштів виборчих фондів партій (блоків).

5. Передвиборна агітація за рахунок коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів, здійснюється з додержанням принципу рівних умов щодо надання партіям (блокам) — суб'єктам виборчого процесу однакових друкованих площ у друкованих засобах масової інформації та однакового ефірного часу на радіо і телебаченні.

6. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування надають приміщення, придатні для проведення публічних заходів передвиборної агітації, які організовує територіальна виборча комісія. При цьому територіальна виборча комісія зобов'язана забезпечити рівні можливості для всіх партій (блоків) — суб'єктів виборчого процесу. Оплата за використання наданих приміщень здійснюється в порядку, встановленому статтею 41 цього Закону.

7. Партія (блок) — суб'єкт виборчого процесу має право на договірній основі за рахунок коштів виборчого фонду партії (блоку) орендувати будинки і приміщення усіх форм власності для проведення зборів, мітингів, дебатів, дискусій та інших публічних заходів передвиборної агітації.

8. Партія (блок) повідомляє про час і місце проведення публічних заходів передвиборної агітації відповідну територіальну виборчу комісію.

9. Розміщення носіїв політичної реклами у громадському транспорті забороняється.

Стаття 54. Інформаційні плакати та матеріали передвиборної агітації

1. Центральна виборча комісія за рахунок коштів, що виділяються з Державного бюджету України на підготовку і проведення виборів депутатів, забезпечує виготовлення не пізніш як за 35 днів до дня виборів інформаційних плакатів партій (блоків) — суб'єктів виборчого процесу. Ці плакати повинні містити передвиборні програми партій (блоків), подані ними при реєстрації кандидатів у депутати, виборчий список партії (блоку) із зазначенням прізвища, імені, по батькові, року народження, посади (заняття), місця роботи та проживання, партійності включених до нього кандидатів у депутати, а також фотографії перших п'яти кандидатів у депутати. Форма, розмір та поліграфічне виконання інформаційних плакатів встановлюються Центральною виборчою комісією.

2. Центральна виборча комісія погоджує з представником партії (блоку) текст інформаційного плаката.

3. Виготовлені інформаційні плакати партій (блоків) із розрахунку по п'five примірників кожного плаката на кожну виборчу комісію в установленому Центральною виборчою комісією порядку передаються відповідним виборчим комісіям, решта — представнику відповідної партії (блоку).

4. Інформаційні плакати передаються відповідним виборчим комісіям не пізніш як за 20 днів до дня виборів.

5. Партія (блок) — суб'єкт виборчого процесу на власний розсуд може виготовляти матеріали передвиборної агітації за рахунок і в межах коштів виборчого фонду партії (блоку). Партія може виготовляти друкований матеріал своєї передвиборної агітації (передвиборної агітації блоку, до якого вона входить) із застосуванням майна, що їй належить. Відомості, що містяться у цих матеріалах, повинні відповідати вимогам закону.

6. Партія (блок) — суб'єкт виборчого процесу зобов'язана подати по одному примірнику кожного друкованого матеріалу передвиборної агітації, виготовленого за рахунок коштів виборчого фонду партії (блоку) та із застосуванням майна, що їй належить, не пізніш як за сім днів з дня його виготовлення до Центральної виборчої комісії.

7. Друковані матеріали передвиборної агітації повинні містити відомості про установу, що здійснила друк, або вказівку, що друк здійснено з використанням майна партії, їх тираж, інформацію про осіб, відповідальних за випуск.

8. Місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування не пізніш як за 70 днів до дня виборів відводять місця та обладнують стенди, дошки оголошень у людних місцях для розміщення матеріалів передвиборної агітації.

Стаття 55. Загальний порядок використання засобів масової інформації

1. Передвиборна агітація з використанням засобів масової інформації усіх форм власності проводиться з дотриманням принципу рівних умов та в порядку, передбаченому цим Законом.

2. Передвиборна агітація в засобах масової інформації проводиться у формі публічних дебатів, дискусій, «круглих столів», прес-конференцій, інтерв'ю, виступів, політичної реклами, теленарисів, відеофіль-

Закон України

Про вибори народних депутатів України

мів, інших публікацій та повідомлень про партію (блок), кандидатів у депутати та в інших формах, що не суперечать Конституції України та законам України.

3. Партія (блок) — суб'єкт виборчого процесу має право користуватися державними та комунальними засобами масової інформації за рахунок та в межах коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів, на умовах, передбачених цим Законом.

4. Порядок надання ефірного часу та друкованих площ за рахунок і в межах коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку та проведення виборів, встановлюється Центральною виборчою комісією.

5. Передвиборна агітація в засобах масової інформації усіх форм власності за рахунок коштів виборчого фонду партії (блоку) здійснюється на умовах рівної оплати за одиницю ефірного часу чи друкованої площі.

6. Розцінки вартості одиниці друкованої площі та одиниці ефірного часу встановлюються відповідними засобами масової інформації не пізніш як за 130 днів до дня виборів у розмірі, який не може перевищувати відповідний середньозважений показник за останній квартал року, що передує року проведення виборів депутатів. Середньозважений показник вартості одиниці друкованої площі та одиниці ефірного часу визначається Центральною виборчою комісією разом з Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення та Державним комітетом телебачення і радіомовлення України. Розцінки вартості одиниці друкованої площі та одиниці ефірного часу для проведення передвиборної агітації не можуть змінюватися протягом виборчого процесу. Засіб масової інформації не може надавати знижки на оплату окремим кандидатам чи партіям (блокам), що висунули кандидатів у депутати.

7. Засіб масової інформації, який надав ефірний час або друковану площу одній партії (блоку) — суб'єкту виборчого процесу, не може відмовити у наданні ефірного часу чи друкованої площі на тих же умовах іншій партії (блоку) — суб'єкту виборчого процесу.

8. Засоби масової інформації у разі оприлюднення результатів опитування громадської думки, пов'язаного з виборами депутатів, зобов'язані зазначити організацію, що проводила опитування, час його проведення, кількість опитаних, метод збору інформації, точне формулювання питання, статистичну оцінку можливої помилки.

9. Обмеження, встановлені частинами п'ятою — сьомою цієї статті, не поширюються на засоби масової інформації, засновниками (власниками) яких є партії — суб'єкти виборчого процесу (партії, що входять до блоку —суб'єкта виборчого процесу).

10. Висвітлення подій виборчої кампанії в засобах масової інформації усіх форм власності у формі інформаційних повідомлень (новин) може здійснюватися виключно на засадах об'єктивного, неупередженого повідомлення конкретних відомостей про події, без коментарів і оцінок.

Стаття 56. Порядок використання електронних (аудіовізуальних) засобів масової інформації

1. Усі телерадіоорганізації зобов'язані не пізніше ніж за 120 днів до дня виборів депутатів опублікувати в друкованих засобах масової інформації розцінки вартості однієї хвилини (секунди) ефірного часу і надіслати ці розцінки Центральній виборчій комісії та територіальним виборчим комісіям.

2. Ефірний час для проведення передвиборної агітації за рахунок і в межах коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів, надається державними та комунальними телерадіоорганізаціями між дев'ятнадцятою і двадцять другою годинами.

3. Час мовлення (розклад мовлення) телерадіоорганізацій, які мають ліцензії Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення на право користування загальнонаціональними каналами мовлення, змінюється (без зміни обсягу мовлення) на час передвиборної агітації в період виборів депутатів з метою забезпечення регіональним державним (комунальним) телерадіоорганізаціям можливостей поширення їхніх програм та передвиборних передач у відповідних регіонах.

4. Партії (блоку) — суб'єкту виборчого процесу телерадіоорганізаціями надається загальний час для проведення передвиборної агітації за рахунок і в межах коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку та проведення виборів, не менше 60 хвилин на загальнонаціональному телеканалі та 60 хвилин на загальнонаціональному радіоканалі, а також по 20 хвилин на регіональних телеканалах та по 20 хвилин на регіональних радіоканалах у кожному з регіонів України, визначених частиною другою статті 133 Конституції України. Цей час партії (блоку) надається на кожному із зазначених каналів тричі (на регіональних телерадіоканалах — двічі) в рівних частках від загального часу.

5. Впродовж 20 хвилин до і після теле-, радіотрансляції передвиборної агітаційної теле-, радіопрограми партії (блоку) забороняється в будь-якій формі коментувати чи оцінювати зміст передвиборної агітаційної програми, давати будь-яку інформацію щодо цієї партії (блоку), висунутих нею кандидатів.

6. Розклад ефірного часу із зазначенням передвиборних агітаційних теле-, радіопрограм, конкретної дати і часу виходу їх в ефір складається відповідними державними та комунальними телерадіоорганізаціями за результатами жеребкувань, що проводяться відповідно Центральною виборчою комісією, однією з територіальних виборчих комісій за рішенням Центральної виборчої комісії у кожному з регіонів України (Автономна Республіка Крим, області, міста Київ та Севастополь), за участю відповідно представників партій (блоків) у Центральній виборчій комісії або уповноважених осіб партій (блоків).

7. Результати жеребкування щодо надання ефірного часу для проведення передвиборної агітації за рахунок коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів, оприлюднюються відповідно в газетах «Голос України» і «Урядовий кур'єр», місцевих державних чи комунальних засобах масової інформації у триденний строк з дня затвердження їх Центральною виборчою комісією чи відповідними територіальними виборчими комісіями.

8. Оплата за наданий ефірний час здійснюється Центральною виборчою комісією та відповідними територіальними виборчими комісіями згідно із затвердженими ними кошторисами в межах коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів, та за відповідними угодами, що укладаються між Центральною виборчою комісією і Національною телекомпанією України, Національною радіокомпанією України, між відповідними територіальними виборчими комісіями і регіональними державними чи комунальними телерадіоорганізаціями.

9. Ефірний час за рахунок коштів виборчого фонду партії (блоку) надається на підставі угоди, що укладається від імені партії (блоку) розпорядником поточного рахунку виборчого фонду партії (блоку) з телерадіоорганізацією будь-якої форми власності. Без укладення такої угоди та надходження коштів на рахунок телерадіоорганізації надання ефірного часу забороняється.

10. Розцінки вартості одиниці друкованої площі та одиниці ефірного часу встановлюються відповідними засобами масової інформації не пізніш як за 130 днів до дня виборів у розмірі, який не може перевищувати відповідний середньозважений показник за останній квартал року, що передує року проведення виборів народних депутатів України. Середньозважений показник вартості одиниці друкованої площі та одиниці ефірного часу визначається Центральною виборчою комісією разом з Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення та Державним комітетом телебачення і радіомовлення України. Розцінки вартості одиниці друкованої площі та одиниці ефірного часу для проведення передвиборної агітації не можуть змінюватися протягом виборчого процесу. Засіб масової інформації не може надавати знижки на оплату окремим кандидатам чи партіям (блокам), що висунули кандидата.

11. Телерадіоорганізації зобов'язані здійснювати аудіо-, відеозаписи усіх передач, що містять передвиборну агітацію, і зберігати їх до закінчення тридцятиденного строку з дня офіційного оприлюднення результатів виборів.

12. Телерадіоорганізації усіх форм власності за письмовими запитами Центральної виборчої комісії, Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення зобов'язані надавати інформацію про виділення ефірного часу для проведення передвиборної агітації, а в разі необхідності — копії відповідних угод, платіжних документів і передач у запису на плівці та інших носіях інформації.

Стаття 57. Порядок використання друкованих засобів масової інформації

1. Партія (блок) — суб'єкт виборчого процесу має право за рахунок і в межах коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів, опублікувати в однаковому для всіх партій (блоків) поліграфічному виконанні в газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр» свою передвиборну програму обсягом не більше семи тисяч восьмисот друкованих знаків. Угода про публікацію вказаних матеріалів з редакціями зазначених газет укладається Центральною виборчою комісією.

2. Партія (блок) — суб'єкт виборчого процесу має право за рахунок і в межах коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів, опублікувати в однаковому для всіх партій (блоків) поліграфічному виконанні в одному з місцевих державних чи комунальних друкованих засобів масової інформації свою передвиборну програму, зазначену в частині першій цієї статті. Угода про публікацію вказаних матеріалів з редакцією відповідного засобу масової інформації укладається відповідною територіальною виборчою комісією.

3. Черговість друкування передвиборних програм за рахунок коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів, встановлюється Центральною виборчою комісією та відповідними територіальними виборчими комісіями шляхом жеребкування за участю представників або уповноважених осіб партій (блоків).

4. Результати жеребкування щодо черговості друкування передвиборних програм партій (блоків) оприлюднюються відповідно у газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр», у місцевих державних чи комунальних друкованих засобах масової інформації у триденний строк після дня їх затвердження Центральною виборчою комісією чи відповідною територіальною виборчою комісією.

5. Партія (блок) — суб'єкт виборчого процесу має право за рахунок коштів свого виборчого фонду публікувати агітаційні матеріали в друкованих засобах масової інформації усіх форм власності.

6. Агітаційні матеріали, зазначені у частині п'ятій цієї статті, публікуються на підставі угоди, що укладається від імені партії (блоку) розпорядником поточного рахунку виборчого фонду партії (блоку) з редакцією (видавцем) друкованого засобу масової інформації. Без укладення угоди та надходження коштів на рахунок редакції (видавця) друкованого засобу масової інформації публікація цих матеріалів забороняється. Це обмеження не застосовується до засобу масової інформації, засновником (власником) якого є партія — суб'єкт виборчого процесу (партія, що входить до складу блоку — суб'єкта виборчого процесу).

7. Редакції (видавці) друкованих засобів масової інформації усіх форм власності за письмовими запитами Центральної виборчої комісії зобов'язані надавати їй інформацію про використання друкованої площі для розміщення агітаційних матеріалів партій (блоків), а в разі необхідності — надсилати їй копії відповідних угод, платіжних документів, а також відповідні публікації.

Стаття 58. Обмеження щодо ведення передвиборної агітації

1. Участь у передвиборній агітації забороняється:

1) особам, які не є громадянами України;

2) органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування, їх посадовим і службовим особам, крім випадків, коли відповідна посадова чи службова особа є кандидатом у депутати;

3) правоохоронним та судовим органам, їх посадовим і службовим особам;

4) членам виборчих комісій протягом строку повноважень відповідних виборчих комісій.

2. У військових частинах (формуваннях) та в установах кримінально-виконавчої системи передвиборна агітація обмежується. Відвідання військових частин (формувань) та установ кримінально-виконавчої системи окремими кандидатами у депутати чи уповноваженими особами партій (блоків) забороняється. Зустрічі цих осіб з виборцями організовуються відповідними територіальними виборчими комісіями спільно з командирами військових частин (формувань) або керівниками установ кримінально-виконавчої системи з обов'язковим повідомленням не пізніш як за три дні до дня зустрічі всіх уповноважених осіб партій (блоків) у відповідному територіальному виборчому окрузі.

3. Поширення у будь-якій формі матеріалів, що містять заклики до ліквідації незалежності України, зміни конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, підриву її безпеки, незаконного захоплення державної влади, пропаганди війни, насильства та розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, посягання на права і свободи людини, здоров'я населення, забороняється.

4. Засобам масової інформації, їх посадовим та службовим особам і творчим працівникам під час виборчого процесу у своїх матеріалах і передачах, не обумовлених угодами, укладеними відповідно до вимог частини дев'ятої статті 56 і частини шостої статті 57 цього Закону, забороняється агітувати за або проти партій (блоків), висунутих ними кандидатів у депутати, оцінювати їхні передвиборні програми або віддавати їм перевагу в будь-якій формі. У разі порушення ними цієї вимоги за поданням Центральної виборчої комісії або відповідної територіальної виборчої комісії цим засобам масової інформації може бути тимчасово (до закінчення виборчого процесу) зупинена дія ліцензії. У разі інших порушень засобом масової інформації вимог цього Закону тимчасове зупинення дії ліцензії здійснюється виключно за рішенням суду.

5. Засіб масової інформації, що оприлюднив інформацію, яку партія (блок) — суб'єкт виборчого процесу або кандидат у депутати вважають явно недостовірною, не пізніш як через три дні після дня оприлюднення таких матеріалів, але не пізніш останнього дня перед днем виборів зобов'язаний надати партії (блоку), кандидату у депутати, щодо яких поширено недостовірні відомості, на їх вимогу можливість спростувати такі матеріали: надати такий самий ефірний час відповідно на телебаченні чи радіо або опублікувати в друкованому засобі масової інформації наданий партією (блоком) чи кандидатом матеріал, який повинен бути набраний таким самим шрифтом і розміщений під рубрикою «спростування» на тому ж місці шпальти в обсязі не меншому, ніж обсяг повідомлення, що спростовується. Спростування повинно містити посилання на відповідну публікацію в друкованому засобі масової інформації, передачу на телебаченні, радіо та на факти, що спростовуються. Спростування, опубліковане в останній день перед днем виборів, не повинно містити прямих закликів до голосування за або проти певної партії (блоку). Спростування має бути оприлюднене без додатків, коментарів та скорочень і здійснюватися за рахунок засобу масової інформації.

6. Забороняється проводити передвиборну агітацію, що супроводжується наданням виборцям, закладам, установам, організаціям коштів або безоплатно чи на пільгових умовах товарів, послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерей, інших матеріальних цінностей. Така передвиборна агітація або надання виборцям, закладам, установам, організаціям коштів або безоплатно чи на пільгових умовах товарів, послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерей, інших матеріальних цінностей, що супроводжується закликами або пропозиціями голосувати або не голосувати за певну партію (блок) або згадуванням назви партії (блоку) чи імені кандидата, вважається непрямим підкупом виборців, зазначеним у пункті 2 частини третьої статті 51 цього Закону.

7. Центральна виборча комісія забезпечує розміщення в державних засобах масової інформації роз'яснення щодо заборони надання під час виборчого процесу коштів або безоплатно чи на пільгових умовах товарів, послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерей, інших матеріальних цінностей (непрямого підкупу). Текст роз'яснення затверджується Центральною виборчою комісією і двічі на тиждень друкується в газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр» на першій сторінці і транслюється телерадіоорганізаціями починаючи за 60 днів до дня виборів за рахунок коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів.

8. Регіональні державні та комунальні телерадіоорганізації своїми передачами не повинні перекривати передач про передвиборні програми партій (блоків), які транслюються на загальнонаціональних каналах мовлення за рахунок коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів.

9. Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань телебачення і радіомовлення спільно з підпорядкованими йому державними телерадіоорганізаціями зобов'язаний забезпечити порядок, за яким трансляція передвиборної агітаційної програми однієї партії (блоку) на першому загальнонаціональному телеканалі не повинна збігатися в часі з трансляцією такої програми іншої партії (блоку) на першому загальнонаціональному радіоканалі, якщо ефірний час для обох програм надається за рахунок коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів.

10. Включення до інформаційних теле- і радіопрограм передвиборних агітаційних матеріалів партій (блоків) або політичної реклами забороняється. Політична реклама повинна бути відокремлена від інших матеріалів і означена як така.

11. Забороняється переривати передачі передвиборних програм партій (блоків) рекламою товарів, робіт, послуг та іншими повідомленнями.

12. Забороняється проведення передвиборної агітації в зарубіжних засобах масової інформації, що діють на території України чи за її межами, а також у зареєстрованих в Україні засобах масової інформації, в яких частка зарубіжної власності перевищує 50 відсотків.

13. Засобам масової інформації усіх форм власності, що діють на території України, забороняється протягом останніх 15 днів перед днем виборів поширювати інформацію про результати опитувань громадської думки щодо партій (блоків) — суб'єктів виборчого процесу.

14. Забороняється розміщення друкованих передвиборних агітаційних матеріалів, політичної реклами та повідомлень про перебіг виборчого процесу на пам'ятках архітектури, а також у місцях, де ці матеріали перешкоджають безпеці дорожнього руху.

15. Кандидатам у депутати, які займають посади, у тому числі за сумісництвом, в органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування, на державних, комунальних підприємствах, у закладах, установах, організаціях, військових частинах (формуваннях), забороняється залучати для передвиборної агітації або використовувати для будь-якої роботи, пов'язаної з проведенням передвиборної агітації, підлеглих їм осіб (у робочий час), службовий транспорт, зв'язок, устаткування, приміщення, інші об'єкти та ресурси за місцем роботи, а також використовувати службові чи виробничі наради, збори колективу для проведення передвиборної агітації.

16. Забороняється виготовлення та розповсюдження друкованих передвиборних агітаційних матеріалів, що не містять відомостей про установу, яка здійснила друк, його тираж, інформацію про осіб, відповідальних за випуск.

17. Передвиборна агітація припиняється з 24 години останньої п'ятниці, що передує дню виборів. Проведення активної агітації (публікація агітаційних матеріалів у засобах масової інформації, розповсюдження виборчих листівок, розклеювання виборчих плакатів, публічні заклики голосувати за чи проти партій (блоків) — суб'єктів виборчого процесу) та розповсюдження політичної реклами з цього часу забороняються. Передвиборні агітаційні матеріали знімаються з 24 години останньої п'ятниці, що передує дню виборів, відповідними службами місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

18. Забороняється оприлюднення в день виборів результатів опитування виборців щодо їх волевиявлення під час голосування до його закінчення.

19. Перешкоджання здійсненню права на проведення передвиборної агітації, а також порушення встановленого законом порядку на ведення такої агітації тягнуть за собою відповідальність, встановлену законами України.

20. У разі надходження до Центральної виборчої комісії або територіальної виборчої комісії заяви, скарги щодо порушень вимог частин третьої, шостої, десятої — вісімнадцятої цієї статті відповідна виборча комісія негайно надсилає цю заяву чи скаргу до відповідних правоохоронних органів для перевірки та реагування відповідно до законів України.

Розділ IX. ГАРАНТІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПАРТІЙ (БЛОКІВ), КАНДИДАТІВ У ДЕПУТАТИ, ОФІЦІЙНИХ СПОСТЕРІГАЧІВ

Стаття 59. Гарантії діяльності партій (блоків) у виборчому процесі

1. Партія (блок), яка висунула кандидатів у депутати, має право делегувати одного представника до Центральної виборчої комісії з правом дорадчого голосу, який уповноважений представляти інтереси партії (блоку) в Центральній виборчій комісії під час виборчого процесу. Кандидатура представника затверджується центральним керівним органом партії (блоку).

2. Представником партії (блоку) у Центральній виборчій комісії може бути громадянин України, який має право голосу. Не може бути представником партії (блоку): член виборчої комісії; посадова особа органів виконавчої або судової влади чи органів місцевого самоврядування; військовослужбовець; службовець рядового та начальницького складу органів внутрішніх справ України, Служби безпеки України; особа, яка проходить альтернативну (невійськову) службу.

3. Заява про реєстрацію представника партії (блоку) у Центральній виборчій комісії, підписана керівником партії (керівниками партій, що входять до блоку) та скріплена печаткою партії (партій, що входять до блоку), та копія рішення центрального керівного органу партії (блоку) про затвердження кандидатури представника партії (блоку) подаються до Центральної виборчої комісії одночасно з заявою про реєстрацію кандидатів у депутати від партії (блоку). У заяві про реєстрацію представника партії (блоку) у Центральній виборчій комісії зазначаються: прізвище, ім'я, по батькові представника партії (блоку), його громадянство, день, місяць і рік народження, місце роботи, займана посада (заняття), місце проживання, номер телефону. До заяви додається письмова згода цієї особи представляти інтереси партії (блоку) в Центральній виборчій комісії.

4. Центральна виборча комісія не пізніше третього робочого дня після надходження документів, зазначених у частині третій цієї статті, реєструє представника партії (блоку) у Центральній виборчій комісії з правом дорадчого голосу та видає йому посвідчення за формою, встановленою Центральною виборчою комісією. У разі втрати партією (блоком) статусу суб'єкта виборчого процесу повноваження представника партії (блоку) у Центральній виборчій комісії вважаються припиненими з моменту настання зазначених обставин.

5. Партія (блок) — суб'єкт виборчого процесу може мати не більше п'яти уповноважених осіб у загальнодержавному виборчому окрузі та по дві уповноважені особи у кожному територіальному окрузі. Уповноважена особа партії (блоку) представляє відповідну партію (блок) — суб'єкта виборчого процесу і не є самостійним суб'єктом виборчого процесу. Уповноважена особа партії (блоку) не може бути кандидатом у депутати і повинна відповідати вимогам, зазначеним у частині другій цієї статті. Список уповноважених осіб партій (блоків) з обов'язковим зазначенням відповідного виборчого округу затверджується центральним керівним органом партії (блоку).

6. Заява про реєстрацію уповноважених осіб партії (блоку), підписана керівником партії (керівниками партій, що входять до блоку) та скріплена печаткою партії (партій, що входять до блоку), та копія рішення центрального керівного органу партії (блоку) про затвердження списку уповноважених осіб партії (блоку) подаються до Центральної виборчої комісії у будь-який час після реєстрації кандидатів у депутати, включених до виборчого списку партії (блоку). У заяві про реєстрацію уповноважених осіб партії (блоку) зазначаються: прізвище, ім'я, по батькові кожної уповноваженої особи, відповідний виборчий округ, громадянство уповноваженої особи партії (блоку), день, місяць і рік народження, місце роботи, займана посада (заняття), місце проживання, номер телефону. До заяви додаються письмові згоди цих осіб представляти інтереси партії (блоку) у відповідному виборчому окрузі.

7. Центральна виборча комісія не пізніше третього робочого дня після надходження документів, зазначених у частині шостій цієї статті, реєструє уповноважених осіб партії (блоку) та видає представникові партії (блоку) у Центральній виборчій комісії їх посвідчення за формою, встановленою Центральною виборчою комісією. У разі втрати партією (блоком) статусу суб'єкта виборчого процесу повноваження уповноважених осіб партії (блоку) вважаються припиненими з моменту настання зазначених обставин.

8. Представник партії (блоку) у Центральній виборчій комісії, уповноважена особа партії (блоку) з дня їх реєстрації Центральною виборчою комісією до припинення їх повноважень або закінчення виборчого процесу мають право на звільнення від виробничих або службових обов'язків без збереження заробітної плати за погодженням із власником підприємства, установи, організації або уповноваженим ним органом.

9. Представник партії (блоку) у Центральній виборчій комісії, уповноважена особа партії (блоку) мають право у будь-який час до дня виборів звернутися до Центральної виборчої комісії із заявою про складення своїх повноважень.

10. Керівний орган партії (блоку), який приймав рішення про затвердження представника партії (блоку) чи уповноваженої особи партії (блоку), у будь-який час до дня виборів може прийняти рішення про відкликання представника партії (блоку) чи уповноваженої особи партії (блоку) та про затвердження іншої кандидатури замість вибулої. Відповідна заява разом з копією рішення та іншими документами подається до Центральної виборчої комісії у порядку, визначеному частинами третьою та шостою цієї статті.

11. На підставі заяви, поданої відповідно до частини дев'ятої або десятої цієї статті, не пізніше третього робочого дня після її надходження, а перед днем виборів і в день виборів — негайно Центральна виборча комісія приймає рішення про скасування реєстрації представника партії (блоку) у Центральній виборчій комісії чи уповноваженої особи партії (блоку) та про реєстрацію іншої особи представником партії (блоку) у Центральній виборчій комісії чи уповноваженою особою партії (блоку). Копія рішення видається представнику партії (блоку) або надсилається на адресу керівного органу партії (блоку).

12. Посвідчення представника партії (блоку) у Центральній виборчій комісії чи уповноваженої особи партії (блоку), повноваження яких припинено до закінчення виборчого процесу, анулюється і негайно повертається до Центральної виборчої комісії.

13. Представник партії (блоку) у Центральній виборчій комісії має право:

1) бути присутнім на всіх засіданнях Центральної виборчої комісії під час обговорення питань, пов'язаних із виборами депутатів, та брати участь у їх обговоренні з правом дорадчого голосу;

2) знайомитися із змістом протоколів засідань Центральної виборчої комісії та її рішеннями, документами, на підставі яких приймалися ці рішення, отримувати копії цих рішень;

3) невідкладно знайомитися з протоколами, телефонограмами, факсами та іншими офіційними повідомленнями, що надходять до Центральної виборчої комісії від територіальних та закордонних дільничних виборчих комісій, про підсумки голосування у відповідному територіальному виборчому окрузі, а також протоколами відповідних дільничних виборчих комісій про підрахунок голосів на виборчій дільниці, отримувати їх копії;

4) реалізовувати інші права, передбачені цим Законом.

14. Уповноважена особа партії (блоку):

1) сприяє партії (блоку) в її участі у виборчому процесі, у тому числі у проведенні передвиборної агітації;

2) представляє інтереси партії (блоку) у відносинах з виборчими комісіями (крім Центральної виборчої комісії), органами виконавчої і судової влади та органами місцевого самоврядування, виборцями, іншими суб'єктами виборчого процесу на території відповідного виборчого округу;

3) може брати участь з правом дорадчого голосу в засіданнях виборчих комісій (крім Центральної виборчої комісії) на території відповідного виборчого округу;

4) має право бути присутньою на виборчій дільниці під час голосування та на засіданні дільничної виборчої комісії при підрахунку голосів виборців з урахуванням обмежень, встановлених частиною дев'ятою статті 27 цього Закону;

5) має право у разі виявлення порушень цього Закону скласти відповідний акт, який підписується нею та не менш як двома виборцями, які засвідчують факт цього порушення, та подається до відповідної виборчої комісії;

6) має інші права, передбачені цим Законом.

Стаття 60. Гарантії діяльності кандидатів у депутати

1. Кандидату у депутати, крім кандидата у депутати, який є Президентом України або народним депутатом України, не може бути відмовлено у звільненні на період передвиборної агітації від виконання виробничих або службових обов'язків за місцем роботи з наданням неоплачуваної відпустки.

2. Кандидат у депутати під час передвиборної агітації не може бути звільнений з роботи з ініціативи власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу, командира військової частини (формування). Кандидат у депутати без його згоди не може бути переведений на іншу роботу, направлений у відрядження, а також призваний на військову або альтернативну (невійськову) службу, навчальні (перевірні) та спеціальні збори військовозобов'язаних.

Стаття 61. Офіційні спостерігачі

1. У виборчому процесі можуть брати участь офіційні спостерігачі від партій (блоків) — суб'єктів виборчого процесу. Офіційний спостерігач від партії (блоку) є самостійним суб'єктом виборчого процесу.

2. Офіційні спостерігачі від іноземних держав та міжнародних організацій можуть вести спостереження за ходом виборчого процесу.

3. Повноваження офіційних спостерігачів починаються з дня їх реєстрації відповідною виборчою комісією у порядку, передбаченому цим Законом, і припиняються після встановлення Центральною виборчою комісією результатів виборів депутатів.

4. Виборча комісія, яка зареєструвала офіційного спостерігача, може достроково припинити його повноваження у разі порушення ним законів України. Про дострокове припинення повноважень офіційного спостерігача приймається мотивоване рішення.

Стаття 62. Офіційні спостерігачі від партій (блоків)

1. Офіційним спостерігачем від партії (блоку) — суб'єкта виборчого процесу може бути громадянин України, який має право голосу і не є членом жодної виборчої комісії. Не може бути офіційним спостерігачем від партій (блоків): член виборчої комісії; посадова особа органів виконавчої або судової влади чи органів місцевого самоврядування; військовослужбовець; службовець рядового та начальницького складу органів внутрішніх справ України, Служби безпеки України; особа, яка проходить альтернативну (невійськову) службу.

2. Офіційний спостерігач від партії (блоку) реєструється територіальною виборчою комісією за поданням керівного органу районної, міської або вищого рівня організації партії (організацій партій, що входять до блоку).

3. У поданні про реєстрацію офіційних спостерігачів зазначаються їх прізвища, імена, по батькові, громадянство, адреса місця проживання, номери телефонів. До подання додаються заяви про згоду цих осіб бути офіційними спостерігачами від відповідної партії (блоку).

4. Подання про реєстрацію спостерігача від партії (блоку) за підписом керівника районної, міської чи вищого рівня організації партії (партій, що входять до блоку) вноситься до відповідної територіальної виборчої комісії не пізніш як за п'ять днів до дня виборів. Підставою для відмови у реєстрації офіційного спостерігача від партії (блоку) може бути лише порушення положень частин першої-третьої цієї статті.

5. Відповідна територіальна виборча комісія видає офіційним спостерігачам від партій (блоків) посвідчення за формою, встановленою Центральною виборчою комісією не пізніш як на наступний день після внесення подання.

6. Офіційний спостерігач від партії (блоку) має право:

1) перебувати на виборчих дільницях під час голосування, спостерігати з будь-якої відстані за діями членів виборчої комісії, у тому числі під час видачі бюлетенів виборцям і підрахунку голосів, не заважаючи членам виборчої комісії фізично;

2) робити фото- та кінозйомки, аудіо- та відеозаписи;

3) бути присутнім при видачі виборчих бюлетенів членам дільничної виборчої комісії для організації голосування виборців за межами приміщення для голосування та при проведенні такого голосування;

4) бути присутнім з дотриманням вимог цього Закону на засіданнях дільничних та територіальних виборчих комісій, з урахуванням положень, встановлених частиною дев'ятою статті 27 цього Закону, у тому числі під час підрахунку голосів виборців на виборчій дільниці, встановлення підсумків голосування в територіальному виборчому окрузі;

5) звертатися до відповідної виборчої комісії та до суду із скаргою про усунення порушень цього Закону в разі їх виявлення;

6) складати акт про виявлення порушення цього Закону, що підписується ним та не менш як двома виборцями, які засвідчують факт цього порушення, із зазначенням їх прізвищ, імен, по батькові, адреси місця проживання, та подавати його з відповідною скаргою до відповідної виборчої комісії у строки, передбачені статтею 87 цього Закону;

7) вживати необхідних заходів щодо припинення протиправних дій під час голосування та підрахунку голосів виборців на виборчій дільниці;

8) отримати копії протоколів про передачу виборчих бюлетенів, про підрахунок голосів і встановлення результатів голосування та інших документів у випадках, передбачених цим Законом;

9) реалізовувати інші права, передбачені цим Законом.

7. Офіційний спостерігач від партії (блоку) не має права:

1) безпідставно втручатися в роботу виборчої комісії, чинити дії, що порушують хід виборчого процесу або заважають членам виборчої комісії здійснювати свої повноваження;

2) заповнювати замість виборця (у тому числі і на його прохання) виборчий бюлетень;

3) бути присутнім при заповненні виборцем виборчого бюлетеня у кабіні (кімнаті) для таємного голосування.

8. У разі порушення офіційним спостерігачем від партії (блоку) вимог частини сьомої цієї статті дільнична виборча комісія може позбавити його права бути присутнім на засіданні дільничної виборчої комісії. Таке рішення може бути оскаржене офіційним спостерігачем від партії (блоку) до суду в порядку, передбаченому цим Законом.

9. Керівний орган районної, міської чи вищого рівня організації партії (організацій партій, що входять до блоку) має право відкликати свого офіційного спостерігача, звернувшись з письмовою заявою до відповідної територіальної виборчої комісії про припинення його повноважень, і подати документи для реєстрації іншої особи в порядку, встановленому цим Законом.

10. Офіційний спостерігач має право у будь-який час звернутися до територіальної виборчої комісії із заявою про складення своїх повноважень. На підставі заяви територіальною виборчою комісією приймається рішення, копія якого надається уповноваженій особі партії (блоку).

Стаття 63. Офіційні спостерігачі від іноземних держав, міжнародних організацій

1. Офіційні спостерігачі від іноземних держав, міжнародних організацій реєструються Центральною виборчою комісією. Пропозиції щодо їх реєстрації подаються ними безпосередньо або через Міністерство закордонних справ України до Центральної виборчої комісії не пізніш як за 10 днів до дня виборів.

2. Рішення про реєстрацію офіційних спостерігачів від іноземних держав, міжнародних організацій приймається Центральною виборчою комісією не пізніш як за 5 днів до дня виборів.

3. Центральна виборча комісія видає офіційним спостерігачам від іноземних держав, міжнародних організацій посвідчення за встановленою нею формою.

4. Офіційні спостерігачі від іноземних держав, міжнародних організацій здійснюють свої повноваження на території України.

5. Офіційний спостерігач від іноземної держави, міжнародної організації має право:

1) бути присутнім на зустрічах кандидатів у депутати, уповноважених осіб партій (блоків) з виборцями, на передвиборних зборах, мітингах, засіданнях виборчих комісій;

2) знайомитися з матеріалами передвиборної агітації;

3) перебувати на виборчих дільницях під

Закон України

Про вибори народних депутатів України

час голосування і підрахунку голосів виборців та при встановленні підсумків голосування територіальними виборчими комісіями;

4) робити фото- та кінозйомки, аудіо- та відеозаписи;

5) висловлювати свої пропозиції щодо організації проведення виборів депутатів та вдосконалення законодавства України з урахуванням міжнародного досвіду, проводити прес-конференції з додержанням вимог законодавства України;

6) утворювати разом з іншими спостерігачами від іноземних держав, міжнародних організацій за погодженням з Центральною виборчою комісією тимчасові групи спостерігачів для координації їх діяльності в межах повноважень, передбачених цим Законом.

6. Офіційні спостерігачі від іноземних держав, міжнародних організацій здійснюють спостереження самостійно і незалежно.

7. Міністерство закордонних справ України, інші органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування та виборчі комісії повинні сприяти офіційним спостерігачам від іноземних держав, міжнародних організацій у здійсненні ними повноважень.

8. Фінансове і матеріальне забезпечення діяльності офіційних спостерігачів від іноземних держав, міжнародних організацій здійснюється за рахунок коштів держав чи організацій, які направили цих спостерігачів в Україну, або за їх власні кошти.

9. Офіційні спостерігачі від іноземних держав, міжнародних організацій не мають права використовувати свій статус у діяльності, не пов'язаній із спостереженням за ходом виборчого процесу, а також втручатися у роботу виборчих комісій.

Розділ X. ГОЛОСУВАННЯ ТА ВСТАНОВЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИБОРІВ ДЕПУТАТІВ

Стаття 64. Виборчий бюлетень

1. Форма і текст виборчого бюлетеня затверджуються Центральною виборчою комісією не пізніш як за 32 дні до дня виборів.

2. Виборчі бюлетені є документами суворої звітності.

3. Виборчий бюлетень містить назву та дату виборів, номер територіального виборчого округу і номер виборчої дільниці, крім спеціальних виборчих дільниць, утворених відповідно до частини одинадцятої статті 19 цього Закону, а також позначення місця для печатки дільничної виборчої комісії, прізвища, ініціалів та підпису члена дільничної виборчої комісії, який видаватиме виборчий бюлетень.

4. У виборчому бюлетені зазначаються повна назва кожної партії (блоку з обов'язковим зазначенням назв партій, що входять до блоку), прізвища, імена, по батькові перших п'яти кандидатів у депутати, включених до виборчого списку партії (блоку). Праворуч напроти назви кожної партії (блоку) розташовується порожній квадрат. Назви партій (блоків) розміщуються у порядку їх номерів, визначених жеребкуванням, яке проводить Центральна виборча комісія за участю представників партій (блоків) після закінчення реєстрації кандидатів від партій (блоків) не пізніш як за 32 дні до дня виборів. Після переліку партій (блоків) розміщується текст: «Не підтримую кандидатів у народні депутати України від жодної політичної партії, виборчого блоку політичних партій» і напроти цього тексту розташовується порожній квадрат.

5. Виборчий бюлетень містить роз'яснення щодо порядку його заповнення виборцем під час голосування.

6. Виборчий бюлетень має контрольний талон, відокремлений лінією відриву. Контрольний талон повинен містити назву та дату виборів, номер територіального виборчого округу і номер виборчої дільниці, крім спеціальних виборчих дільниць, утворених відповідно до частини одинадцятої статті 19 цього Закону, а також позначення місця для номера, за яким виборця внесено до списку виборців на дільниці, підпису виборця, який отримує виборчий бюлетень, прізвища, ініціалів та підпису члена дільничної виборчої комісії, який видаватиме виборчий бюлетень.

Стаття 65. Порядок виготовлення виборчих бюлетенів

1. Центральна виборча комісія забезпечує виготовлення в централізованому порядку державними поліграфічними підприємствами на підставі угод, укладених нею з цими підприємствами, виборчих бюлетенів для виборів депутатів не пізніш як за 10 днів до дня виборів.

2. Технічні відходи, поліграфічний брак, а також друкарські форми знищуються в порядку та строки, визначені угодою на виготовлення виборчих бюлетенів.

3. Виборчі бюлетені отримуються Центральною виборчою комісією в упаковці підприємства-виготовлювача на підставі акта прийому-передачі за формою, встановленою Центральною виборчою комісією. Акт прийому-передачі виборчих бюлетенів із зазначенням кількості отриманих виборчих бюлетенів оприлюднюється не пізніше наступного дня після дня його підписання на офіційному сайті Центральної виборчої комісії.

4. Виборчі бюлетені для виборів депутатів друкуються на однаковому папері за формою та з текстом, затвердженими Центральною виборчою комісією, і повинні бути однаковими за розміром, кольором та змістом.

5. Виборчий бюлетень друкується державною мовою на одному аркуші з текстовою частиною лише з одного боку.

6. На спеціальній виборчій дільниці, утвореній на судні, що перебуває в день виборів депутатів у плаванні під Державним Прапором України, на полярній станції України, виборчі бюлетені можуть бути виготовлені, як виняток, з дозволу Центральної виборчої комісії безпосередньо дільничною виборчою комісією.

7. У разі скасування рішення про реєстрацію усіх кандидатів у депутати від партії (блоку) після виготовлення виборчих бюлетенів, однак більш ніж за 10 днів до дня виборів, Центральна виборча комісія приймає рішення про виготовлення нових виборчих бюлетенів. Виготовлення нових виборчих бюлетенів здійснюється у порядку, встановленому цим Законом. Нові виборчі бюлетені виготовляються на папері іншого кольору. Старі виборчі бюлетені повертаються територіальними виборчими комісіями до Центральної виборчої комісії за актом, форма якого встановлюється Центральною виборчою комісією. В акті повинно бути зазначено кількість отриманих виборчих бюлетенів, кількість повернутих бюлетенів та, у разі невідповідності вказаних кількостей, причини невідповідності.

8. Якщо рішення про скасування рішення про реєстрацію усіх кандидатів у депутати від партії (блоку) прийнято за 10 або менше днів до дня виборів, Центральна виборча комісія приймає рішення про внесення змін до виборчого бюлетеня. Такі зміни до виборчих бюлетенів вносяться членами дільничних виборчих комісій з використанням відповідного штампа. Про зміни, внесені до виборчого бюлетеня, повідомляється кожному виборцю під час видачі виборчого бюлетеня.

9. Виборчий бюлетень, до якого не внесено зміни, зазначені у частині восьмій цієї статті, вважається недійсним. Виборчий бюлетень, до якого внесено зміни без рішення Центральної виборчої комісії або невідповідно до вказаного рішення, вважається недійсним.

Стаття 66. Порядок передачі виборчих бюлетенів виборчим комісіям

1. Територіальна виборча комісія приймає виборчі бюлетені від уповноваженого члена Центральної виборчої комісії на своєму засіданні. Про прийняття виборчих бюлетенів територіальна виборча комісія складає протокол за формою, встановленою Центральною виборчою комісією. Протокол складається у трьох примірниках і підписується всіма присутніми на засіданні членами територіальної виборчої комісії, уповноваженим членом Центральної виборчої комісії, який здійснює передання виборчих бюлетенів, а також кандидатами у депутати, уповноваженими особами партій (блоків), офіційними спостерігачами від партій (блоків), присутніми на засіданні комісії, та засвідчується печаткою територіальної виборчої комісії. Перший примірник протоколу передається до Центральної виборчої комісії, другий —зберігається в територіальній виборчій комісії, третій — невідкладно вивішується в приміщенні територіальної виборчої комісії для загального ознайомлення.

2. Територіальна виборча комісія забезпечує збереження і охорону виборчих бюлетенів, отриманих від Центральної виборчої комісії. Виборчі бюлетені зберігаються у приміщенні територіальної виборчої комісії в сейфі (металевій шафі), який опечатується стрічкою з проставленням на ній підписів усіх присутніх на засіданні комісії та печатки комісії і постійно (до дня голосування) перебуває під охороною працівника органів внутрішніх справ України.

3. Територіальна виборча комісія не раніш як за три дні до дня виборів на своєму засіданні передає виборчі бюлетені дільничним виборчим комісіям. Виборчі бюлетені приймають не менш як три члени кожної дільничної виборчої комісії, які є представниками різних партій (блоків).

4. Про передачу територіальною виборчою комісією виборчих бюлетенів дільничним виборчим комісіям складається протокол за формою, встановленою Центральною виборчою комісією, в якому зазначається:

1) номер територіального виборчого округу;

2) кількість виборчих бюлетенів, отриманих територіальною виборчою комісією з номерами виборчих дільниць та без зазначення номера виборчої дільниці;

3) номер виборчої дільниці;

4) кількість виборців на виборчій дільниці згідно із списком виборців на день складання протоколу;

5) кількість переданих на виборчу дільницю виборчих бюлетенів для голосування;

6) прізвища, ініціали та підписи членів дільничної виборчої комісії, які прийняли виборчі бюлетені;

7) кількість виборчих бюлетенів, які залишаються на зберіганні в територіальній виборчій комісії з номерами виборчих дільниць та без зазначення номера виборчої дільниці.

5. Протокол про передачу дільничним виборчим комісіям виборчих бюлетенів складається у кількості примірників, на три більший, ніж кількість осіб, які входять до складу територіальної виборчої комісії. Примірники протоколу нумеруються і мають однакову юридичну силу, підписуються всіма присутніми на засіданні членами територіальної виборчої комісії, а також кандидатами у депутати, уповноваженими особами партій (блоків), офіційними спостерігачами від партій (блоків), присутніми на засіданні комісії, та засвідчуються печаткою територіальної виборчої комісії. Перший примірник протоколу надсилається до Центральної виборчої комісії, другий — зберігається в територіальній виборчій комісії, третій — невідкладно вивішується у приміщенні територіальної виборчої комісії для загального ознайомлення. Решта по одному примірнику протоколу надається членам територіальної виборчої комісії. Витяг із протоколу із зазначенням відомостей, що стосуються відповідної виборчої дільниці, надається разом з виборчими бюлетенями представникам кожної дільничної виборчої комісії, які отримали виборчі бюлетені, за підписами голови і секретаря територіальної виборчої комісії та трьох членів відповідної дільничної виборчої комісії, засвідчений печаткою територіальної виборчої комісії.

6. Дільничним виборчим комісіям закордонних виборчих дільниць виборчі бюлетені передаються у порядку, встановленому Центральною виборчою комісією.

7. Дільничній виборчій комісії передаються усі виборчі бюлетені, на яких зазначений номер відповідної виборчої дільниці. Дільничним виборчим комісіям виборчих дільниць, утворених як виняток відповідно до частини одинадцятої статті 19 цього Закону, передаються виборчі бюлетені без зазначення номера виборчої дільниці у кількості, яка дорівнює кількості громадян, включених до списку виборців на відповідній виборчій дільниці на день отримання бюлетенів, з резервом, обсяг якого встановлюється Центральною виборчою комісією.

8. Кожен кандидат у депутати, уповноважена особа партії (блоку), офіційний спостерігач від партії (блоку), який був присутнім при передачі виборчих бюлетенів, має право на своє прохання невідкладно отримати копії зазначених у частинах першій і четвертій цієї статті протоколів, засвідчені головою і секретарем територіальної виборчої комісії та скріплену печаткою комісії, з розрахунку не більш як по одній копії протоколу для партії (блоку) — суб'єкта виборчого процесу.

9. Члени дільничної виборчої комісії транспортують отримані ними виборчі бюлетені до приміщення дільничної виборчої комісії у супроводі працівника органів внутрішніх справ України.

10. Приймання виборчих бюлетенів дільничною виборчою комісією відбувається невідкладно після прибуття членів виборчої комісії, які отримали бюлетені, на засіданні дільничної виборчої комісії. При цьому члени дільничної виборчої комісії перераховують отримані виборчі бюлетені, проставляють у визначених місцях кожного виборчого бюлетеня печатку дільничної виборчої комісії, а на виборчих дільницях, утворених як виняток відповідно до частини одинадцятої статті 19 цього Закону, проставляють у визначеному місці також номер виборчої дільниці. У разі виявлення невідповідності підрахованої кількості виборчих бюлетенів кількості, зазначеній у витягу з протоколу територіальної виборчої комісії про передання виборчих бюлетенів, дільнична виборча комісія складає у двох примірниках акт про розходження за формою, встановленою Центральною виборчою комісією, із зазначенням встановленої рішенням дільничної виборчої комісії причини розходження. Один примірник акта передається до територіальної виборчої комісії, а другий зберігається у дільничній виборчій комісії. За наявності зазначених розходжень кількістю виборчих бюлетенів, отриманих дільничною виборчою комісією, вважається кількість, встановлена на засіданні дільничної виборчої комісії та зафіксована в акті про розходження.

11. Виборчі бюлетені зберігається у приміщенні дільничної виборчої комісії в сейфі (металевій шафі), який опечатується стрічкою з проставленням на ній підписів усіх присутніх на засіданні виборчої комісії та печатки виборчої комісії і постійно (до дня голосування) перебуває під охороною працівника органів внутрішніх справ України.

Стаття 67. Приміщення для голосування

1. Голосування проводиться в спеціально відведених та облаштованих приміщеннях, в яких обладнуються кабіни (кімнати) для таємного голосування та визначаються місця видачі виборчих бюлетенів і встановлення виборчих скриньок. Контроль за облаштуванням приміщення для голосування покладається на дільничну виборчу комісію.

2. Виконавчі органи сільських, селищних, міських (у містах, де немає районних у місті рад), районних у містах рад або органи (посадові особи), які відповідно до закону здійснюють їх повноваження, забезпечують виборчі дільниці необхідними приміщеннями для голосування, придатними для облаштування відповідно до вимог цього Закону та нормативів, встановлених Центральною виборчою комісією, надають технічну допомогу в облаштуванні.

3. Приміщення для голосування для малої виборчої дільниці (з кількістю виборців до 500 осіб) повинно мати площу, не менше 50 кв. м, середньої (до 1500 виборців) — не менше 75 кв. м, великої (понад 1500 виборців) — не менше 90 кв. м.

4. Приміщення для голосування повинно бути обладнане достатньою кількістю кабін (кімнат) для таємного голосування. Для малих виборчих дільниць кількість таких кабін (кімнат) повинна бути не менше двох, для середніх — не менше чотирьох, для великих — не менше шести. Розміщення обладнання у приміщенні для голосування планується таким чином, щоб місця видачі виборчих бюлетенів, вхід і вихід з кабін (кімнат) для таємного голосування, виборчі скриньки знаходилися у полі зору членів дільничної виборчої комісії та осіб, які відповідно до цього Закону мають право бути присутніми в приміщенні для голосування.

5. Кожна виборча дільниця забезпечується необхідною кількістю виборчих скриньок — стаціонарних (великих) та переносних (малих). Виборчі скриньки мають розміри, які визначаються Центральною виборчою комісією, і виготовляються з прозорого матеріалу. Кожній виборчій скриньці присвоюється власний номер, який проставляється на кожній скриньці. Мала виборча дільниця повинна мати не менше двох стаціонарних і двох переносних виборчих скриньок, середня — не менше трьох стаціонарних і двох переносних виборчих скриньок, велика — не менше чотирьох стаціонарних і трьох переносних виборчих скриньок. Стаціонарні виборчі скриньки встановлюються у приміщенні для голосування так, щоб виборці при підході до них мали можливість проходити через кабіни (кімнати) для таємного голосування. Порядок виготовлення, обліку та використання виборчих скриньок визначається Центральною виборчою комісією.

6. У приміщенні для голосування або безпосередньо перед ним дільнична виборча комісія в обов'язковому порядку розміщує плакати, що роз'яснюють порядок голосування та відповідальність за порушення законодавства про вибори народних депутатів України, виборчі списки кандидатів у депутати від кожної партії (блоку) та інформаційні плакати партій (блоків), які розміщуються в порядку розташування партій (блоків) у виборчому бюлетені.

Стаття 68. Підготовка до голосування у день виборів

1. Голосування проводиться в день виборів з восьмої до двадцятої години без перерви. На закордонних виборчих дільницях голосування проводиться за місцевим часом країни, де утворені ці дільниці.

2. Про час і місце голосування дільнична виборча комісія сповіщає виборців не пізніш як за 7 днів до дня його проведення, а у виняткових випадках утворення виборчих дільниць відповідно до частини одинадцятої статті 19 цього Закону — не пізніше останнього дня перед днем виборів.

3. Організація проведення голосування та підтримання у приміщенні для голосування належного порядку, забезпечення таємності волевиявлення виборців під час голосування покладаються на дільничну виборчу комісію.

4. Дільнична виборча комісія не раніш як за сорок п'ять хвилин до початку голосування проводить засідання, на початку якого усі присутні оглядають стрічку, якою було опечатано сейф (металеву шафу). Якщо стрічка не пошкоджена і має відповідні

Згідно з Регламентом ВР України закони та інші акти, надруковані в «ГУ», є офіційною публікацією

підписи і печатку, відкривається сейф (металева шафа) з виборчими бюлетенями. Голова дільничної виборчої комісії на підставі витягу із протоколу територіальної виборчої комісії про передачу виборчих бюлетенів дільничній виборчій комісії або акта, зазначеного у частині дев'ятій статті 69 цього Закону, оголошує кількість виборчих бюлетенів, отриманих дільничною виборчою комісією. Ці відомості секретар виборчої комісії вносить до протоколу дільничної виборчої комісії про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці.

5. У разі виявлення пошкодження стрічки, якою було опечатано сейф (металеву шафу), або невідповідності підписів чи печатки на ній голова дільничної виборчої комісії негайно повідомляє про це органи внутрішніх справ України та територіальну виборчу комісію. Після цього члени дільничної виборчої комісії перераховують виборчі бюлетені, про що складається акт, який підписується всіма присутніми при цьому на засіданні дільничної виборчої комісії та скріплюється печаткою виборчої комісії. Кількість виборчих бюлетенів, зазначена у вказаному акті, вважається кількістю виборчих бюлетенів, отриманих дільничною виборчою комісією. Ця кількість оголошується і вноситься секретарем дільничної виборчої комісії до протоколу дільничної виборчої комісії про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці.

6. Дільнична виборча комісія звичайної виборчої дільниці встановлює кількість виборців, які отримали відкріпні посвідчення, підраховує кількість наявних невикористаних бланків відкріпних посвідчень. Невикористані бланки відкріпних посвідчень погашаються шляхом відокремлення правого нижнього кута. Про погашення бланків відкріпних посвідчень складається акт за формою, встановленою Центральною виборчою комісією. В акті зазначаються:

1) кількість та номери отриманих дільничною виборчою комісією бланків відкріпних посвідчень;

2) кількість виборців, які отримали відкріпні посвідчення;

3) номери невикористаних відкріпних посвідчень;

4) кількість погашених відкріпних посвідчень.

7. При складанні акта, передбаченого частиною шостою цієї статті, дільнична виборча комісія перевіряє, чи дорівнює кількість отриманих бланків відкріпних посвідчень сумі кількості виборців, які отримали відкріпні посвідчення, та кількості погашених бланків відкріпних посвідчень. При невідповідності цих даних дільнична виборча комісія вказує це у зазначеному акті, а також вказує встановлену рішенням дільничної виборчої комісії причину такого розходження.

8. Погашені невикористані бланки відкріпних посвідчень запаковуються. На пакеті робиться напис «Погашені бланки відкріпних посвідчень на право участі у виборах народних депутатів України», зазначаються номери територіального виборчого округу та виборчої дільниці, дата і час пакування, кількість запакованих погашених бланків відкріпних посвідчень, ставляться підписи присутніх членів дільничної виборчої комісії та печатка виборчої комісії.

9. Пакет з погашеними бланками відкріпних посвідчень та акт про погашення доставляються до територіальної виборчої комісії разом з виборчою документацією, зазначеною в частині дев'ятій статті 72 цього Закону.

10. Голова дільничної виборчої комісії на засіданні виборчої комісії перед початком голосування надає для огляду членам дільничної виборчої комісії, присутнім кандидатам у депутати, уповноваженим особам партій (блоків), офіційним спостерігачам від партій (блоків), представникам засобів масової інформації почергово всі наявні на виборчій дільниці виборчі скриньки. Після огляду кожної виборчої скриньки вона пломбується або опечатується печаткою дільничної виборчої комісії, після чого до неї опускається контрольний лист, у якому зазначаються номер територіального округу, номер виборчої дільниці, час його вкидання до виборчої скриньки, прізвища та ініціали голови, заступника голови, секретаря та інших членів дільничної виборчої комісії, кандидатів у депутати, уповноважених осіб партій (блоків), офіційних спостерігачів від партій (блоків), які присутні при цьому. Контрольний лист підписується цими особами, їхні підписи скріплюються печаткою виборчої комісії. Після вкидання контрольного листа до виборчої скриньки голова виборчої комісії надає для огляду наступну виборчу скриньку і проводить з нею ту саму процедуру. Після опечатування останньої виборчої скриньки і вкидання до неї контрольного листа та встановлення стаціонарних (великих) виборчих скриньок на відведені для них місця виборча дільниця вважається готовою до проведення голосування. Переносні (малі) виборчі скриньки розміщуються у приміщенні для голосування отворами для виборчих бюлетенів униз у полі зору членів виборчої комісії та інших осіб, присутніх на виборчій дільниці під час голосування відповідно до вимог цього Закону.

Стаття 69. Організація і порядок голосування

1. При проведенні голосування на виборчій дільниці член дільничної виборчої комісії на підставі списку виборців на відповідній виборчій дільниці за умови пред'явлення виборцем одного з документів, зазначених у частині другій статті 2 цього Закону, видає виборцю один виборчий бюлетень для голосування. При цьому член дільничної виборчої комісії, який видає виборчий бюлетень, вписує своє прізвище та ініціали і розписується у визначеному місці на виборчому бюлетені та контрольному талоні. Виборець розписується за отримання виборчого бюлетеня у визначеному місці на контрольному талоні виборчого бюлетеня та у списку виборців. Робити на виборчих бюлетенях будь-які позначки забороняється.

2. Виборець, який прибув для голосування на виборчу дільницю з відкріпним посвідченням у день виборів або з рішенням суду чи територіальної виборчої комісії про його включення до списку виборців на відповідній виборчій дільниці, включається до списку виборців у порядку, встановленому частинами восьмою — десятою статті 34 цього Закону. Виборчий бюлетень видається виборцю у порядку, визначеному частиною першою цієї статті.

3. Виборець може перебувати у приміщенні для голосування лише протягом часу, необхідного для голосування.

4. Виборчі бюлетені заповнюються виборцем особисто в кабіні (кімнаті) для таємного голосування. Під час заповнення виборчих бюлетенів забороняється присутність у кабіні (кімнаті) для таємного голосування інших осіб. Виборець, який внаслідок фізичних вад не може самостійно заповнити виборчий бюлетень, має право з відома голови або іншого члена дільничної виборчої комісії скористатися допомогою іншого виборця, крім членів виборчої комісії, кандидатів у депутати, уповноважених осіб партій (блоків), офіційних спостерігачів.

5. Виборець не має права передавати свій виборчий бюлетень іншим особам або виносити виборчий бюлетень за межі приміщення для голосування. Отримання виборчого бюлетеня від інших осіб (крім уповноваженого члена виборчої комісії, який видає бюлетені), заохочення або змушування виборців до передачі виборчого бюлетеня іншим особам шляхом підкупу, погроз або іншим способом забороняється.

6. У виборчому бюлетені для голосування виборець робить одну позначку «плюс» («+») або іншу, що засвідчує його волевиявлення, у квадраті проти назви партії (блоку), за кандидатів у депутати від якої (якого) він голосує. Виборець може голосувати за кандидатів у депутати лише від однієї партії (блоку) або не підтримати кандидатів у депутати від жодної партії (блоку). У разі непідтримання кандидатів у депутати від жодної партії (блоку) виборець робить позначку «плюс» («+») або іншу, що засвідчує його волевиявлення, у квадраті проти слів: «Не підтримую кандидатів у народні депутати України від жодної політичної партії, виборчого блоку політичних партій».

7. Виборець особисто опускає заповнений виборчий бюлетень до виборчої скриньки. Виборець, який через фізичні вади не може самостійно опустити виборчий бюлетень до виборчої скриньки, має право з відома голови або іншого члена дільничної виборчої комісії доручити зробити це іншій особі у своїй присутності, крім членів виборчої комісії, кандидатів у депутати, уповноважених осіб партій (блоків), офіційних спостерігачів.

8. У разі пошкодження виборчої скриньки під час голосування вона опечатується головою і не менш як трьома членами виборчої комісії, які є представниками різних партій (блоків), у спосіб, що унеможливлює подальше вкидання чи виймання виборчих бюлетенів. Ця виборча скринька зберігається в приміщенні для голосування в полі зору членів виборчої комісії та інших осіб, присутніх на виборчій дільниці під час голосування відповідно до вимог цього Закону, і не використовується до закінчення голосування.

9. У разі якщо виборець, заповнюючи виборчий бюлетень, припустився помилки, він має право невідкладно звернутися з письмовою заявою до члена виборчої комісії, який видав йому виборчий бюлетень, з проханням видати йому інший виборчий бюлетень. Член виборчої комісії видає інший виборчий бюлетень у порядку, встановленому частиною першою цієї статті, тільки в обмін на зіпсований, про що робить відповідну позначку в списку виборців напроти прізвища виборця і розписується. Зіпсований виборчий бюлетень негайно погашається як невикористаний, про що складається акт. Зіпсований і погашений виборчий бюлетень при підрахунку голосів враховується як невикористаний і запаковується разом із контрольним талоном у пакет з невикористаними виборчими бюлетенями.

10. О двадцятій годині голова дільничної виборчої комісії оголошує про закінчення голосування, після чого мають право проголосувати лише виборці, які знаходяться в приміщенні для голосування. Продовження голосування після часу, встановленого цим Законом, не допускається. Після виходу з приміщення для голосування останнього виборця приміщення зачиняється і в ньому залишаються тільки члени виборчої комісії та особи, яким цим Законом надано право бути присутніми на засіданні виборчої комісії.

11. На виборчій дільниці, утвореній на судні, що перебуває в день виборів у плаванні під Державним Прапором України, на полярній станції України, дільнична виборча комісія може оголосити голосування закінченим раніше часу, визначеного частиною першою статті 68 цього Закону, якщо в голосуванні взяли участь усі виборці, включені до списку виборців. Підрахунок голосів на такій дільниці проводиться відразу після оголошення про закінчення голосування у порядку, встановленому цим Законом.

Стаття 70. Порядок організації голосування за межами приміщення для голосування

1. Виборець, який за станом здоров'я не може прибути до приміщення для голосування звичайної виборчої дільниці, де він включений до списку виборців, а також виборець, який включений до списку виборців на спеціальній виборчій дільниці, утвореній у стаціонарному лікувальному закладі, і через постільний режим не може прибути до приміщення для голосування, має право звернутися з письмовою заявою до відповідної дільничної виборчої комісії з проханням забезпечити йому голосування за межами приміщення для голосування. Така заява разом із довідкою медичної установи про стан здоров'я і зазначенням місця перебування виборця може бути подана не пізніш як за 16 годин до початку голосування.

2. Заява виборця про бажання голосувати за межами приміщення для голосування реєструється дільничною виборчою комісією в окремому журналі, де зазначаються день і час її надходження, прізвище, ім'я, по батькові та адреса місця проживання (місця перебування) виборця.

3. На підставі заяв, зазначених у частині першій цієї статті, дільнична виборча комісія в останній день перед днем виборів після закінчення строку подання таких заяв робить витяг із списку виборців за формою, встановленою Центральною виборчою комісією. При цьому у списку виборців у графі «підпис виборця» секретар дільничної виборчої комісії робить запис «голосує за місцем перебування».

4. Голосування виборців за межами приміщення для голосування організовують не менш як три члени дільничної виборчої комісії, визначені виборчою комісією. Ці члени виборчої комісії повинні бути представниками різних партій (блоків).

5. Голосування виборців за межами приміщення для голосування організовується з таким розрахунком, щоб виборці змогли проголосувати не пізніш як за годину до закінчення голосування.

6. Голова дільничної виборчої комісії зобов'язаний оголосити про те, що члени дільничної виборчої комісії відбувають для організації голосування виборців за межами приміщення для голосування. Членам виборчої комісії видаються витяг із списку виборців, зазначений у частині третій цієї статті, виборчі бюлетені у кількості, яка дорівнює кількості виборців у витягу із списку виборців, та опломбована або опечатана переносна виборча скринька, в яку при цьому опускається контрольний лист. У цьому листі зазначаються час виходу (година та хвилини) членів виборчої комісії для проведення голосування за межами приміщення для голосування, кількість отриманих виборчих бюлетенів, прізвища та ініціали членів дільничної виборчої комісії, яким видані виборчі бюлетені. Контрольний лист підписується присутніми членами виборчої комісії, кандидатами у депутати, уповноваженими особами партій (блоків), офіційними спостерігачами від партій (блоків); їхні підписи скріплюються печаткою виборчої комісії.

7. Під час проведення голосування за межами приміщення для голосування мають право бути присутні офіційні спостерігачі.

8. При організації голосування виборця за межами приміщення для голосування член дільничної виборчої комісії на підставі витягу із списку виборців за умови пред'явлення виборцем одного з документів, зазначених у частині другій статті 2 цього Закону, видає виборцю один виборчий бюлетень. При цьому член дільничної виборчої комісії вписує своє прізвище та ініціали і розписується у визначених місцях на виборчому бюлетені та контрольному талоні. Виборець розписується у контрольному талоні виборчого бюлетеня та у витязі із списку виборців, заповнює виборчий бюлетень у порядку, передбаченому частиною шостою статті 69 цього Закону, та опускає виборчий бюлетень до виборчої скриньки.

9. Після проведення голосування за межами приміщення для голосування член дільничної виборчої комісії, який видав виборцю виборчий бюлетень, у списку виборців напроти прізвища виборця робить позначку «голосував за місцем перебування», зазначає свої прізвище та ініціали і розписується.

10. Витяг із списку виборців, за яким організовувалося голосування виборців за межами приміщення для голосування, додається до списку виборців і є його невід'ємною складовою частиною. До списку виборців додаються письмові заяви виборців, на підставі яких проводилося це голосування.

11. Положення цієї статті не поширюються на закордонні виборчі дільниці.

Стаття 71. Порядок підрахунку голосів на виборчій дільниці

1. Підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці здійснюється відкрито і гласно членами дільничної виборчої комісії на її засіданні, яке проводиться у тому ж приміщенні, де відбувалося голосування.

2. Засідання дільничної виборчої комісії починається відразу після закінчення голосування, проводиться без перерви і закінчується після складення та підписання протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці.

3. У разі необхідності на початку засідання дільнична виборча комісія розглядає питання, передбачені частиною восьмою статті 27 цього Закону.

4. Підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці проводиться дільничною виборчою комісією у послідовності викладених положень цієї статті.

5. Список виборців на виборчій дільниці у разі внесення до нього під час голосування доповнень після закінчення голосування закривається, підписується головою і секретарем дільничної виборчої комісії та скріплюється печаткою виборчої комісії.

6. Дільнична виборча комісія на підставі списку виборців встановлює кількість виборців на виборчій дільниці. Ця кількість оголошується і заноситься секретарем виборчої комісії до протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці.

7. Дільнична виборча комісія підраховує невикористані виборчі бюлетені. Кількість таких виборчих бюлетенів оголошується і заноситься секретарем виборчої комісії до протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці. Невикористані виборчі бюлетені погашаються шляхом відокремлення правого нижнього кута виборчого бюлетеня. Погашені невикористані виборчі бюлетені разом з виборчими бюлетенями, зазначеними у частині дев'ятій статті 69 цього Закону, запаковуються. На пакеті робиться напис «Невикористані виборчі бюлетені», зазначаються номер територіального виборчого округу, номер виборчої дільниці, кількість запакованих виборчих бюлетенів, дата і час пакування, ставляться підписи присутніх членів дільничної виборчої комісії та печатка виборчої комісії.

8. Дільнична виборча комісія підраховує кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені, за підписами у списку виборців та витягу із списку виборців. Ця кількість оголошується.

9. Дільнична виборча комісія підраховує кількість контрольних талонів виборчих бюлетенів з підписами виборців та членів виборчої комісії, які їх видавали. Кількість таких талонів оголошується.

10. У разі відповідності кількості контрольних талонів, зазначених у частині дев'ятій цієї статті, кількості виборців, які отримали виборчі бюлетені, визначеній згідно з частиною восьмою цієї статті, ця кількість оголошується і вноситься до протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці до графи «Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені».

11. У разі невідповідності кількості контрольних талонів, зазначених у частині дев'ятій цієї статті, кількості підписів виборців у списку виборців, які отримали виборчі бюлетені, дільнична виборча комісія складає акт із зазначенням встановленої її рішенням причини такої невідповідності, який підписується присутніми членами дільничної виборчої комісії. Цей акт мають право підписати присутні кандидати у депутати, уповноважені особи партій (блоків), офіційні спостерігачі від партій (блоків). Підписи скріплюються печаткою виборчої комісії. Після цього виборча комісія приймає рішення щодо встановлення кількості виборців, які отримали виборчі бюлетені. Ця кількість оголошується і заноситься до протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці.

12. Список виборців, доданий до нього витяг із списку виборців, виготовлений згідно з частиною третьою статті 70 цього Закону, заяви, на підставі яких складався витяг із списку виборців, відкріпні посвідчення, на підставі яких виборці включалися до списку виборців, рішення суду або рішення територіальної виборчої комісії про включення виборця до списку виборців у день голосування запаковуються в окремий пакет. На пакеті робиться напис «Список виборців», зазначаються номер територіального виборчого округу, номер виборчої дільниці, дата і час пакування, ставляться підписи присутніх членів дільничної виборчої комісії та печатка виборчої комісії.

13. Контрольні талони виданих виборчих бюлетенів запаковуються. На пакеті робиться напис «Контрольні талони», зазначаються номер територіального виборчого округу, номер виборчої дільниці, кількість запакованих контрольних талонів, дата і час пакування, ставляться підписи присутніх членів дільничної виборчої комісії та печатка виборчої комісії.

Закон України

Про вибори народних депутатів України

14. Дільнична виборча комісія перевіряє, чи дорівнює кількості виборчих бюлетенів, отриманих дільничною виборчою комісією, сума кількості невикористаних виборчих бюлетенів і кількості виборців, які отримали виборчі бюлетені. При невідповідності цих даних дільнична виборча комісія складає акт із зазначенням встановленої її рішенням причини таких розбіжностей, який підписується присутніми членами дільничної виборчої комісії. Цей акт мають право підписати присутні кандидати у депутати, уповноважені особи партій (блоків), офіційні спостерігачі від партій (блоків). Підписи скріплюються печаткою виборчої комісії.

15. Дільнична виборча комісія перевіряє цілісність пломб або печаток на виборчих скриньках.

16. У разі виявлення на виборчих скриньках пошкоджень пломб або печаток чи інших пошкоджень, які порушують цілісність виборчої скриньки, складається акт із зазначенням характеру виявлених пошкоджень, який підписується присутніми членами дільничної виборчої комісії. Цей акт мають право підписати присутні кандидати у депутати, уповноважені особи партій (блоків), офіційні спостерігачі від партій (блоків). Підписи скріплюються печаткою виборчої комісії.

17. Виборчі скриньки відкриваються дільничною виборчою комісією почергово. Першими відкриваються переносні виборчі скриньки, що використовувалися при голосуванні виборців за межами приміщення для голосування, а останніми відкриваються, у разі їх наявності, виборчі скриньки з пошкодженими печатками або пломбами, а також іншими пошкодженнями, виявленими під час голосування.

18. При відкритті непошкодженої виборчої скриньки її вміст висипається на стіл, за яким розміщуються члени дільничної виборчої комісії. При цьому перевіряється наявність у виборчій скриньці контрольного листа (для переносної виборчої скриньки — контрольних листів).

19. Виборчі бюлетені з пошкодженої виборчої скриньки виймаються по одному без їх перемішування. Дільнична виборча комісія при цьому підраховує кількість виборчих бюлетенів, що знаходяться у цій виборчій скриньці. При цьому перевіряється наявність у цій виборчій скриньці контрольного листа, який повинен бути вийнятий останнім.

20. У разі відсутності у виборчій скриньці контрольного листа дільнична виборча комісія складає у порядку, встановленому цією статтею, акт про відсутність у виборчій скриньці контрольного листа, в якому зазначає кількість виборчих бюлетенів, що знаходяться у цій скриньці. Вказані виборчі бюлетені не враховуються при встановленні загальної кількості виборців, які взяли участь у голосуванні, та при підрахунку голосів виборців.

21. Якщо при відкритті переносної виборчої скриньки у ній виявиться більше виборчих бюлетенів, ніж зазначено в контрольному листі у цій виборчій скриньці, дільнична виборча комісія складає у порядку, встановленому цією статтею, акт про таку невідповідність, в якому зазначає кількість виборчих бюлетенів, що знаходяться у цій виборчій скриньці, та прізвища членів дільничної виборчої комісії, чиї підписи стоять на вказаних виборчих бюлетенях. Ці виборчі бюлетені не враховуються при встановленні загальної кількості виборців, які взяли участь у голосуванні, та при підрахунку голосів виборців.

22. У разі виникнення сумнівів щодо достовірності контрольного листа та в інших сумнівних випадках у ситуаціях, зазначених у частинах двадцятій і двадцять першій цієї статті, рішення щодо визнання виборчих бюлетенів, що знаходяться у виборчій скриньці, такими, що не підлягають урахуванню при встановленні загальної кількості виборців, які взяли участь у голосуванні, та при підрахунку голосів виборців, приймається дільничною виборчою комісією шляхом голосування,

23. Виборчі бюлетені, що не підлягають врахуванню при встановленні загальної кількості виборців, які взяли участь у голосуванні, та при підрахунку голосів виборців, запаковуються. На пакеті робиться напис «Виборчі бюлетені, що не підлягають врахуванню», зазначаються номер територіального виборчого округу, номер виборчої дільниці, кількість запакованих виборчих бюлетенів, дата і час пакування, ставляться підписи присутніх членів дільничної виборчої комісії та печатка виборчої комісії.

24. Виборча комісія підраховує загальну кількість виборчих бюлетенів, за винятком виборчих бюлетенів, які не підлягають врахуванню. При підрахунку виборчих бюлетенів визначений виборчою комісією член виборчої комісії рахує виборчі бюлетені вголос. Усі предмети, що не є виборчими бюлетенями встановленої форми, складаються окремо і не підраховуються. До предметів відносять і контрольні листи. У разі виникнення сумнівів, чи є предмет виборчим бюлетенем, дільнична виборча комісія вирішує це питання шляхом голосування. При цьому кожен член виборчої комісії має право особисто оглянути предмет. На час його огляду підрахунок виборчих бюлетенів припиняється. Предмети, що не є виборчими бюлетенями, запаковуються в окремий пакет. На пакеті робиться напис «Предмети», зазначаються номер територіального виборчого округу, номер виборчої дільниці, дата, час пакування, ставляться підписи присутніх членів дільничної виборчої комісії та печатка виборчої комісії. Встановлена у підсумку підрахунку кількість виборчих бюлетенів є кількістю виборців, які взяли участь у голосуванні. Ця кількість оголошується і заноситься секретарем виборчої комісії до протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці.

25. Виборчі бюлетені розкладаються на місця, позначені окремими табличками, що містять з обох боків назви партій (блоків), написи «недійсні», «проти всіх». При розкладанні виборчих бюлетенів визначений виборчою комісією член виборчої комісії показує кожний виборчий бюлетень усім членам виборчої комісії, виголошуючи результат волевиявлення виборця. У разі виникнення сумнівів щодо змісту виборчого бюлетеня виборча комісія вирішує питання шляхом голосування. При цьому кожен член виборчої комісії має право оглянути особисто виборчий бюлетень. На час огляду виборчого бюлетеня робота з іншими виборчими бюлетенями припиняється.

26. Недійсним вважається виборчий бюлетень:

1) на якому відсутня печатка цієї дільничної виборчої комісії;

2) якщо зазначені на виборчому бюлетені номери виборчого округу та (або) виборчої дільниці не відповідають виборчій дільниці, на якій проводиться підрахунок голосів;

3) на якому не зазначено прізвище та (або) відсутній підпис члена дільничної виборчої комісії, який його видав, або наявний підпис особи, яка не є членом цієї дільничної виборчої комісії;

4) за наявності обставин, зазначених у частині дев'ятій статті 65 цього Закону;

5) якщо зроблено більш як одну позначку проти назв партій (блоків) або проти назви партії (блоку) і тексту «Не підтримую кандидатів у народні депутати України від жодної політичної партії, виборчого блоку політичних партій»;

6) якщо не поставлено жодної позначки;

7) якщо не відірвано контрольний талон;

8) якщо неможливо з інших причин встановити зміст волевиявлення виборця.

27. При виникненні сумнівів щодо дійсності виборчого бюлетеня питання вирішується дільничною виборчою комісією шляхом голосування. При цьому кожен член виборчої комісії має право особисто оглянути виборчий бюлетень. На час огляду виборчого бюлетеня підрахунок інших виборчих бюлетенів припиняється.

28. Недійсні виборчі бюлетені підраховуються окремо. Ця кількість оголошується і заноситься секретарем виборчої комісії до протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці. Недійсні виборчі бюлетені запаковуються. На пакеті робиться напис «Недійсні виборчі бюлетені», зазначаються номер територіального виборчого округу, номер виборчої дільниці, кількість запакованих недійсних виборчих бюлетенів, дата і час пакування, ставляться підписи присутніх членів дільничної виборчої комісії та печатка виборчої комісії.

29. Дільнична виборча комісія підраховує кількість голосів виборців, поданих за кандидатів у депутати, включених до виборчого списку кожної партії (блоку), а також кількість голосів виборців, які не підтримали кандидатів у депутати від жодної партії (блоку). Під час підрахунку голосів кожен член виборчої комісії має право перевірити або перерахувати відповідні виборчі бюлетені. Результати підрахунку голосів виборців на виборчій дільниці оголошуються і заносяться секретарем виборчої комісії до протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці.

30. Дільнична виборча комісія зобов'язана при підрахунку голосів виборців на виборчій дільниці перевірити, чи дорівнює кількість виборців, які взяли участь у голосуванні на виборчій дільниці, сумі кількостей недійсних виборчих бюлетенів на виборчій дільниці, виборчих бюлетенів, голоси в яких подані за кандидатів у депутати, включених до виборчого списку кожної партії (блоку), а також кількість голосів виборців, які не підтримали кандидатів у депутати від жодної партії (блоку). При невідповідності цих даних дільнична виборча комісія складає акт із зазначенням встановленої її рішенням причини такого розходження, який підписується присутніми членами дільничної виборчої комісії. Цей акт мають право підписати присутні кандидати у депутати, уповноважені особи партій (блоків), офіційні спостерігачі від партій (блоків). Підписи скріплюються печаткою виборчої комісії.

31. Виборчі бюлетені з голосами виборців, поданими за кандидатів у депутати, включених до виборчого списку кожної партії (блоку), та виборчі бюлетені, в яких виборці не підтримали кандидатів у депутати від жодної партії (блоку), запаковуються окремо. На пакетах зазначаються відповідно назва партії (блоку), «Не підтримали кандидатів від жодної партії (блоку)», номер територіального виборчого округу, номер виборчої дільниці, кількість запакованих виборчих бюлетенів, дата і час пакування, ставляться підписи присутніх членів дільничної виборчої комісії та печатка виборчої комісії.

Стаття 72. Протокол дільничної виборчої комісії про підрахунок голосів виборців

1. Дільнична виборча комісія на своєму засіданні складає протокол про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці за формою, встановленою Центральною виборчою комісією.

2. До протоколу дільничної виборчої комісії про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці прописом та цифрами заносяться:

1) кількість виборчих бюлетенів, одержаних дільничною виборчою комісією;

2) кількість виборців, внесених до списку виборців на виборчій дільниці;

3) кількість невикористаних виборчих бюлетенів;

4) кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені;

5) кількість виборців, які взяли участь у голосуванні на виборчій дільниці;

6) кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними;

7) кількість голосів виборців, поданих за кандидатів у депутати, включених до виборчого списку кожної партії (блоку);

8) кількість виборців, які не підтримали кандидатів у депутати від жодної партії (блоку).

3. Протокол про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці складається дільничною виборчою комісією у кількості примірників, яка на чотири більша, ніж кількість осіб, які входять до складу дільничної виборчої комісії. Примірники протоколу нумеруються і мають однакову юридичну силу.

4. У протоколі про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці зазначаються дата і час (година і хвилини) його підписання членами дільничної виборчої комісії. Кожен примірник протоколу підписується головою, заступником голови, секретарем та іншими членами дільничної виборчої комісії, які присутні на засіданні виборчої комісії. У разі відсутності підпису члена дільничної виборчої комісії у протоколі проти його прізвища зазначається причина відсутності підпису. Протокол засвідчується печаткою дільничної виборчої комісії. Перший і другий примірники протоколу мають право підписати кандидати у депутати, уповноважені особи партій (блоків), офіційні спостерігачі від партій (блоків), які були присутні при підрахунку голосів виборців.

5. Забороняється заповнення протоколів про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці олівцем, а також внесення до них без відповідного рішення виборчої комісії будь-яких виправлень.

6. Якщо після підписання протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці, однак до відправлення протоколу разом із виборчою документацією до територіальної виборчої комісії дільнична виборча комісія виявила в ньому неточності (описку чи помилку у цифрах), вона на тому ж засіданні розглядає питання про внесення змін до нього шляхом складення нового протоколу, на якому робиться помітка «Уточнений». При цьому перерахунок виборчих бюлетенів не робиться. Протокол з позначкою «Уточнений» складається у кількості примірників, зазначених у частині третій цієї статті, та підписується у порядку, встановленому частиною четвертою цієї статті.

7. Перший і другий примірники протоколу дільничної виборчої комісії про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці, а за наявності — і відповідні примірники протоколу з позначкою «Уточнений» запаковуються. На пакеті робиться напис «Протокол про підрахунок голосів», зазначаються номер територіального виборчого округу, номер виборчої дільниці, дата і час пакування, ставляться підписи присутніх членів дільничної виборчої комісії та печатка виборчої комісії. Третій примірник протоколу дільничної виборчої комісії про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці зберігається у секретаря дільничної виборчої комісії, четвертий примірник зазначеного протоколу невідкладно вивішується для загального ознайомлення в приміщенні дільничної виборчої комісії, а решта по одному примірнику протоколу видається членам дільничної виборчої комісії.

8. Кандидатам у депутати, уповноваженим особам партій (блоків), офіційним спостерігачам від партій (блоків), які були присутні при підрахунку голосів виборців на виборчій дільниці, на їх прохання невідкладно видаються копії зазначеного у цій статті протоколу, у тому числі з позначкою «Уточнений», засвідчені головою і секретарем дільничної виборчої комісії та скріплені печаткою виборчої комісії, з розрахунку не більш як по одній копії кожного протоколу для кожної партії (блоку).

9. Пакети з протоколами дільничної виборчої комісії про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці, виборчими бюлетенями, контрольними талонами і предметами, списками виборців, а також, за наявності, окремими думками членів виборчої комісії, викладеними у письмовій формі, актами, заявами, скаргами та рішеннями, прийнятими виборчою комісією, невідкладно після закінчення засідання виборчої комісії доставляються до територіальної виборчої комісії.

Стаття 73. Визнання дільничною виборчою комісією голосування на виборчій дільниці недійсним

1. Дільнична виборча комісія може визнати голосування на виборчій дільниці недійсним у разі встановлення нею порушень вимог цього Закону, внаслідок яких неможливо достовірно встановити результати волевиявлення виборців. Дільнична виборча комісія може визнати голосування на виборчій дільниці недійсним за наявності таких обставин:

1) виявлення фактів незаконного голосування (вкидання виборчого бюлетеня до виборчої скриньки за виборця іншою особою, крім випадків, передбачених частиною сьомою статті 69 цього Закону; голосування особами, які не мають права голосу; голосування особами, які не включені до списку виборців на виборчій дільниці або включені до нього безпідставно; голосування виборцем більше ніж один раз) у кількості, що перевищує 10 відсотків кількості виборців, які взяли участь у голосуванні на виборчій дільниці;

2) знищення або пошкодження виборчої скриньки (скриньок), що унеможливлює встановлення змісту виборчих бюлетенів, якщо кількість цих бюлетенів перевищує 20 відсотків кількості виборців, які взяли участь у голосуванні на виборчій дільниці.

2. У разі виявлення обставин, зазначених у частині першій цієї статті, у кожному випадку дільнична виборча комісія складає відповідний акт, який підписується всіма присутніми членами дільничної виборчої комісії та скріплюється печаткою виборчої комісії. Такий акт (акти) є підставою для розгляду дільничною виборчою комісією питання про визнання голосування на виборчій дільниці у відповідному виборчому окрузі недійсним.

3. У разі прийняття рішення про визнання голосування на виборчій дільниці недійсним протокол дільничної виборчої комісії про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці повинен містити лише відомості, зазначені у пунктах 1—6 частини другої статті 72 цього Закону. На місці інших відомостей ставиться прочерк. Протоколи складаються дільничною виборчою комісією у порядку, встановленому статтею 72 цього Закону.

4. У разі прийняття рішення про визнання голосування на виборчій дільниці недійсним виборчі бюлетені запаковуються. На пакеті робиться напис «Виборчі бюлетені», зазначаються номер територіального виборчого округу, номер виборчої дільниці, кількість запакованих виборчих бюлетенів, дата і час пакування, ставляться підписи присутніх членів дільничної виборчої комісії та печатка виборчої комісії.

5. Рішення дільничної виборчої комісії про визнання голосування на виборчій дільниці недійсним та акт, на підставі якого прийнято це рішення, додаються до протоколів про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці.

Стаття 74. Порядок транспортування і передачі документів до територіальної виборчої комісії

1. Транспортування документів, зазначених у частині дев'ятій статті 72 цього Закону, здійснюється представниками трьох різних партій (блоків), серед яких голова дільничної виборчої комісії або заступник голови та два члени цієї виборчої комісії — представники двох інших партій (блоків), які набрали найбільшу кількість голосів на виборчій дільниці, у супроводі працівника органів внутрішніх справ України. За своїм бажанням інші члени дільничної виборчої комісії, кандидати у депутати, уповноважені особи партій (блоків), офіційні спостерігачі можуть супроводжувати транспорту-

вання документів. Супроводження транспортування документів іншими особами забороняється. Під час транспортування документів забороняється розпечатувати пакети з виборчими бюлетенями та іншою документацією.

2. Протокол про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці та інші документи дільничної виборчої комісії передаються відповідній територіальній виборчій комісії на її засіданні.

3. Зміст протоколу про підрахунок голосів виборців на спеціальній виборчій дільниці, утвореній на судні, що перебуває в день виборів у плаванні під Державним Прапором України, на полярній станції України, після його підписання членами дільничної виборчої комісії невідкладно передається дільничною виборчою комісією за допомогою технічних засобів зв'язку до відповідної територіальної виборчої комісії з обов'язковою наступною передачею до неї першого і другого примірників протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці, інших документів, зазначених у частині дев'ятій статті 72 цього Закону.

4. Зміст протоколу про підрахунок голосів виборців на закордонній виборчій дільниці після його підписання членами дільничної виборчої комісії невідкладно передається дільничною виборчою комісією за допомогою технічних засобів зв'язку до Центральної виборчої комісії з обов'язковою наступною передачею до неї першого і другого примірників протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці в порядку, встановленому Центральною виборчою комісією. До протоколів додаються інші документи, зазначені у частині дев'ятій статті 72 цього Закону.

Стаття 75. Порядок прийняття та розгляду документів дільничних виборчих комісій територіальною виборчою комісією

1. З моменту закінчення голосування територіальна виборча комісія розпочинає засідання, яке продовжується безперервно до встановлення підсумків голосування у територіальному виборчому окрузі. На цей час члени територіальної виборчої комісії не можуть залучатися до виконання інших функцій, крім участі в засіданні виборчої комісії.

2. Засідання територіальної виборчої комісії, зазначене у частині першій цієї статті, оформляється протоколом безперервного засідання, який підписується головуючим на засіданні та секретарем виборчої комісії або членом виборчої комісії, який виконував на зазначеному засіданні обов'язки секретаря. До протоколу приєднуються (за наявності) окремі думки членів виборчої комісії, які брали участь у засіданні і не згодні з прийнятим виборчою комісією рішенням.

3. На засіданні територіальної виборчої комісії, зазначеному у частині першій цієї статті, приймаються, розглядаються та оголошуються протоколи дільничних виборчих комісій про підсумки голосування на відповідних виборчих дільницях, а також передаються інші документи дільничних виборчих комісій, передбачені частиною дев'ятою статті 72 цього Закону. Час прийняття територіальною виборчою комісією протоколу дільничної виборчої комісії, перелік прийнятих документів і занесені до протоколу відомості фіксуються у протоколі засідання територіальної виборчої комісії.

4. На початку засідання територіальної виборчої комісії, зазначеного у частині першій цієї статті, виборча комісія перераховує, погашає і запаковує невикористані виборчі бюлетені, які до дня виборів включно зберігалися у приміщенні територіальної виборчої комісії. Ці дії виконуються у порядку, зазначеному у частині сьомій статті 71 цього Закону.

5. У разі виявлення у протоколі дільничної виборчої комісії про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці виправлень, помилок, неточностей територіальна виборча комісія своїм рішенням може зобов'язати дільничну виборчу комісію внести зміни до цього протоколу відповідно до вимог частини шостої статті 72 цього Закону, про що зазначається у протоколі засідання територіальної виборчої комісії. Під час розгляду цього питання дільничною виборчою комісією подані до територіальної виборчої комісії примірники протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці та додані до нього документи зберігаються в територіальній виборчій комісії.

6. Дільнична виборча комісія зобов'язана у строк, визначений територіальною виборчою комісією, розглянути питання про внесення змін до протоколу без перерахунку виборчих бюлетенів. Протокол з поміткою «Уточнений» транспортується і передається територіальній виборчій комісії в порядку, встановленому статтею 74 цього Закону. Час прийняття територіальною виборчою комісією протоколу дільничної виборчої комісії з поміткою «Уточнений», перелік прийнятих документів і занесені до цього протоколу відомості фіксуються у протоколі територіальної виборчої комісії.

7. За наявності скарг, підтверджених відповідно оформленими актами, складених кандидатами у депутати, уповноваженими особами партій (блоків), офіційними спостерігачами, про порушення вимог цього Закону під час проведення голосування та (або) підрахунку голосів виборців на виборчій дільниці, що ставлять під сумнів результати підрахунку голосів виборців на цій виборчій дільниці, територіальна виборча комісія може прийняти рішення про проведення повторного підрахунку голосів виборців на виборчій дільниці.

8. У разі наявності акта або письмової скарги осіб, зазначених у частині першій статті 74 цього Закону, про порушення вимог цього Закону під час транспортування до територіальної виборчої комісії протоколів про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці та інших документів територіальна виборча комісія може, а у разі наявних ознак розпечатування пакетів із запакованими документами зобов'язана прийняти рішення про повторний підрахунок голосів виборців на цій виборчій дільниці.

9. Протоколи про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці та інші документи дільничної виборчої комісії до проведення повторного підрахунку голосів виборців на виборчій дільниці територіальною виборчою комісією зберігаються у приміщенні, де відбувається засідання територіальної виборчої комісії.

10. Повторний підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці здійснюється територіальною виборчою комісією з обов'язковою участю членів дільничної виборчої комісії, які передають виборчу документацію, після розгляду і прийняття протоколів та інших документів від усіх дільничних виборчих комісій. У повторному підрахунку територіальною виборчою комісією голосів виборців на виборчій дільниці мають право брати участь усі члени цієї дільничної виборчої комісії; при цьому можуть бути присутніми кандидати у депутати, уповноважені особи партій (блоків), офіційні спостерігачі від партій (блоків).

11. Територіальна виборча комісія у разі повторного підрахунку нею голосів виборців на цій виборчій дільниці складає протокол про повторний підрахунок голосів виборців на відповідній виборчій дільниці за формою, встановленою Центральною виборчою комісією.

12. Протокол про повторний підрахунок голосів виборців на відповідній виборчій дільниці складається територіальною виборчою комісією у кількості примірників на чотири більший, ніж кількість осіб, що входять до складу територіальної виборчої комісії. Примірники протоколу нумеруються і мають однакову юридичну силу. Ці протоколи підписуються присутніми членами територіальної виборчої комісії та членами дільничної виборчої комісії, які брали участь у повторному підрахунку голосів, та засвідчуються печаткою територіальної виборчої комісії. Відомості протоколів оголошуються. Перший та другий примірники кожного протоколу мають право підписати кандидати у депутати, уповноважені особи партій (блоків), офіційні спостерігачі від партій (блоків), які були присутні при повторному підрахунку голосів виборців.

13. У разі виявлення при повторному підрахунку голосів виборців територіальною виборчою комісією на відповідній виборчій дільниці обставин, зазначених у частині першій статті 73 цього Закону, територіальна виборча комісія може прийняти рішення про визнання голосування на виборчій дільниці недійсним. У цьому випадку протокол про повторний підрахунок голосів виборців на цій виборчій дільниці складається у порядку, зазначеному у частині одинадцятій цієї статті, та повинен містити лише відомості, зазначені у пунктах 1—6 частини другої статті 72 цього Закону.

14. Перший примірник протоколу територіальної виборчої комісії про повторний підрахунок голосів виборців на відповідній виборчій дільниці разом з відповідним протоколом дільничної виборчої комісії про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці, а також протокол дільничної виборчої комісії про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці, голосування на якій визнано недійсним, рішення територіальної виборчої комісії про визнання голосування на виборчій дільниці недійсним додаються відповідно до протоколу територіальної виборчої комісії про підсумки голосування у відповідному територіальному виборчому окрузі. Другий примірник протоколу територіальної виборчої комісії про повторний підрахунок голосів виборців на відповідній виборчій дільниці зберігається у секретаря територіальної виборчої комісії, третій — передається дільничній виборчій комісії, четвертий — відразу вивішується для загального ознайомлення у приміщенні територіальної виборчої комісії, а решта по одному примірнику видається членам територіальної виборчої комісії. Відомості протоколу територіальної виборчої комісії про повторний підрахунок голосів виборців на відповідній виборчій дільниці оголошуються.

Стаття 76. Встановлення підсумків голосування в межах територіального виборчого округу

1. Територіальна виборча комісія після прийняття і розгляду протоколів дільничних виборчих комісій про підрахунок голосів виборців на виборчих дільницях, у тому числі з поміткою «Уточнений», на підставі протоколів дільничних виборчих комісій про підрахунок голосів виборців на виборчих дільницях та повідомлень про зміст таких протоколів дільничних виборчих комісій, переданих за допомогою технічних засобів зв'язку з спеціальних виборчих дільниць, утворених на суднах, що перебувають у день виборів у плаванні під Державним Прапором України, на полярних станціях України, а у разі повторного підрахунку голосів виборців — протоколу територіальної виборчої комісії про повторний підрахунок голосів виборців на відповідній виборчій дільниці встановлює:

1) кількість виборчих бюлетенів, одержаних територіальною виборчою комісією;

2) кількість виборчих бюлетенів, погашених територіальною виборчою комісією;

3) кількість виборчих бюлетенів, одержаних дільничними виборчими комісіями територіального виборчого округу;

4) кількість виборців, включених до списків виборців на виборчих дільницях територіального виборчого округу;

5) кількість невикористаних виборчих бюлетенів, погашених дільничними виборчими комісіями;

6) кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені;

7) кількість виборців, які взяли участь у голосуванні;

8) кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними;

9) кількість голосів виборців, поданих за кандидатів у депутати від кожної партії (блоку);

10) кількість виборців, які не підтримали кандидатів у депутати від жодної партії (блоку).

2. Відомості про підсумки голосування в межах територіального виборчого округу цифрами і прописом заносяться до протоколу територіальної виборчої комісії про підсумки голосування в межах територіального виборчого округу. Відомості, зазначені у пунктах 3—10 частини першої цієї статті, вносяться як по кожній виборчій дільниці, що входить до складу територіального виборчого округу, так і сумарно по територіальному виборчому округу.

3. Протокол про підсумки голосування в межах територіального виборчого округу складається територіальною виборчою комісією у кількості примірників на три більший, ніж кількість осіб, які входять до складу територіальної виборчої комісії. Примірники протоколу нумеруються і мають однакову юридичну силу.

4. Забороняються заповнення протоколу про підсумки голосування в межах територіального виборчого округу олівцем, а також внесення до нього без відповідного рішення територіальної виборчої комісії будь-яких виправлень.

5. Протокол про підсумки голосування в межах територіального виборчого округу підписується головою, заступником голови, секретарем та іншими членами територіальної виборчої комісії, які присутні на засіданні виборчої комісії, та засвідчується печаткою територіальної виборчої комісії. У протоколі зазначаються дата і час (година і хвилини) його підписання членами територіальної виборчої комісії. У разі відсутності у протоколі підпису члена територіальної виборчої комісії проти його прізвища зазначається причина відсутності підпису. Перший примірник протоколу мають право підписати кандидати у депутати, уповноважені особи партій (блоків), офіційні спостерігачі від партій (блоків), які були присутні при встановленні підсумків голосування в межах територіального виборчого округу.

6. Якщо після підписання зазначеного протоколу до відправки його до Центральної виборчої комісії територіальна виборча комісія виявила в ньому неточності (описку чи помилку у цифрах), вона на своєму засіданні розглядає питання про внесення змін до протоколу шляхом складення нового протоколу, на якому робиться позначка «Уточнений». Протокол з позначкою «Уточнений» виготовляється і підписується у порядку та в кількості примірників, встановлених цією статтею.

7. Перший примірник протоколу територіальної виборчої комісії про підсумки голосування в межах територіального виборчого округу, а у разі внесення змін до цього протоколу — також протокол, в якому були допущені неточності (описки чи помилки у цифрах), та протокол з поміткою «Уточнений» разом з відповідними протоколами та актами дільничних виборчих комісій, рішеннями, прийнятими на підставі цих актів, та, за наявності, протоколами територіальної виборчої комісії про повторний підрахунок голосів виборців на відповідній виборчій дільниці, окремими думками членів територіальної виборчої комісії, викладеними у письмовій формі, заявами і скаргами про порушення територіальною виборчою комісією порядку встановлення підсумків голосування в межах територіального виборчого округу та рішеннями, прийнятими територіальною виборчою комісією за результатами їх розгляду, територіальна виборча комісія невідкладно надсилає до Центральної виборчої комісії, другий примірник протоколу зберігається в територіальній виборчій комісії, третій — невідкладно вивішується для загального ознайомлення у приміщенні територіальної виборчої комісії, а решта по одному примірнику видається членам територіальної виборчої комісії.

8. Кандидату у депутати, уповноваженій особі партії (блоку), офіційному спостерігачеві від партії (блоку) на його прохання невідкладно видається копія протоколу (у тому числі з поміткою «Уточнений») територіальної виборчої комісії про підсумки голосування в межах територіального виборчого округу та, за наявності, копія протоколу про повторний підрахунок голосів виборців на відповідній виборчій дільниці з розрахунку по одній копії кожного протоколу для кожної партії (блоку). Зазначені копії засвідчуються головою та секретарем територіальної виборчої комісії і скріплюються печаткою виборчої комісії.

Стаття 77. Встановлення результатів виборів депутатів

1. Центральна виборча комісія на своєму засіданні на підставі протоколів територіальних виборчих комісій про підсумки голосування в межах відповідних територіальних виборчих округів та протоколів закордонних дільничних виборчих комісій не пізніш як на п'ятнадцятий день з дня виборів встановлює результати виборів депутатів, про що складає протокол. До протоколу про результати виборів депутатів заносяться прописом та цифрами такі відомості:

1) кількість виготовлених виборчих бюлетенів;

2) кількість виборчих бюлетенів, одержаних територіальними виборчими комісіями;

3) кількість виборчих бюлетенів, одержаних дільничними виборчими комісіями;

4) кількість виборців, внесених до списків виборців на виборчих дільницях;

5) кількість невикористаних виборчих бюлетенів;

6) кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені;

7) кількість виборців, які взяли участь у голосуванні;

8) кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними;

9) кількість голосів виборців, поданих за кандидатів у депутати, включених до виборчого списку кожної партії (блоку);

10) відсоток голосів виборців, поданих за кандидатів у депутати, включених до виборчого списку кожної партії (блоку), у відношенні до кількості виборців, які взяли участь у голосуванні;

11) кількість виборців, які не підтримали кандидатів у депутати, включених до виборчих списків партій (блоків), від жодної партії (блоку);

12) відсоток голосів виборців, які не підтримали кандидатів у депутати, включених до виборчих списків партій (блоків), від жодної партії (блоку), у відношенні до кількості виборців, які взяли участь у голосуванні.

2. Відомості про підсумки голосування цифрами і прописом заносяться до протоколу Центральної виборчої комісії про підсумки голосування про результати виборів депутатів. Відомості, зазначені у пунктах 2—12 частини першої цієї статті, вносяться як по кожному територіальному виборчому округу (включно з закордонним виборчим округом), так і сумарно по загальнодержавному виборчому округу.

3. Право на участь у розподілі депутатських мандатів набувають кандидати у депутати, включені до виборчих списків партій (блоків), що отримали три і більше відсотків голосів виборців, які взяли участь у голосуванні у загальнодержавному виборчому окрузі.

4. Кандидати у депутати, включені до виборчого списку партії (блоку), який отримав менше трьох відсотків голосів виборців, які взяли участь у голосуванні, права на участь у розподілі депутатських мандатів не мають.

5. Депутатські мандати розподіляються між виборчими списками партій (блоків) пропорційно до кількості отриманих голосів виборців кандидатами у депутати, включеними до виборчих списків партій (блоків), які зазначені у частині третій цієї статті, у послідовності, визначеній частинами шостою—восьмою цієї статті.

6. Кількість голосів виборців, необхідних для отримання одного депутатського мандата (далі — виборча квота), обчислюється шляхом ділення сумарної кількості голосів виборців, поданих за кандидатів у депутати, включених до виборчих списків партій (блоків), що отримали три і більше відсотків голосів виборців, на число депутатських мандатів.

7. Кількість голосів виборців, поданих за кандидатів у депутати, включених до виборчих списків кожної партії (блоку), що набули право на участь у розподілі депутатських мандатів, ділиться на виборчу квоту. Ціла частина отриманого числа становить кількість депутатських мандатів, що отримали кандидати у депутати від

Закон України

Про вибори народних депутатів України

цієї партії (блоку). Дробові залишки враховуються при розподілі відповідно до частини восьмої цієї статті решти депутатських мандатів.

8. Партії (блоки), кандидати у депутати від яких мають більші порівняно з іншими дробові залишки після ділення, отримують по одному додатковому депутатському мандату, починаючи з виборчого списку партії (блоку), що має найбільший дробовий залишок. Якщо дробові залишки у двох чи більше виборчих списках партій (блоків) однакові, першим додатковий депутатський мандат отримує той виборчий список партії (блоку), за кандидатів у депутати від якої віддано більшу кількість голосів виборців.

9. Результатом виборів депутатів є визначення в порядку черговості у виборчих списках партій (блоків) осіб, обраних депутатами від партій (блоків), відповідно до кількості депутатських мандатів, отриманих виборчими списками партій (блоків).

10. Після встановлення кількості депутатських мандатів, отриманих партіями (блоками) — суб'єктами виборчого процесу, та визначення відповідно до вимог частини дев'ятої цієї статті осіб, обраних депутатами, Центральна виборча комісія у протоколі про результати виборів народних депутатів України зазначає:

1) кількість депутатських мандатів, отриманих партіями (блоками) — суб'єктами виборчого процесу;

2) прізвища, імена, по батькові, рік народження, професію, посаду (заняття), місце роботи, місце проживання, партійність обраних депутатів.

11. Протокол Центральної виборчої комісії про результати виборів народних депутатів України складається у двох примірниках, підписується головою, заступником голови, секретарем Центральної виборчої комісії та іншими членами Центральної виборчої комісії, присутніми на засіданні, і скріплюється печаткою Центральної виборчої комісії. До протоколу додаються, за наявності, окремі думки членів Центральної виборчої комісії, викладені у письмовій формі, заяви і скарги щодо порушень порядку встановлення результатів виборів Центральною виборчою комісією та рішення, які комісія прийняла в результаті їх розгляду. Перший примірник протоколу зберігається у Центральній виборчій комісії, другий — невідкладно вивішується для загального ознайомлення в приміщенні Центральної виборчої комісії. На прохання представників партій (блоків) їм видаються копії протоколу.

Стаття 78. Офіційне оприлюднення результатів виборів

1. Центральна виборча комісія не пізніш як на п'ятий день з дня встановлення результатів виборів офіційно оприлюднює результати виборів депутатів у газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр». Список обраних депутатів публікується із зазначенням в алфавітному порядку їх прізвища, імені, по батькові, року народження, професії, посади (заняття), місця роботи, місця проживання, партійності, суб'єкта висування.

2. Офіційне оприлюднення Центральною виборчою комісією результатів виборів депутатів є підставою для звільнення з роботи (посади), не сумісної з депутатським мандатом, та прийняття рішення про припинення дії іншого представницького мандата особи, обраної депутатом.

Стаття 79. Відшкодування витрат партій, пов'язаних з фінансуванням їхньої передвиборної агітації

1. Партії (партії, що входили до блоків), виборчі списки яких отримали три і більше відсотків голосів виборців, які взяли участь у голосуванні, отримують право на відшкодування за рахунок Державного бюджету України витрат, пов'язаних з фінансуванням своєї передвиборної агітації, у розмірі фактично здійснених витрат, але не більше ста тисяч розмірів мінімальних заробітних плат.

2. Кошти, призначені на відшкодування партіям, що входили до блоку, витрат, пов'язаних з фінансуванням їхньої передвиборної агітації, розподіляються Центральною виборчою комісією між партіями, що входили до блоку, пропорційно до внесків цих партій до виборчого фонду блоку.

3. Центральна виборча комісія на підставі фінансового звіту про надходження та використання коштів виборчого фонду партії (блоку), поданого в порядку, передбаченому частиною шостою статті 39 цього Закону, не пізніш як на десятий день з дня офіційного оприлюднення результатів виборів приймає рішення про відшкодування партії (партіям, що входили до блоків) витрат, пов'язаних з фінансуванням її передвиборної агітації, або про відмову в такому відшкодуванні.

4. Підставою для відмови у відшкодуванні партії (партіям, що входили до блоків) витрат, пов'язаних з фінансуванням її передвиборної агітації, є виявлення Центральною виборчою комісією під час перевірки відомостей, що містяться у фінансовому звіті про надходження та використання коштів виборчого фонду партії (блоку), фактів, що свідчать про порушення партією (блоком) встановлених цим Законом вимог до порядку формування виборчого фонду партії (блоку) або про використання коштів виборчого фонду партії (блоку) на цілі, не пов'язані з передвиборною агітацією.

5. Рішення Центральної виборчої комісії про відшкодування партії (партіям, що входили до блоків) витрат, пов'язаних з фінансуванням її передвиборної агітації, або про відмову в такому відшкодуванні повідомляється партії (партіям, що входили до блоків), якої воно стосується не пізніш як на п'ятий день з дня прийняття цього рішення.

6. Рішення Центральної виборчої комісії про відмову у відшкодуванні витрат партії (партіям, що входили до блоків), пов'язаних з фінансуванням її передвиборної агітації, може бути оскаржене в суді.

7. Кошти для відшкодування партіям (партіям, що входили до блоків) витрат, пов'язаних з фінансуванням їхньої передвиборної агітації, передбачаються законом про Державний бюджет України на рік, наступний за роком проведення виборів народних депутатів України. Головним розпорядником коштів для відшкодування партіям (партіям, що входили до блоків) витрат, пов'язаних з фінансуванням їхньої передвиборної агітації, є Центральна виборча комісія.

8. Кошти, призначені на відшкодування партії (партіям, що входили до блоків) витрат, пов'язаних з фінансуванням її передвиборної агітації, на підставі відповідного рішення Центральної виборчої комісії перераховуються Центральною виборчою комісією на рахунок відповідної партії (партії, що входила до блоку) не пізніш як на 30 день з дня набрання чинності законом про Державний бюджет України, у якому, відповідно до частини сьомої цієї статті, передбачаються кошти на відшкодування партіям (партіям, що входили до блоків) витрат, пов'язаних з фінансуванням їхньої передвиборної агітації.

Стаття 80. Реєстрація обраних депутатів

1. Особа, обрана депутатом, для її реєстрації народним депутатом України зобов'язана подати до Центральної виборчої комісії не пізніш як на двадцятий день з дня офіційного оприлюднення результатів виборів депутатів документ про її звільнення з роботи (посади), не сумісної з депутатським мандатом, та (або) копію зареєстрованої заяви про припинення дії іншого представницького мандата, поданої до відповідної ради.

2. У разі звернення особи, обраної депутатом, до Центральної виборчої комісії про наявність поважних причин, які перешкоджають виконати вимоги частини першої цієї статті, Центральна виборча комісія може прийняти рішення про визнання цих причин поважними і встановити інший строк виконання зазначених вимог або про відмову у визнанні цих причин поважними.

3. При отриманні документів, зазначених у частині першій цієї статті, Центральна виборча комісія приймає рішення про реєстрацію обраного депутата.

4. У разі невиконання без поважних причин особою, обраною депутатом, у строки, зазначені у частинах першій і другій цієї статті, вимог частини першої цієї статті Центральна виборча комісія приймає рішення про визнання її такою, яка відмовилася від депутатського мандата, та визнає обраним депутатом наступного за черговістю кандидата у депутати у виборчому списку відповідної партії (блоку).

5. Особі, зареєстрованій депутатом, Центральна виборча комісія не пізніш як на сьомий день з дня її реєстрації видає тимчасове посвідчення народного депутата України встановленого нею зразка.

6. Рішення Центральної виборчої комісії про реєстрацію депутата та тимчасове посвідчення народного депутата України є підставою для складення ним присяги народного депутата України.

Стаття 81. Посвідчення та нагрудний знак народного депутата України

Після складення депутатом присяги народного депутата України Центральна виборча комісія не пізніш як на сьомий день видає йому посвідчення народного депутата України та нагрудний знак встановленого нею зразка.

Стаття 82. Заміщення депутатів, які вибули

1. У разі дострокового припинення повноважень народного депутата України на підставах і в порядку, передбачених Конституцією України і законами України, за рішенням Центральної виборчої комісії обраним депутатом визнається наступний за черговістю кандидат у депутати у виборчому списку відповідної партії (блоку). Якщо черговість для отримання депутатського мандата вичерпана, депутатський мандат залишається вакантним до проведення чергових або позачергових виборів.

2. Реєстрація особи, обраної депутатом відповідно до частини першої цієї статті, та видача їй тимчасового посвідчення народного депутата України здійснюються Центральною виборчою комісією у порядку, передбаченому статтею 80 цього Закону.

3. Партія (блок), яка висувала кандидатів у депутати, включених до її виборчого списку, що взяв участь у розподілі депутатських мандатів, може прийняти рішення про виключення кандидата у депутати, який за підсумками результатів виборів згідно з частиною дев'ятою статті 77 цього Закону вважається не обраним, зі свого виборчого списку у будь-який час після дня виборів до реєстрації цієї особи як народного депутата України відповідно до частини першої цієї статті. Таке рішення приймається відповідно до статуту партії (угоди про утворення блоку) з'їздом (зборами, конференцією) партії чи міжпартійним з'їздом (зборами, конференцією) партій, що входили до блоку на день виборів. Витяг з протоколу з'їзду (зборів, конференції), підписаний головуючим, та рішення, підписане керівником партії (керівниками партій, що входили до блоку на день виборів) і скріплене печаткою партії (печатками відповідних партій), протягом п'яти днів з дня прийняття рішення передаються до Центральної виборчої комісії. На підставі цих документів Центральна виборча комісія протягом семи днів приймає рішення про виключення зазначеного у рішенні кандидата у депутати з виборчого списку партії (блоку).

Розділ XI. ПОЗАЧЕРГОВІ ВИБОРИ

Стаття 83. Особливості підготовки і проведення позачергових виборів депутатів

1. Для проведення позачергових виборів депутатів використовуються територіальні виборчі округи, утворені для проведення останніх виборів народних депутатів України.

2. Виборчі дільниці для проведення позачергових виборів утворюються не пізніш як за 19 днів до дня виборів, а у винятковому випадку утворення виборчої дільниці відповідно до частини одинадцятої статті 19 цього Закону — не пізніш як за п'ять днів до дня виборів у порядку, встановленому цим Законом.

3. Територіальні виборчі комісії утворюються не пізніш як за 50 днів до дня виборів за поданнями партій (блоків) — суб'єктів виборчого процесу останніх виборів народних депутатів України, що вносяться до Центральної виборчої комісії не пізніш як за 53 дні до дня виборів.

4. Дільничні виборчі комісії утворюються не пізніш як за 12 днів до дня виборів, а у винятковому випадку утворення виборчої дільниці відповідно до частини одинадцятої статті 19 цього Закону — одночасно з утворенням виборчих дільниць за поданнями республіканської в Автономній Республіці Крим, обласної, міської у місті Києві чи Севастополі організації партії (організацій партій, що входять до блоку) — суб'єкта виборчого процесу, що вносяться до територіальної виборчої комісії за 15 днів до дня виборів у порядку, встановленому статтею 23 цього Закону.

5. Висування кандидатів у депутати починається на наступний день після опублікування Указу Президента про дострокове припинення повноважень Верховної Ради України і закінчується за 40 днів до дня виборів.

6. Подання документів до Центральної виборчої комісії для реєстрації кандидатів у депутати закінчується за 30 днів до дня виборів. Реєстрація кандидатів у депутати закінчується за 25 днів до дня виборів.

7. Інформаційні плакати партій (блоків), зазначені у статті 54 цього Закону, виготовляються не пізніш як за 20 днів до дня виборів.

8. Списки виборців складаються виконавчими органами сільських, селищних, міських (у містах, де немає районних у місті рад), районних у містах рад або органами (посадовими особами), які відповідно до закону здійснюють їх повноваження, на основі списків виборців для останнього голосування на виборах народних депутатів України, виборах Президента України, всеукраїнському чи місцевому референдумі за формою, встановленою Центральною виборчою комісією. Зазначені органи уточнюють ці списки виборців та передають їх територіальним виборчим комісіям не пізніш як за 22 дні до дня виборів. Територіальні виборчі комісії передають по одному примірнику списків виборців відповідним дільничним виборчим комісіям не пізніш як за 10 днів до дня виборів.

9. На спеціальних та закордонних виборчих дільницях списки виборців складаються у порядку, передбаченому цим Законом, у строки, встановлені цією статтею.

10. Форма і текст виборчого бюлетеня затверджуються Центральною виборчою комісією не пізніш як за 24 дні до дня виборів.

Розділ XII. ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ, ДІЙ ЧИ БЕЗДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИБОРЧОГО ЗАКОНОДАВСТВА. ЗБЕРЕЖЕННЯ ВИБОРЧОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Стаття 84. Суб'єкти звернення із скаргою

1. Суб'єктами звернення із скаргою можуть бути кандидат у депутати, партія (блок) — суб'єкт виборчого процесу, офіційний спостерігач, виборча комісія, а також виборець, виборчі права або охоронювані законом інтереси щодо участі у виборчому процесі якого порушено рішенням, дією чи бездіяльністю суб'єкта оскарження.

2. Від імені партії (блоку) суб'єктом звернення із скаргою може бути також її уповноважена особа.

Стаття 85. Предмет та суб'єкти оскарження

Скарги, що стосуються питань призначення, підготовки і проведення виборів депутатів, можуть бути подані на рішення, дії чи бездіяльність виборчих комісій та їх членів, рішення, дії чи бездіяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, закладів та організацій, їх посадових і службових осіб, акти та дії об'єднань громадян, крім тих, які відповідно до закону, статуту (положення) об'єднання громадян належать до їх внутрішньої організаційної діяльності або їх виключної компетенції, дії та бездіяльність засобів масової інформації, їх посадових та службових осіб, а також інших суб'єктів та учасників виборчого процесу.

Стаття 86. Суб'єкти розгляду скарг

1. Скарга, зазначена у статтях 84 та 85 цього Закону, розглядається відповідною виборчою комісією або судом у порядку, передбаченому цим та іншими законами України.

2. Скарга на рішення, дії чи бездіяльність Центральної виборчої комісії розглядається Верховним Судом України.

3. Якщо скаргу прийнято судом до розгляду і з того ж питання та з тих же підстав її подано також до виборчої комісії, виборча комісія зупиняє розгляд скарги до набрання рішенням суду законної сили. Суд зобов'язаний повідомити цю виборчу комісію та комісію вищого рівня про надходження скарги не пізніш як на наступний день з дня надходження скарги.

4. Якщо виборча комісія при розгляді скарги визнає необхідним проведення перевірки зазначених у скарзі обставин правоохоронними органами, відповідні правоохоронні органи за зверненням виборчої комісії перевіряють ці обставини та вживають відповідних заходів щодо припинення порушення законодавства у триденний строк з дня отримання звернення, а якщо звернення отримано менше ніж за три дні до дня голосування, у день голосування чи в наступний за ним день, — невідкладно.

Стаття 87. Строки оскарження

1. Скарга, зазначена у статтях 84 та 85 цього Закону, може бути подана протягом семи днів після прийняття рішення, вчинення дії чи бездіяльності, крім випадків, зазначених у частинах другій та третій цієї статті.

2. Бездіяльність, що може бути оскаржена відповідно до цього Закону, вважається вчиненою в останній день строку, у який мала бути, але не була вчинена відповідна дія.

3. Скарга щодо порушення, яке мало місце до дня голосування, може бути подана до початку голосування.

4. Скарга щодо порушення, яке мало місце під час голосування, може бути подана до виборчої комісії, яка допустила порушення, не пізніше закінчення голосування, а до виборчої комісії вищого рівня або до суду — не пізніше двадцять четвертої години дня, наступного за днем голосування.

5. Строк подання скарги продовженню або поновленню не підлягає, крім випадку повторного подання скарги після усунення її недоліків не пізніше наступного дня після її повернення судом без розгляду відповідно до статті 89 цього Закону. Зміна або уточнення вимог скаржника під час розгляду скарги у виборчій комісії або в суді, викликані виявленням обставин, не відомих раніше суб'єкту звернення із скаргою, не вважається новою скаргою і не підлягає встановленим обмеженням строків.

Стаття 88. Форма та зміст скарги

1. Скарга до виборчої комісії або до суду подається у письмовій формі.

2. Скарга, що подається до виборчої комісії або до суду, повинна містити:

1) назву виборчої комісії або суду, до якої (якого) вона подається;

2) прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання громадянина України, точну назву та місцезнаходження партії (блоку) — суб'єкта виборчого процесу або офіційну поштову адресу виборчої комісії, організації партії (блоку) — заявника скарги;

3) назву суб'єкта оскарження та його поштову адресу;

4) суть порушеного питання;

5) виклад обставин і зазначення доказів, якими заявник скарги обґрунтовує свої вимоги;

6) зазначення вимог;

7) перелік документів і матеріалів, що додаються;

8) зазначення заінтересованих осіб, яких суб'єкт подання скарги вважає за потрібне залучити до розгляду скарги;

9) підпис заявника скарги (представника виборчої комісії — заявника) із зазначенням дати підписання.

3. Вимоги суб'єкта звернення мають бути чітко сформульовані в скарзі із зазначенням суті рішення, ухвалення якого вимагається від суб'єкта розгляду скарги.

4. Скарга підписується особою, яка її подає. Якщо скарга від імені партії (блоку) подається її уповноваженою особою, то в заяві зазначаються також назва партії (блоку), її місцезнаходження (поштова адреса), вид і номер засобів зв'язку кандидата у депутати, в інтересах якого вона подається, та засвідчений відповідно до вимог законодавства документ, що посвідчує повноваження особи, яка її подає. Скарга, що подається від імені юридичної особи, підписується її керівником або іншою уповноваженою на те особою із засвідченням підпису печаткою юридичної особи. Скарга від імені виборчої комісії подається за рішенням виборчої комісії, яке додається до скарги, підписується головуючим на засіданні виборчої комісії, де приймалося рішення про звернення із скаргою, та засвідчується печаткою виборчої комісії.

5. До скарги додаються її копії у кількості, яка дорівнює кількості суб'єктів оскарження та заінтересованих осіб, зазначених у скарзі.

Стаття 89. Порядок і строки розгляду скарг

1. Судовий розгляд скарг здійснюється в порядку, передбаченому процесуальним законом, з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом. Представництво виборчої комісії в суді здійснює голова виборчої комісії або, за рішенням виборчої комісії, інший член виборчої комісії.

2. Порядок розгляду скарги виборчою комісією встановлюється Центральною виборчою комісією. Розгляд скарг виборчими комісіями здійснюється з обов'язковим запрошенням суб'єкта звернення із скаргою та суб'єкта оскарження.

3. Днем подачі скарги вважається день фактичного отримання скарги суб'єктом розгляду скарги.

4. Скарга, оформлена без дотримання вимог статті 88 цього Закону, якщо такі недоліки перешкоджають її розгляду, повертається без розгляду суб'єктові подання скарги (представнику виборчої комісії — суб'єкта подання скарги) не пізніш як на наступний день після дня надходження скарги, а подана напередодні, в день голосування чи наступного дня — невідкладно. В ухвалі про повернення скарги без розгляду зазначаються недоліки, які перешкоджають її розгляду, і вказується на можливість повторного звернення із скаргою, оформленою відповідно до вимог статті 88 цього Закону у передбачені цим Законом строки.

5. Скарга розглядається у п'ятиденний строк з дня її отримання, стосовно порушень, які мали місце до дня голосування, — не пізніше дня, що передує дню голосування, а щодо порушень, які мали місце в день голосування, — не пізніше дня, наступного за днем голосування.

6. Суб'єкт звернення та інші заінтересовані особи завчасно повідомляються про час і місце розгляду скарги.

7. Суди, органи прокуратури та виборчі комісії організують свою роботу під час виборчого процесу, в тому числі у вихідні дні та в день голосування, таким чином, щоб забезпечити прийом та розгляд скарг у строки та в спосіб, встановлені цим Законом.

Стаття 90. Докази

1. Доказами, на підставі яких виборча комісія встановлює наявність чи відсутність обставин, на яких ґрунтуються вимоги суб'єкта звернення і заперечення заінтересованих осіб, можуть бути:

1) письмові документи і матеріали, які містять відомості про обставини, що мають значення для правильного розгляду скарги;

2) письмові пояснення суб'єктів виборчого процесу, посадових і службових осіб органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, закладів, установ і організацій, отримані на вимогу членів виборчої комісії на виконання повноважень виборчої комісії;

3) письмові і речові докази;

4) висновки експертів.

2. Суб'єкт розгляду скарги приймає до розгляду лише ті докази, які мають значення для розгляду скарги. Про відхилення доказів, які не мають значення для розгляду скарги або не мають доказової сили, зазначається у рішенні суб'єкта розгляду скарги.

3. Доказування обставини (фактів) здійснюється засобами доказування та в порядку, встановленими законом.

4. Письмові докази подаються в оригіналі або в належним чином засвідченій копії. Якщо подано копію письмового доказу, суб'єкт розгляду скарги має право вимагати подання оригіналу.

5. Суб'єкт розгляду скарги оцінює докази з урахуванням дослідження їх у сукупності, керуючись законом. Ніякі докази не мають наперед встановленої сили, за винятком обставин, фактів, встановлених судовим рішенням, що набрало законної сили.

Стаття 91. Рішення за підсумком розгляду скарги

1. Суб'єкт розгляду скарги, встановивши, що рішення, дії чи бездіяльність суб'єкта оскарження не відповідають законодавству про вибори депутатів, порушують виборчі права громадян, права та законні інтереси суб'єкта виборчого процесу, задовольняє скаргу, скасовує рішення повністю або частково, визнає дії чи бездіяльність неправомірними, зобов'язує суб'єкта оскарження задовольнити вимоги заявника або іншим шляхом поновити порушені виборчі права громадян, права та законні інтереси суб'єкта виборчого процесу, чи зобов'язує суб'єкта оскарження та (або) інший орган, юридичну, посадову чи службову особу здійснити передбачені законами, що регулюють організацію та порядок проведення виборів, дії, які випливають із факту скасування рішення, визнання оскаржених дій або бездіяльності неправомірними.

2. У разі визнання судом рішення відповідної виборчої комісії недійсним, у тому числі з питання визнання голосування на виборчій дільниці недійсним, встановлення підсумків і результатів голосування, встановлення результатів виборів депутатів, рішення з цього питання приймає виборча комісія, рішення якої було визнане недійсним, або виборча комісія вищого рівня на підставі рішення суду. При цьому виборча комісія не може прийняти рішення, яке по суті повторює рішення, визнане судом недійсним.

3. Виборча комісія вищого рівня на підставі скарги, рішення суду або з власної ініціативи може скасувати рішення виборчої комісії нижчого рівня та прийняти рішення по суті питання або зобов'язати виборчу комісію нижчого рівня повторно розглянути порушене питання.

4. Суб'єкт розгляду відмовляє в задоволенні скарги, якщо встановить, що рішення, дії або бездіяльність вчинені відповідно до закону, в межах повноважень, передбачених законом, і не порушують права і законні інтереси виборців, права і законні інтереси суб'єктів виборчого процесу.

5. Копія рішення суб'єкта розгляду скарги після його прийняття (проголошення) негайно видається чи надсилається суб'єкту звернення, суб'єкту оскарження, заінтересованим особам та (у разі судового рішення) відповідній виборчій комісії.

6. Рішення суду першої інстанції набирає законної сили після закінчення строку на апеляційне оскарження.

Стаття 92. Особливості перегляду судових рішень

1. Учасники судового розгляду справи мають право оскаржити в апеляційному порядку повністю або частково судове рішення, ухвалене судом першої інстанції, що не набрало законної сили, якщо суд першої інстанції неправильно застосував норми матеріального права, не дав належну оцінку доказам або істотно порушив норми судочинства.

2. Апеляційна скарга також може бути подана третьою особою — суб'єктом виборчого процесу, яка не брала участі в судовому розгляді справи, якщо рішення суду першої інстанції порушує її права, свободи та законні інтереси.

3. Рішення апеляційних судів, ухвалені ними у першій інстанції, переглядаються в апеляційному порядку Верховним Судом України.

4. Апеляційні скарги на рішення суду першої інстанції можуть бути подані протягом двох днів з дня, наступного після оголошення рішення.

5. Апеляційні скарги, подані після закінчення строків, встановлених частиною четвертою цієї статті, залишаються без розгляду.

6. Суд апеляційної інстанції розглядає справу протягом двох днів з дня прийняття апеляційної скарги, однак стосовно судових рішень, що були ухвалені судом першої інстанції до дня голосування, — не пізніше дня, що передує дню голосування.

Стаття 93. Особливості оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, закладів та організацій, їх посадових та службових осіб

1. Скарга на рішення, дії чи бездіяльність органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, закладів та організацій, їх посадової та службової особи подається до місцевого суду за місцезнаходженням органу, підприємства, установи, закладу, організації, рішення, дії чи бездіяльність якого чи посадової (службової) особи якого оскаржуються.

2. Розгляд скарги на рішення, дії чи бездіяльність органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування, підприємства, установи, закладу, організації, їх посадової та службової особи не виключає притягнення окремих посадових та службових осіб до дисциплінарної, адміністративної чи кримінальної відповідальності у порядку, передбаченому законом.

Стаття 94. Особливості оскарження актів чи дій партій (блоків), інших об'єднань громадян

1. Виборча комісія, кандидат у депутати, партія (блок) — суб'єкт виборчого процесу, виборець, законні права або охоронювані законом інтереси якого порушено, мають право оскаржувати рішення чи дії об'єднання громадян, виборчого блоку, його посадової особи чи повноважного представника, які стосуються виборчого процесу, крім тих рішень чи дій, які відповідно до закону, статуту (положення) об'єднання громадян належать до його внутрішньої організаційної діяльності або його виключної компетенції.

2. Виборець має право оскаржувати акти чи дії партій (блоків), інших об'єднань громадян, їх посадових осіб чи уповноважених осіб, які порушують його виборчі права.

3. Скарга з підстав, зазначених у частинах першій та другій цієї статті, подається до місцевого суду за місцезнаходженням органу партії (блоку), іншого об'єднання громадян, акти чи дії якого оскаржуються.

Стаття 95. Особливості оскарження дій чи бездіяльності засобів масової інформації, їх власників, посадових і службових осіб

1. Кандидат у депутати, партія (блок) — суб'єкт виборчого процесу мають право оскаржувати до суду або до відповідної виборчої комісії дії чи бездіяльність засобів масової інформації, їх власників, посадових та службових осіб, які порушують встановлений законом порядок діяльності засобів масової інформації під час виборчого процесу, у тому числі стосовно передвиборної агітації, зокрема щодо вимоги спростування опублікованих ними неправдивих відомостей про кандидата у депутати чи партію (блок) — суб'єкта виборчого процесу.

2. Центральна виборча комісія чи територіальна виборча комісія має право з власної ініціативи оскаржувати до суду дії чи бездіяльність засобів масової інформації, їх власників, посадових та службових осіб, зазначених у частині першій цієї статті.

3. Скарга на дії та бездіяльність засобів масової інформації, їх власників, посадових та службових осіб подається до місцевого суду за місцезнаходженням засобу масової інформації, дії чи бездіяльність якого оскаржуються.

4. Скарга на порушення встановлених законом обмежень щодо ведення передвиборної агітації загальнодержавними засобами масової інформації подається до Центральної виборчої комісії, а регіональними чи місцевими — до відповідної територіальної виборчої комісії. Виборча комісія, до якої надійшла скарга, своїм рішенням невідкладно надсилає копію цієї скарги до відповідних правоохоронних органів для перевірки і реагування відповідно до законів України.

Стаття 96. Особливості оскарження дій кандидата у депутати

1. Кандидат у депутати, партія (блок) — суб'єкт виборчого процесу мають право оскаржувати дії іншого кандидата у депутати, якщо ці дії спрямовані на порушення встановленого законом порядку висунення кандидата у депутати, проведення передвиборної агітації, інші порушення їх прав, захищених законом, або виборчих прав громадян.

2. Виборець має право оскаржувати дії кандидата у депутати, якщо ці дії порушують його виборчі права.

3. Скарга на дії кандидата у депутати подається до Центральної виборчої комісії або до Апеляційного суду міста Києва.

Стаття 97. Особливості оскарження рішень, дій чи бездіяльності виборчих комісій

1. Суб'єкт виборчого процесу має право оскаржити рішення, дії чи бездіяльність виборчої комісії, члена виборчої комісії.

2. Рішення, дії чи бездіяльність дільничної виборчої комісії чи члена такої комісії оскаржуються до територіальної виборчої комісії або до місцевого суду за місцезнаходженням дільничної виборчої комісії.

3. Рішення, дії чи бездіяльність територіальної виборчої комісії чи члена такої комісії оскаржуються до Центральної виборчої комісії або до апеляційного суду за місцезнаходженням територіальної виборчої комісії.

4. Рішення, дії чи бездіяльність Центральної виборчої комісії чи члена Центральної виборчої комісії оскаржуються до Верховного Суду України. Скарги на рішення, дії чи бездіяльність виборчих комісій, їх членів повинні розглядатися судами у складі не менше трьох професійних суддів.

Стаття 98. Відповідальність за порушення законодавства про вибори депутатів

Особи, винні в порушенні законодавства про вибори депутатів, притягаються до кримінальної, адміністративної або іншої відповідальності в порядку, встановленому законом.

Стаття 99. Зберігання виборчої та іншої документації і матеріальних цінностей

1. Центральна виборча комісія після офіційного оприлюднення результатів виборів депутатів передає виборчу та іншу документацію до відповідної центральної державної архівної установи, а територіальні виборчі комісії передають таку документацію до відповідних місцевих державних архівних установ.

2. Перелік виборчої та іншої документації, що підлягає зберіганню в державних архівних установах, та порядок її передачі до цих установ визначаються Центральною виборчою комісією за погодженням з центральним органом виконавчої влади у сфері архівної справи і діловодства.

3. Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування після припинення повноважень дільничних та територіальних виборчих комісій зобов'язані забезпечити збереження виборчих скриньок, кабін для голосування, печаток, штампів цих виборчих комісій, методичної літератури, що їм надавалися на період виборчого процесу.

4. Протоколи дільничних виборчих комісій про підрахунок голосів виборців на виборчих дільницях та про підсумки голосування в межах територіальних виборчих округів, виборчі бюлетені, контрольні талони виборчих бюлетенів, списки виборців, акти, заяви, скарги про порушення вимог цього Закону при проведенні голосування і підрахунку голосів виборців, інші протоколи та рішення виборчих комісій зберігаються у місцевих державних архівних установах протягом чотирьох років з дня офіційного оприлюднення результатів виборів депутатів, після чого знищуються в установленому порядку.

5. Державні архівні установи забезпечують доступ до виборчої документації по виборах депутатів у порядку, встановленому законодавством України.

Розділ XIII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 жовтня 2005 року.

2. До приведення законодавства України у відповідність із цим Законом закони та інші нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. З дня набрання чинності Адміністративним процесуальним кодексом України розгляд скарг у судах здійснюється в порядку, встановленому Адміністративним процесуальним кодексом України, з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом.

4. У частинах першій та другій статті 17^3 та частинах першій та другій статті 17^4 Закону України «Про політичні партії в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 23, ст. 118; із змінами, внесеними Законом України від 27 листопада 2003 року № 1349-IV) слово «чотири» замінити словом «три».

5. Кабінету Міністрів України у шестимісячний строк після опублікування цього Закону:

підготувати та подати до Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

6. Центральній виборчій комісії:

привести у місячний строк після опублікування цього Закону свої акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття актів, передбачених цим Законом.

7. Визнати з 1 жовтня 2005 року таким, що втратив чинність, Закон України «Про вибори народних депутатів України» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 51—52, ст. 265; 2002 р., № 9, ст. 69; із змінами, внесеними законами України від 27 листопада 2003 року № 1343-IV і від 19 лютого 2004 року № 1519-IV), крім положень Закону, які регулюють порядок заміщення депутатів, обраних у багатомандатному окрузі, які вибули. Встановити, що зазначені положення Закону втрачають чинність з 1 березня 2006 року.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ, 25 березня 2004 року.
№ 1665-IV.

Господарський суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) постановою від 30.03.04 р. по справі № Б24/87/03 визнав банкрутом Нікопольське виробниче об'єднання «Кранобудівний завод», код ЄДРПОУ 31686984, 53207, м. Нікополь, вул. К. Лібкнехта, 169, р/р 260053017516 в «Промінвестбанк» м. Нікополь, МФО 305534, та відкрив ліквідаційну процедуру строком на 1 рік.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Лихопька Дениса Павловича, ліцензія АА № 249601. Тел.: (0562) 342-068, адреса: 49000, м. Дніпропетровськ, а/я 37.

ЗАТ «Вікторія» повідомляє про збори акціонерів 04.06.04 р. о 12 годині по вул. Інститутська, 16.

Порядок денний:

1. Ліквідація ЗАТ «Вікторія».
2. Створення ліквідаційної комісії.

Господарським судом АР Крим (95000, м. Сімферополь, вул. К. Маркса, 18) порушено справу про банкрутство № 2-20/3952-2004 і введено мораторій на задоволення вимог кредиторів Управління житлово-комунального господарства міста Щолкіне, ідентифікаційний код 22267956.

Юридична адреса: 98213, АР Крим, Ленінський район, місто Щолкіне, гуртожиток № 3, а/с 27.

Рахунок 260066578 в КРД АППБ «Аваль», м. Сімферополь, МФО 324021).

Розпорядником майна призначено Щербину Алексія Вікторовича (ліцензія серія АА № 719799 від 12.02.2004 р.), АР Крим, м. Сімферополь, вул. Алуштинська, 21.

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення

Господарський суд АРК (95000, м. Сімферополь, вул. Карла Маркса, 18) Постановою від 29.03.2004 р. по справі № 2-11/3324-2003 визнав банкрутом відкрите акціонерне товариство «Євпаторійське автотранспортне підприємство» (код ЄДРПОУ 1268590, юридична адреса: АРК, м. Євпаторія, Чорноморське шосе, 19). Відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Горулько Ларису Анатолівну (ліцензія № 0250218 від 28.12.2001 р., адреса: 50000, м. Кривий Ріг, вул. Леніна, 10/39), тел/fax 728016.

Ліквідаційна комісія повідомляє про ліквідацію діяльності Товариства з обмеженою відповідальністю «Техноторговий дім»

(м. Дніпропетровськ, вул. Шевченко, буд. 36-А, код ЗКПО 30992469).

Претензії приймаються протягом двох місяців з дня публікації за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Шевченко, буд. 36-А.

Постановою господарського суду Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) від 30.03.04 р. № Б24/34/04 закрите акціонерне товариство «Наталка» Дніпропетровська обл., 53300, м. Орджонікідзе, вул. Петровського, 60, код. 23930701, ліквідуємого раніше за рішенням засновників, визнано банкрутом з призначенням ліквідатора по справі — Шмаль Володимира Григоровича.

Заяви кредиторів приймаються ліквідатором протягом одного місяця за адресою — Дніпропетровська область, 53210, м. Нікополь, вул. Героїв Чорнобиля, 61/18, тел. 2-33-26.

Господарський суд Донецької області (вул. Артема, 157, м. Донецьк, 83048) Постановою № 3/73 Б від 01.04.2004 р. визнав банкрутом ДП АТЗТ «Агроспецмонтаж» БМУ № 20 м. Донецьк (пр. Журналістів, 94, м. Донецьк, 83038; код ЗКПО 31015373, р/рах № 26005225104800 у ДОФ УСБ м. Донецька, МФО 334011) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Кожухар Аркадія Семеновича, ліцензія № 669641 від 18.08.2003 р., адреса: 83050, м. Донецьк, вул. Шекспіра, буд. 13, кв.21.

Претензії приймаються протягом місяця зі дня публікації оголошення.

Господарським судом Тернопільської облсті (46000, м. Тернопіль, вул. Острозького, 14 А) порушено справи про банкрутство:

1. ВАТ «Скала-Подільське», справа № 11/Б-385, юридична адреса: смт. Скала-Подільська Борщівського району Тернопільської області, ід. код 30811697, р/р 2600230052 у Борщівському відділенні № 6353 ВАТ «Державного ощадного банку України», МФО 398068.

Розпорядником майна призначено Дідича Володимира Євгеновича (ліцензія серії АА № 047819 від 15.10.2001, адреса: м. Тернопіль, вул. Коперніка, 3).

2. ТзОВ «Копичинський переробний сільськогосподарський комбінат», справа № 11/Б-367, юридична адреса: м. Копичинці, Гусятинського району, Тернопільської області, ід. код 30865124, р/р 26005300236 в Гусятинському відділенні ощадного банку України філія, МФО 398080.

Розпорядником майна призначено Зуб Людмилу (адреса: м. Тернопіль, вул. Мостова бічна, 4).

3. Фатуллаєв Мамед Ага Гюльбала Огли, справа № 11/Б-379 (02-02-460), юридична адерса: м. Тернопіль, вул. Глибока Долина, 25, ід. код 2121807810, рах. 2600550012791 в Тернопільській обласній філії АКБ «Укрсоцбанка м. Тернопіль, МФО 338017.

Розпорядником майна призначено Дідича Володимира Євгеновича (ліцензія серії АА № 047819 від 15.10.2001, адреса: м. Тернопіль, вул. Коперніка, 3).

Майнові вимоги кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд АРК (95000, м. Сімферополь, вул. К. Маркса, 18) порушив справу № 2-8/3829-2004 про визнання банкрутом боржника ВАТ «Джанкойський консервний завод» (96109, АРК, м. Джанкой, вул. Кримська, 1, р/р 26002327133001 у КРУ КБ «Приватбанк», м. Сімферополь, МФО 384436, ЗКПО 00374338).

Розпорядник майна Ткачук Павел Якубовіч, ліцензія серія АА № 047905, 97554, АРК, Сімферопольський р-н. с. Пожарське, вул. Добровольського, 35; тел. 27-56-07.

Заяви кредиторів і можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) від 21.01.2004 по справі № 15/100 б визнано банкрутом приватне підприємство «Автолик», код ЄДРПОУ 23116886, р/р 26003302687000 в Ворошиловському відділенні ПУМБ м. Донецька, МФО 335537, адреса — 83018, м. Донецьк, пр. Кремлівський, 13/60. Відкрита ліквідаційна процедура до 21.04.2004 р. Ліквідатором призначена арбітражний керуючий Вовкотруб Оксана Олександрівна (ліц. 485241).

Постановою Господарського суду Донецької області від 18 березня 2004 р. по справі № 15/262 Б відкрита процедура ліквідації ВАТ «Арахнянка», ЗКПО 05501445, МФО 334408, р/р 26007301610020 в філії Куйбишевського відділення Промінвестбанку м. Донецька. Ліквідатором призначена Вишневська Н. Н. (ліцензія № 668268). Претензії кредиторів приймаються за адресою: 83008, м. Донецьк, вул. Югославська, 28. Телефон: (0622) 53-47-48.

Фінансовий звіт АКБ «Одеса—Банк»

БАЛАНСОВИЙ ЗВІТ АКБ "ОДЕСА-БАНК" станом на 1 січня 2004 року

(тис. грн.)

№ п/п	Найменування статті	Сума
	АКТИВИ	
1	Кошти та залишки в НБУ	5 033,0
2	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються НБУ, та цінні папери, емітовані НБУ	-
3	Кошти в інших банках	10 982,5
4	Цінні папери на продаж	9 415,9
5	Кредити та заборгованість клієнтів	24 767,7
6	Інвестиційні цінні папери	-
7	Довгострокові інвестиції до асоційованих компаній і дочірніх установ	-
8	Основні засоби та нематеріальні активи	3 248,8
9	Нараховані доходи до отримання	671,1
10	Інші активи	27,2
11	**Усього активів**	**54 146,2**
	ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	
12	Кошти банків	12 900,0
13	Кошти клієнтів	16 498,3
14	Інші депозити	-
15	Боргові цінні папери емітовані банком	-
16	Нараховані витрати до сплати	56,8
17	Інші зобов'язання	432,9
18	**Усього зобов'язань**	**29 888,0**
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	
19	Статутний капітал	19 000,0
20	Капіталізовані дивіденди	-
21	Акції, викуплені в акціонерів	-
22	Емісійні різниці	-
23	Резерви	897,0
24	Результати переоцінки	478,7
25	Нерозподілений прибуток	-
26	Прибуток звітного року	3 882,5
27	**Усього власного капіталу**	**24 258,2**
28	**Усього пасивів**	**54 146,2**

Голова Правління *Мерещук І.К.*
Головний бухгалтер *Король Л.А.*

Звіт про фінансові результати АКБ "Одеса-Банк" за 2003 рік.

в тис.грн.

№ п/п	Стаття доходів	Сума
I	**Доходи — усього**	11 203,5
	У т.ч.:	
1	***Процентні доходи:***	3 993,9
	Процентні доходи за коштами, розміщеними в інших банках	703,3
	Процентні доходи за кредитами суб'єктам господарської діяльності	3 183,9
	Інші процентні доходи	106,7
2	***Комісійні доходи:***	4 356,3
	Комісійні доходи за операціями з банками	23,9
	Комісійні доходи за операціями з клієнтами	4 332,4
3	***Результат від торговельних операцій***	2 817,6
4	***Інші банківські операційні доходи***	7,0
5	***Повернення списаних активів***	28,7

№ п/п	Стаття витрат	Сума
I	**Витрати — усього**	7 321,0
	У т.ч.:	
1	***Процентні витрати:***	1 368,7
	Процентні витрати за коштами, отриманими від інших банків	782,3
	Процентні витрати за коштами суб'єктів господарської діяльності	57,7
	Процентні витрати за коштами фізичних осіб	528,7
2	***Комісійні витрати***	1 219,6
3	***Інші банківські операційні витрати***	935,4
4	***Інші небанківські операційні витрати***	2 240,5
	Витрати на утримання персоналу	549,4
	Сплата податків та інших обов'язкових платежів, крім податку на прибуток	58,8
	Витрати на утримання основних засобів та нематеріальних активів	878,4
	Інші експлуатаційні та господарські витрати	303,7
	Витрати на телекомунікації	310,7
	Інші небанківські операційні витрати	63,4
	Супутні небанківські операційні витрати	76,1
5	**Відрахування в резерви**	**404,5**
6	**Прибуток до сплати податку**	**5 034,8**
7	**Податок на прибуток**	**1 152,3**
8	**Чистий прибуток**	**3 882,5**

Голова Правління *І.К. Мерещук*
Головний бухгалтер *Л.А. Король*

Потенційні зобов'язання АКБ "Одеса-Банк", які обліковуються на позабалансових рахунках станом на 01.01.2004 р.

(тис. грн)

Гарантії та резервні акредитиви	0
Документарні акредитиви та акредитивні комерційні листи	0
Зобов'язання видати кредит:	683
Первинний строк погашення - до року	534
Первинний строк погашення - більше року	149
Інші	0

Голова Правління *Мерещук І.К.*

Головний бухгалтер *Король Л.А.*

АУДИТОРСЬКИЙ ВИСНОВОК

Аудиторсько-консалтингової фірми "Грантьє" про достовірність бухгалтерської звітності та аналіз фінансового стану Закритого акціонерного товариства "Акціонерний комерційний банк "Одеса - Банк"

В результаті проведеного аудиту встановлено:

Надана інформація дає дійсне й повне уявлення про реальний склад активів та пасивів АКБ "Одеса - Банк". Система бухгалтерського обліку, що використовувалася у Банку, відповідає законодавчим та нормативним вимогам.

Фінансову звітність підготовлено на підставі дійсних даних бухгалтерського обліку і достовірно та повно подає фінансову інформацію про Банк станом на 31 грудня 2003 року, згідно з нормативними вимогами щодо бухгалтерського обліку та звітності в Україні.

Директор-аудитор АКФ "Грантье" ***С. Тимофєєнко***

Свідоцтво АПУ № 0889 аудитор Тимофєєнко С.А. сертифікат Б №88

Звіт про рух грошових коштів АКБ "Одеса-Банк" станом на 01 січня 2004 року

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	Звітний рік	Попередній рік
	I. Операційна діяльність		
1	Процентні доходи, що отримані	3531	3743
2	Процентні витрати, що сплачені	-1325	-1268
3	Комісійні доходи, що отримані	4356	2278
4	Комісійні витрати, що сплачені	-1219	-747
5	Інші доходи, що отримані	7	1
6	Інші витрати, що сплачені	-2197	-2514
7	Реалізовані результати від торговельних операцій	1497	1121
8	Повернення раніше списаних активів	29	0
9	Виплати працівникам банку	-549	-513
10	Податок на прибуток, що сплачений	-427	-636
11	Чистий грошовий прибуток від поточних операцій банку	3703	1465
12	Зменшення (збільшення) коштів, які розміщені в інших банках, кредитів та передоплат іншим банкам	10965	2432
13	Зменшення (збільшення) кредитів, які надані клієнтам	-2932	-1982
14	Зменшення (збільшення) інших активів	1356	-1726
15	Збільшення (зменшення) коштів інших банків	-8900	-4475
16	Збільшення (зменшення) поточних та депозитних рахунків	7617	3116
17	Збільшення (зменшення) інших зобов'язань	-143	-10
18	Реалізація (придбання) цінних паперів у портфелі банку на продаж	-8946	3829
19	Чисте збільшення (зменшення) активів та зобов'язань від операційної діяльності	-983	1184
20	Чистий приплив (відплив) грошових коштів від операційної діяльності	2720	2649
	II. Інвестиційна діяльність		
21	Реалізація (придбання) інвестиційних паперів	177	-312
22	Зменшення (збільшення) основних засобів та нематеріальних активів	-709	-1527
23	Чистий відплив грошових коштів від інвестиційної діяльності	-532	-1839
	III. Фінансова діяльність		
24	Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів	2188	810
25	Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	2994	2199
26	Грошові кошти та їх еквіваленти	5165	2994
	IV. Вплив змін курсів валют	-17	-15

Голова Правління *І.К. Мерещук*
Головний бухгалтер *Л.А. Король*

Звіт про власний капітал АКБ "Одеса-Банк" за 2003 рік

(тис.грн.)

Рядок	Найменування статті	Статутний капітал зареєстрований, сплачений	Резерви та інші фонди банку	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Результати переоцінки	Капітал, резервні та інші фонди Усього	Попередній рік
1	Залишок на 1 січня	15000	397	4500	11	19908	15705
2	Скоригований залишок на початок року	15000	397	4500	11	19908	15705
3	Переоцінка необоротних активів				467	467	
4	Чистий прибуток звітного року			3883		3883	4203
5	Розподіл прибутку до резервних фондів		500	-500			
6	Дивіденди, що капіталізовані у звітному році	4000		-4000			
7	Залишок станом на кінець дня 31 грудня	19000	897	3883	478	24258	19908

Голова Правління *І.К. Мерещук*
Головний бухгалтер *Л.А. Король*

Річна фінансова звітність

04071, м.Київ , вул.Хорива, 11–а, тел. 467–64 00, ліцензія НБУ № 19 від 14.01.02 р.

Баланс за станом на 31 грудня 2003 року (на кінець дня)

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	Примітка	За 2003 рік	За 2002 рік
	Активи			
1	Грошові кошти та залишки в НБУ		19 535	16 336
2	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються Національним банком України, та цінні папери, емітовані Національним банком України	**11**	4 426	0
3	Кошти в інших банках	**12**	31 789	34 796
4	Цінні папери на продаж	**13**	3 818	2 600
5	Кредити та заборгованість клієнтів	**14**	227 254	147 322
6	Інвестиційні цінні папери	**15**	1 346	872
7	Інвестиції в асоційовані та дочірні компанії	**16**	0	0
8	Основні засоби та нематеріальні активи	**17**	27 420	21 483
9	Нараховані доходи до отримання	**18**	5 252	4 232
10	Інші активи	**19**	1 436	3 508
11	**Усього активів**		**322 276**	**231 149**
	Зобов'язання			
12	Кошти банків		37 755	39 608
13	Кошти клієнтів	**20**	238 934	155 193
14	Інші депозити	**21**	675	1 657
15	Боргові цінні папери, емітовані банком	**22**	2 034	0
16	Нараховані витрати до сплати	**23**	2 467	2 149
17	Інші зобов'язання	**24**	6 571	5 370
18	**Усього зобов'язань**		**288 436**	**203 977**
	Власний капітал			
19	Статутний капітал	**25**	24 330	19 330
20	Капіталізовані дивіденди			
21	Акції, що викуплені в акціонерів		(30)	0
22	Емісійні різниці			
23	Резерви та інші фонди банку		2 995	523
24	Результати переоцінки необоротних активів		4 296	4 299
25	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) минулих років		551	2 443
26	Прибуток/збиток за звітний рік		1 698	577
27	**Усього власного капіталу**		**33 840**	**27 172**
28	**Усього пасивів**		**322 276**	**231 149**

Звіт про фінансові результати за станом на 31 грудня 2003 року (на кінець дня)

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	Примітка	За 2003 рік	За 2002 рік
1.1	Процентний дохід	**2**	47 457	35 280
1.2	Процентні витрати	**2**	(26 687)	(19 941)
1	Чистий процентний дохід		20 770	15 339
2.1	Комісійний дохід		8 318	5 611
2.2	Комісійні витрати		(890)	(724)
2	Чистий комісійний дохід		7 428	4 887
3	Дохід у вигляді дивідендів	**3**	187	0
4	Чистий торговельний дохід	**4**	2 101	1 901
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів		0	0
6	Прибуток від інвестицій в асоційовані та дочірні компанії		0	0
7	Інший дохід		346	313
8	**Операційний дохід**		**30 832**	**22 440**
9	Збиток від інвестицій в асоційовані та дочірні компанії		0	0
10	Загальні адміністративні витрати	**5**	(8 722)	(6 657)
11	Витрати на персонал	**6**	(11 626)	(9 410)
12	Інші витрати		(3 711)	(3 050)
13	**Прибуток від операцій**		**6 773**	**3 323**
14	Чисті витрати на формування резервів	**7**	(3 716)	(1 922)
15	**Прибуток до оподаткування**		**3 057**	**1 401**
16	Витрати на податок на прибуток	**8**	(1 360)	(825)
17	Прибуток після оподаткування		1 697	576
18	Непередбачені доходи/витрати	**9**	1	1
19	**Чистий прибуток/ збиток банку**		**1 698**	**577**
20	Чистий прибуток на одну просту акцію	**10**		
21	Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію	**10**		

Звіт про рух грошових коштів за станом на 31 грудня 2003 року (на кінець дня) (непрямий метод)

(тис.грн.)

Рядок	Найменування статті	Примітка	За 2003 рік	За 2002 рік
	I. Операційна діяльність			
1	***Чистий прибуток (збиток) поточного періоду***		1 698	577
	Поправки чистого прибутку			
2	Нараховані витрати	Примітка 23	318	910
3	Нараховані доходи		(1 541)	(1 732)
4	Амортизація основних засобів	Примітка 17	2 115	1 482
5	Резерви під сумнівні борги, знецінення активів	Примітка 7	3 716	1 755
6	Торговельний результат		91	(1 734)
7	Нарахований та відстрочений податок		128	99
8	Прибуток (збиток) від продажу інвестицій		(142)	(55)
9	Прибуток від довгострокових інвестицій в асоційовані компанії			
10	Амортизація дисконту і премії цінних паперів		(688)	(483)
11	Інший рух коштів, які не є грошовими		0	(1 939)
12	**Чистий грошовий прибуток від поточних операцій банку**	**12=1+2+3+ 4+5+6+7+8+ 9+ 10+11**	**5 695**	**(1 120)**
13	Зменшення (збільшення) коштів, які розміщені в інших банках, кредитів та передоплат іншим банкам		3 736	(6 196)
14	Зменшення (збільшення) кредитів, які надані клієнтам		(84 465)	(43 458)
15	Зменшення (збільшення) інших активів		2 309	9
16	Збільшення (зменшення) коштів, які отримані від Національного банку України		8 640	948
17	Збільшення (зменшення) коштів інших банків		(10 493)	(7 069)
18	Збільшення (зменшення) поточних та депозитних рахунків	***Примітка 20***	83 741	51 761
19	Збільшення (зменшення) інших зобов'язань		74	2 309
20	Реалізація (придбання) цінних паперів у портфелі банку на продаж		(839)	(2 580)
21	**Чисте збільшення (зменшення) активів та зобов'язань від операційної діяльності**	**21=13+14+15 +16+17+18+ 19+20**	2 703	(4 276)
22	***Чистий приплив (відплив) грошових коштів від операційної діяльності***	***22=12+21***	**8 398**	**(5 396)**
	II. Інвестиційна діяльність			
23	Реалізація (придбання) інвестиційних паперів		(4 405)	(84)
24	Зменшення (збільшення) інвестицій в асоційовані компанії			
25	Зменшення (збільшення) інвестицій у дочірні установи			
26	Зменшення(збільшення) основних засобів та нематеріальних активів		(8 096)	(6 826)
27	***Чистий відплив грошових коштів від інвестиційної діяльності***	***27=23+24+25+26***	**(12 501)**	**(6 910)**
	III. Фінансова діяльність			
28	Збільшення (зменшення) цінних паперів власного боргу		921	(152)
29	Збільшення (зменшення) субординованих зобов`язань		1 000	0
30	Збільшення (зменшення) сплаченого акціонерного капіталу		4 970	2 300
31	Дивіденди, що сплачені протягом звітного періоду	***Примітка 26***	0	0
32	***Чистий приплив грошових коштів від фінансової діяльності***	***32=28+29+30+31***	***6 891***	***2 148***
33	***Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів***	***33=22+27+32***	***2 788***	***(10 158)***
34	**Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року**		**19 108**	**29 266**
35	**Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року**	**35=33+34**	**21 896**	**19 108**

З річним звітом АБ "Київська Русь" за 2003 рік у повному обсязі можна ознайомитися на сайті банку **www.kruss.kiev.ua.**

Звіт про власний капітал за станом на 31 грудня 2003 року (на кінець дня)

(тис.грн.)

РЯДОК	Найменування статті	Примітки	Статутний капітал зареєстрований, сплачений	Викуплені власні акції	Капіталізовані дивіденди	Емісійні різниці	Резерви та інші фонди банку	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Результати переоцінки	Капітал, резервні та інші фонди, усього	Попередній рік
1	Залишок на 1 січня		**19 330**				**523**	**3 020**	**4 299**	**27 172**	**25 269**
2.1	Коригування: зміна облікової політики	1.2									
2.2	Виправлення помилок	1.2									
2	Скоригований залишок на початок року		19 330				523	3 020	4 299	27 172	25 269
3	Переоцінка необоротних активів										1 326
4	Сума результатів переоцінки необоротних активів у разі їх вибуття							3	(3)		
5	Чистий прибуток звітного року							1698		1 698	577
6	Розподіл прибутку до загальних резервів банку										
7	Розподіл прибутку до резервних фондів						29	(29)			
8	Розподіл прибутку до інших фондів банку						2 443	(2 443)			
9	Дивіденди, що сплачені у звітному році										
10	Дивіденди, що капіталізовані у звітному році										
11	Сплата до раніше зареєстрованого статутного капіталу										
12	Внески за акціями нового випуску		5 000							5 000	
13	Викуплені власні акції			(30)						(30)	
14	Продаж раніше викуплених власних акцій										
15	Анульовані раніше викуплені акції										
16	**Залишок за станом на кінець дня 31 грудня**		**24 330**	**(30)**			**2 995**	**2 249**	**4 296**	**33 840**	**27 172**

Сума внеску за незареєстрованим статутним капіталом - 3 000 тис.грн.
Сума (сальдо) нарахованих доходів (витрат) та неотриманих (несплачених) за станом на кінець дня 31 грудня 2003 року, яка є складовою частиною залишку балансового рахунку 5030 - 102 тис.грн.; рахунку 5040 - 2 760 тис.грн.

Голова Правління **Братко В.І.**
Головний бухгалтер **Луковина Л.А.**

АУДИТОРСЬКИЙ ВИСНОВОК незалежної аудиторської фірми ТОВ АФ "IGK - Україна Аудит"

Аудиторський Висновок надається для користувачів фінансової звітності, в тому числі для акціонерів АБ "Київська Русь".

Згідно з договором № 57/06/02 від 14.06.2002р. незалежна аудиторська фірма ТОВ АФ "IGK - Україна Аудит" провела аудит поданого в додатку балансу Акціонерного банку "Київська Русь" (надалі Банк) станом на 31.12.2003 р., звіту про фінансові результати за 2003 р. та звіту про власний капітал за 2003 р. Відповідальність стосовно зазначеної фінансової звітності несе керівництво Банку. Нашим обов'язком є висловлення висновку стосовно цієї фінансової звітності на підставі проведеного аудиту.

Ми провели аудиторську перевірку у відповідності з вимогами Закону України "Про аудиторську діяльність" і Міжнародних стандартів аудиту. Ці нормативи вимагають, щоб планування та проведення аудиту було спрямоване на одержання обґрунтованої впевненості щодо відсутності у фінансовій звітності суттєвих викривлень. Під час аудиту зроблено дослідження шляхом тестування доказів на обґрунтування сум та інформації, розкритих у фінансовому звіті, а також оцінку відповідності застосованих принципів обліку нормативним вимогам щодо організації бухгалтерського обліку та звітності в Україні, чинним протягом періоду перевірки. Крім того, шляхом тестування здійснено також оцінку відповідності даних звітності з даними бухгалтерського обліку. Ми вважаємо, що проведена аудиторська перевірка забезпечує обґрунтовану підставу для аудиторського висновку.

Аудитор підтверджує фінансову звітність 1 філії Банку станом на 31.12.2003р. на підставі результатів внутрішнього аудиту.

Ми не спостерігали за інвентаризацією наявних запасів станом на 31.12.2003р. Кількість запасів підтверджуємо за допомогою інших аудиторських процедур.

На нашу думку, з урахуванням зазначеного вище, а також рекомендацій, відображених в аудиторському звіті, вплив яких на фінансову звітність, на думку Аудитора, не є суттєвим відповідно до Міжнародних стандартів аудиту:

- фінансова звітність достовірно та повно, в усіх суттєвих аспектах відображає дійсний фінансовий стан Банку станом на 31.12.2003 р. і відповідає даним бухгалтерського обліку, законодавству України;
- резерви та капітал банку достатні (в тому числі формування капіталу банку, фондів, резервів відповідає вимогам нормативно-правових актів Національного банку, оцінка ризику банківських операцій та операцій з інсайдерами / пов'язаними особами проводиться адекватно);
- інформація в таблиці строків активів і пасивів станом на 31.12.2003р. повна та достовірна, в тому числі: дохідність і ліквідність активів, якість кредитного портфеля (крім викладеного в аудиторському звіті), портфеля цінних паперів, стан дебіторської заборгованості. Якість управління активами та пасивами банку достатні в межах діяльності Банку та вимог чинного законодавства;
- бухгалтерський облік, процедури внутрішнього аудиту та заходи контролю банку адекватні вимогам нормативно-правових актів Національного банку.

Реєстраційний номер №44
Реєстр №2091, виданий аудиторською палатою України згідно рішення від 26.01.01 №98

Директор ТОВ АФ "IGK - Україна Аудит" О.В. Почкун
Аудитор О. С. Коновченко
"18"березня 2004 року м. Київ

Ухвалою Господарського суду Закарпатської області (88000, Закарпатська область, м. Ужгород, вул. Коцюбинського, 2а) по справі № 10/35 порушено провадження у справі про банкрутство та введено мораторій на задоволення вимог кредиторів, щодо зобов'язань строки які настали до 1.03.04 р., щодо наступного підприємства:

Сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Добробут» (Закарпатська область, Мукачівський р-н, с. Пузняківці, 69-а, код ЄДРПОУ 30854327, р/р 2600063113 в Закарпатській обласній філії АППБ «Аваль», м. Ужгород, МФО 312345).

Розпорядник майна: арбітражний керуючий Бахтин В. В. (м. Ужгород, пл. Б. Хмельницького, 2/205, ліцензія АА № 419493 від 10.12.2002 р.).

Заяви кредиторів та заяви осіб, які бажають взяти участь у санації боржника приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування даного оголошення.

Відкрите акціонерне товариство «Авдіївський коксохімічний завод»

ЄДРПОУ 00191075, Україна, Донецької, 86065, м. Авдіївка, пр. Індустріальний, 1, оголошує результати відкритих торгів, відбувшихся 10.03.04 р. на виконання робіт по очищенню і фарбуванню металоконструкцій котлів БКЗ-75-39, публікація в «Голосі України» № 32 від 19.02.2004 р. Тендерна пропозиція ТОВ НВФ «Донбассремстрой» код ЄДРПОУ 23417820, Україна, 83086, м. Донецьк, вул. Постишева, 30, тел. (062) 337-36-71, факс (062) 305-37-82 визнана найкращою, сума договору без урахування ПДВ — 410739,24 грн. Дата акцепту 15.03.2004 р.

ДО УВАГИ АКЦІОНЕРІВ ЗАТ «ЛАГОДА»

Правління Закритого акціонерного товариства повідомляє, що 4 червня 2004 року о 15 годині, за адресою м. Київ, вул. Польова, 21 відбудуться чергові загальні збори акціонерів.

Реєстрація акціонерів буде проводитись за місцем проведення зборів 4 червня 2004 року з 13.00 до 14.45.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Звіт Правління товариства про фінансово-господарську діяльність за 2003 рік.
2. Звіт та висновки Ревізійної комісії товариства.
3. Звіт спостережної ради.
4. Затвердження річного звіту, балансу та розподілу прибутку за 2003 рік.
5. Внесення змін до персонального складу Правління.
6. Внесення змін до персонального складу спостережної ради. Для участі у зборах необхідно мати при собі:

— акціонерам — документ, що посвідчує особу, (паспорт)
— представникам акціонерів — доручення оформлене згідно з чинним законодавством та документ, що посвідчує особу.

З матеріалами порядку денного можна ознайомитись в правлінні за адресою м. Київ, вул. Польова, 21.

Тел.: 457-08-61, 457-08-56.

ПРАВЛІННЯ.

Господарським судом Одеської області (65032, м. Одеса, пр. Шевченка, 4) за заявою Березівської МДПІ в Одеській області та Управління пенсійного фонду України в Березівському районі Одеської області порушено справу про банкрутство № 21/18-04-1534 ПСП «День Урожаю» (67313, Одеська область, Березівський район, с. Чижове, код ЄДРПОУ 30817898, р/р 2600300291600 в філії АКБ «Імексбанк», МФО 328384).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Бєлова О. Д., ліцензія серії АА № 249859 від 22.10.2001 р.

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня подання оголошення.

Академія педагогічних наук України здійснює публічне представлення звіту про використання коштів Державного бюджету України у 2003 році на Web-сайті АПН України: htpp://**www.apsu.org.ua**

Господарський суд Вінницької області порушив провадження у справі № 5/248-04 про банкрутство Приватного підприємства «Молторг» (Вінницька область, Вінницький район, с. Широка Гребля, вул. Леніна, 13, Код ЄДРПОУ 31355961).

Розпорядником майна призначено Салатюка Дмитра Васильовича (ліцензія № 485234 від 17.03.2003 року; 03150, м. Київ, вул. Червоноармійська, 57/3, оф. 221, тел. 239-23-90).

Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Господарський суд Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) постановою від 09.03.2004 р. по справі № 14/166 визнав ВАТ «Первомайський завод будівельних матеріалів» (код ЄДРПОУ 00291285, юридична адреса: 55200, Миколаївська область, м. Первомайськ, вул. Гвардійців Родимцева, 54) банкрутом і відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначений Балєв В. П., ліц. № 487832 від 26.05.2003 р., 26600, Кіровоградська обл., смт Вільшанка, вул. Кірова, 65, тел.: (05250) 9-61-68.

Господарський суд АРК (95000, м. Сімферополь, вул. К. Маркса, 18) порушив справу № 2-20/5449-2004 про визнання банкрутом боржника Вольновське Виробниче управління житлово-комунального господарства (96186, АРК, Джанкойський район, пгт. Вольноє, вул. Чкалова, 7, р/р 260097068 у КРБ АППБ «Аваль», м. Сімферополь, МФО 324021, ЗКПО 22312504).

Розпорядник майна Ніконов Вячеслав Олексійович, ліцензія серія АА № 047668, 95053, м. Сімферополь, вул. М. Залки, 7Б, кв. 59, тел.: 8-0652-610-645, факс 8-0652-51-07-11.

Заяви кредиторів і можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Приватне підприємство «АТЕЛ» (код за ЄДРПОУ 32303233) оголошує про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою господарського суду Дніпропетровської області від 20.08.02 р. у справі № Б 15/117/02 СВК «Новомиколаївський» (код ЄДРПОУ 00847794, адреса: с. Новомиколаївка, вул. Центральна, буд. 1) визнано банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру. Ухвалою господарського суду Дніпропетровської області від 10.11.2003 року ліквідатором призначено арбітражного керуючого Рябчия С. В. (ліц. № 047446, адреса: 49700, м. Дніпропетровськ, вул. Панікахі б. 2).

Заяви з вимогами до боржника приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

До уваги акціонерів
АТЗТ «Медичний інститут Української асоціації народної медицини»

Правління АТЗТ «Медичний інститут Української асоціації народної медицини», повідомляє про проведення загальних зборів акціонерів, які відбудуться 04.06.2004 року за адресою: м. Київ, вул. Л. Толстого, 9, ауд. 20. Початок зборів о 12.00, реєстрація акціонерів та довірених осіб з 11.00.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності за 2003 рік.
2. Звіт Ревізійної комісії.
3. Звіт Наглядової Ради.
4. Затвердження основних напрямків витрат за 2004 рік.
5. Про перереєстрацію в зв'язку із зміною назви.
6. Про внесення змін до Установчих документів в зв'язку із зміною назви.
7. Різне.

Для реєстрації учасників загальних зборів кожен акціонер повинен мати при собі паспорт. Довірена особа крім паспорту повинна мати доручення на право представляти інтереси акціонера на загальних зборах, оформлене відповідно до вимог чинного законодавства.

Правління АТЗТ «Медичний інститут Української асоціації народної медицини».

Голос України

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДРУГИЙ ВИПУСК АКЦІЙ ВІДКРИТОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "УКРБУРВОД"

1. Характеристика Емітента:

1.1. Повне найменування - Відкрите акціонерне товариство "**УКРБУРВОД**" (надалі Емітент). Код ЄДРПОУ 01416317.

1.2. Місцезнаходження: Україна, 01103, м.Київ-103, Військовий проїзд, буд.1, тел./факс 516 -65 -16.

1.3. Дата реєстрації - Відкрите акціонерне товариство "**УКРБУРВОД**", перереєстроване Старокиївською районною державною адміністрацією м. Києва 18.06.2001 року, реєстраційний №02492, ідентифікаційний код 01416317, є правонаступником державного спеціалізованого тресту "**УКРБУРВОД**".

1.4. Предмет та цілі діяльності Емітента:

Основною метою діяльності Емітента є задоволення потреб підприємств, організацій, населення та одержання максимальних прибутків за виконання робіт в будівництві гідротехнічних і інших інженерних споруд та надання послуг у відповідності з предметом діяльності.

Предметом діяльності Емітента є

- бурові та вибухові роботи;
- розвідувальне буріння та свердління;
- улаштування основ та буріння свердловин і шурфів;
- теплотехнічні і термоізоляційні роботи.

1.5. Розмір статутного фонду: 64 500 (шістдесят чотири тисячі п'ятсот) гривень. Статутний фонд повністю сплачений.

1.6. Чисельність штатних працівників: станом на 01.01.2004 р. 441 особа.

1.7. Чисельність акціонерів: станом на 01.01.2004 р. 4 965 осіб (3 юридичних та 4962 фізичних особи).

2. Дані про посадових осіб Емітента:

№ п/п	Посада	Прізвище, ім'я та по-батькові	Рік народ-ження	Освіта	Кваліфікація (фах)	Виробничий стаж (років)	Стаж роботи на даній посаді (років)	Посада, яку особа займає на основному місці роботи
1.	Голова Правління	**СУПРУН Тимур Анатолійович**	1971	Вища, Київський політехнічний інститут	інженер	11	1	Голова Правління ВАТ "**УКРБУРВОД**"
2.	Перший заступник Голови Правління	**КАУНОВ Олександр Іванович**	1946	Вища, Інститут народного господарства	інженер-економіст	41	1	Перший заступник Голови Правління ВАТ **"УКРБУРВОД"**
3.	Член Правління	**ТРИТЕНІЧЕНКО Володимир Петрович**	1951	Вища, Київський державний університет ім..Т.Шевченка	інженер-гідрогеолог	22	11	Начальник Київського спеціалізованого управління "Бурвод" №581
4.	Член Правління	**ЦИФРА Юрій Миколайович**	1959	Вища, Івано-Франківський інститут нафти та газу	гірничий інженер	22	5	Начальник Харківського спеціалізованого управління "Бурвод" №582
5.	Член Правління	**МУСІЄНКО Ірина Валентинівна**	1958	Вища, Одеський державний університет	інженер-геолог	24	1	Начальник Одеського спеціалізованого управління "Бурвод" №583
6.	Член Правління	**ЧЕБАР Валерій Володимирович**	1959	Вища, Одеський інститут морського транспорту	інженер-гідротехнік	19	4	Головний інженер Одеського спеціалізованого управління "Бурвод" №583
7.	Член Правління	**ПЕЛЕНИЧКО Степан Васильович**	1943	Середньо-спеціальна, Дрогобицький нафтовий технікум	технік по бурінню	40	8	Начальник Львівського спеціалізованого управління "Бурвод" №584
8.	Голова Спостережної ради	**КАУНОВ Сергій Олександрович**	1966	Вища, Київський політехнічний інститут	інженер	13	1	Консультант по стратегічному розвитку АТЗТ **"Інститут маркетингу"**
9.	Член Спостережної ради	**БІРЮКОВ Михайло Павлович**	1940	Вища, Дніпропетровський інженерно-будівельний інститут	інженер-механік	47	1	Пенсіонер
10.	Член Спостережної ради	**БОЖКО Владислав Митрофанович**	1936	Вища, Білоруський політехнічний інститут	інженер-електрик ктм	47	1	Голова Правління ВАТ **"Київпромелектропроект"**
11.	Голова Ревізійної комісії	**ПЛЮЩ Лариса Георгіївна**	1948	Вища, Київський інженерно-будівельний інститут	інженер-будівельник	36	1	Начальник економічного відділу АТЗТ **"Інститут маркетингу"**
12.	Головний бухгалтер	**ФІЛІНЮК Ольга Михайлівна**	1950	Середньо-спеціальна, Харківський обліково-кредитний технікум	бухгалтер	36	10	Головний бухгалтер ВАТ "**УКРБУРВОД**"

3. Відомості про середню заробітну плату членів виконавчого органу за останній квартал та за 2003 р.

Згоди на оприлюднення інформації щодо середньої заробітної плати членів виконавчого органу не отримано.

4. Перелік ліцензій (дозволів) Емітента на провадження певних видів діяльності із зазначенням терміну закінчення їх дії:

№ п/п	Назва ліцензії	Серія, №	Дата видачі ліцензії	Орган, що видав ліцензію	Дата закінчення дії ліцензії
1.	Будівельна діяльність	AA№ 486739	20/03/2003	Державний комітет України з будівництва та архітектури	20/03/2006
2.	- Пошук (розвідка) корисних копалин - Геофізичні роботи *Каротаж свердловин на тверді корисні копалини;* *Каротаж гідрогеологічних свердловин;* - Буріння свердловин з метою пошуку (розвідки) твердих корисних копалин; - Буріння спеціальних гідрогеологічних свердловин; *Складання проектів та кошторисів* *Буріння та ремонт свердловин* *Тампонування свердловин*	AA№ 426431	31/03/2003	Міністерство екології та природних ресурсів України	31/03/2006

5. Відомості про участь емітента в холдінгових компаніях, концернах, асоціаціях тощо: Емітент не є засновником або учасником холдінгових компаній, концернів, асоціацій та інших об'єднань підприємств.

6. Відомості про юридичних осіб, у яких Емітент володіє більше ніж 10 % статутного фонду (активів), у тому числі про дочірні підприємства, філії та представництва емітента: Емітент не володіє частками в статутних фондах (активах) юридичних осіб.

До складу Емітента входять наступні відокремлені структурні підрозділи:

1. Київське спеціалізоване управління "Бурвод" №581	01170, м.Київ, вул.Перемоги, буд.9.
2. Харківське спеціалізоване управління "Бурвод" №582	61010, м.Харків, вул.Полтавська, буд.24-а.
3. Одеське спеціалізоване управління "Бурвод" №583	65031, м.Одеса, вул.Авдєєва, буд.2.
4. Львівське спеціалізоване управління "Бурвод" №584	79007, м.Львів, вул.Фурманська, буд.9.
5. Київська спеціалізована госпрозрахункова дільниця "Бурвод"	04073, м.Київ, вул.Садовського, буд.12, оф.25.

7. Опис діяльності емітента за станом на 01.01.2004 року:

7.1. Обсяг основних видів продукції, послуг або робіт, що здійснює Емітент:

№ п/п	Перелік основних видів робіт	Обсяг за 2003 рік (тис. грн.)
1.	Буріння свердловин	7316,4
2.	Буро набивні палі	1646
3.	Забивні палі	5631,2
4.	Інші види робіт	390
	ВСЬОГО	**14983,6**

7.2. Ринки збуту та особливості розвитку галузі, у якій здійснює діяльність Емітент: Клієнтами ВАТ "**УКРБУРВОД**" є юридичні особи всіх форм власності та фізичні особи по всій території України в будівельній галузі та в галузі буріння артезіанських свердловин, глибинного водозниження.

7.3. Обсяги та напрями інвестиційної діяльності Емітента: Інвестиційну діяльність Емітент не впроваджує.

7.4. Політика щодо досліджень та розробок: Наукові дослідження та розробки у Емітента не здійснюються.

8. Можливі фактори ризику в діяльності Емітента: Перехват обсягів робіт на будівельному ринку конкурентами; форс-мажорні обставини.

9. Перспективи діяльності емітента на поточний та наступний роки: На 2004-2005 р.р. планується розвиток будівельного ринку в центрі м. Києва з застосуванням буроін'єкційних технологій облаштування фундаменту.

10. Фінансова звітність за звітний період (звітний рік), що передував кварталу, у якому подаються документи для реєстрації інформації про випуск акцій.

10.1. Баланс за 2003 рік:

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
І. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
залишкова вартість	010	2,9	0,9
первісна вартість	011	6,4	7,3
накопичена амортизація	012	3,5	6,4
Незавершене будівництво	020	-	0,2
Основні засоби:			
залишкова вартість	030	3364,5	3909,4
первісна вартість	031	15045,6	15616,3
знос	032	11681,1	11706,9
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	040	-	-
інші фінансові інвестиції	045	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	050	-	-
Відстрочені податкові активи	060	-	-
Інші необоротні активи	070	-	-
Усього за розділом І	**080**	**3367,4**	**3910,5**
ІІ. Оборотні активи			
Запаси:			
виробничі запаси	100	862,2	989,6
тварини на вирощуванні та відгодівлі	110	-	-
незавершене виробництво	120	-	-
готова продукція	130	-	-
товари	140	-	-
Векселі одержані	150	14,0	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:			
чиста реалізаційна вартість	160	1723,9	2833,0
первісна вартість	161	1723,9	2833,0
резерв сумнівних боргів	162	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
з бюджетом	170	55,7	106,8
за виданими авансами	180	17,6	182,8
з нарахованих доходів	190	-	-
із внутрішніх розрахунків	200	80,7	286,1
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	46,3	77,9
Поточні фінансові інвестиції	220	33,5	-
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
в національній валюті	230	251,2	320,2
в іноземній валюті	240	-	-
Інші оборотні активи	250	502,1	281,2
Усього за розділом ІІ	**260**	**3587,2**	**5077,6**
ІІІ. Витрати майбутніх періодів	**270**	**2,4**	**9,6**
БАЛАНС	**280**	**6957,0**	**8997,7**

ПАСИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
І. Власний капітал			
Статутний капітал	300	64,5	64,5
Пайовий капітал	310	-	-
Додатковий вкладений капітал	320	-	286,4
Інший додатковий капітал	330	6056,5	5824,0
Резервний капітал	340	9,6	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	81,1	-785,8
Неоплачений капітал	360	( )	( )
Вилучений капітал	370	( )	( )
Усього за розділом І	**380**	**6211,7**	**5389,1**
ІІ. Забезпечення наступних витрат і платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400	-	-
Інші забезпечення	410	-	-
Цільове фінансування	420	-	-
Усього за розділом ІІ	**430**	-	-
ІІІ. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440	-	-
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450	-	-
Відстрочені податкові зобов'язання	460	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	470	-	128,0
Усього за розділом ІІІ	**480**	**-**	**128,0**
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500	-	-
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510	-	-
Векселі видані	520	-	-
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	113,3	321,0
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
з одержаних авансів	540	88,1	303,7
з бюджетом	550	177,3	176,1
з позабюджетних платежів	560	27,9	4,9
зі страхування	570	16,0	93,1
з оплати праці	580	105,9	230,9
з учасниками	590	19,8	-
із внутрішніх розрахунків	600	80,7	1113,7
Інші поточні зобов'язання	610	116,3	1237,2
Усього за розділом IV	**620**	**745,3**	**3480,6**
V. Доходи майбутніх періодів	**630**	**-**	**-**
БАЛАНС	**640**	**6957,0**	**8997,7**

10.2. Звіт про фінансові результати за 2003 рік:

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	010	16470,6	6637,3
Податок на додану вартість	015	1951,9	1029,6
Акцизний збір	020	-	-
	025	-	-
Інші вирахування з доходу	030	-	-
Чистий доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	035	14518,7	5607,7
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	040	11284,0	4142,0
Валовий:			
прибуток	050	3234,7	1465,7
збиток	055	-	-
Інші операційні доходи	060	438,1	134,0
Адміністративні витрати	070	3555,7	1421,6
Витрати на збут	080	0,1	-
Інші операційні витрати	090	845,0	315,6
Фінансові результати від операційної діяльності:			
прибуток	100	-	-
збиток	105	728,0	137,5
Доход від участі в капіталі	110	-	-
Інші фінансові доходи	120	1,9	-
Інші доходи	130	24,9	151,5
Фінансові витрати	140	-	1,4
Втрати від участі в капіталі	150	-	-
Інші витрати	160	18,7	-
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:			
прибуток	170	-	12,6
збиток	175	719,9	-
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	127,8	59,5
Фінансові результати від звичайної діяльності:			
прибуток	190	-	-
збиток	195	847,7	46,9
Надзвичайні:			
доходи	200	-	-
витрати	205	-	-
Податки з надзвичайного прибутку	210	-	-
Чистий:			
прибуток	220	-	-
збиток	225	847,7	46,9

ІІ. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Матеріальні затрати	230	10010,8	1980,8
Витрати на оплату праці	240	2910,9	1628,2
Відрахування на соціальні заходи	250	1128,6	621,6
Амортизація	260	351,0	277,1
Інші операційні витрати	270	1302,1	1372,9
Разом	280	15703,4	5880,6

ІІІ. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	300	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	310	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	320	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	330	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	340	-	-

11. Дані про випуск акцій:

11.1. Дата і номер рішення (протоколу) про випуск акцій: Протокол Загальних зборів Акціонерів ВАТ "**УКРБУРВОД**" №1 від 18 березня 2003 року.

11.2. Найменування органу, який прийняв рішення про другий випуск акцій:

Рішення про другий випуск акцій було прийнято Загальними зборами акціонерів ВАТ "**УКРБУРВОД**". Кількість голосів, які голосували „ЗА" за прийняття рішення про випуск акцій складає 42 091 голоси, що складає 99,3% голосів присутніх на загальних зборах та 65,3% загальної кількості акціонерів та їх представників.

11.3. Загальна номінальна вартість акцій, на які планується здійснити підписку: 150 000 (сто п'ятдесят тисяч) гривень.

11.4. Мета використання фінансових ресурсів, залучених від випуску (конкретні обсяги та напрями використання): 100% коштів залучених від випуску, будуть використані для поповнення обігових коштів, а також для оновлення виробничої бази.

11.5. Зобов'язання Емітента щодо невикористання коштів, залучених від випуску акцій для покриття збитків Емітента: Товариство зобов'язується не використовувати кошти, залучені від випуску акцій, для покриття збитків Товариства.

11.6. Кількість акцій за типами і категоріями: Емітент випускає 214 500 (двісті чотирнадцять тисяч п'ятсот) штук простих іменних акцій. Акції на пред'явника та привілейовані акції не випускаються.

11.7. Форма випуску акцій: документарна.

11.8. Перелік засновників із зазначенням кількості, типу і категорій належних їм акцій на дату прийняття рішення про випуск акцій:

Єдиним засновником Емітента є держава в особі Української державної корпорації "Укрмонтажспецбуд". На момент прийняття рішення про випуск акцій державна частка у статутному фонді Емітента відсутня.

11.9. Права, що надаються власникам простих іменних акцій:

◆ брати участь у Загальних зборах акціонерів Товариства і голосувати особисто або через своїх представників;

◆ обирати і бути обраними до органів управління Товариства, які визначені в Статуті Товариства;

◆ брати участь у розподілі прибутку Товариства та одержувати його частку (дивіденди);

◆ отримувати інформацію про діяльність Товариства у порядку, встановленому внутрішніми нормативними актами Товариства;

◆ вільно розпоряджатися належними їм акціями в порядку, визначеному чинним законодавством України та Статутом Товариства;

◆ в першу чергу купувати акції Товариства, що пропонуються на продаж.

11.10. Номінальна вартість акцій: номінальна вартість акції становить 1 (одна) гривня.

11.11. Серії та порядкові номери акцій: випускаються акції серії А, акції мають номери з 64 501 по 214 500 включно.

11.12. Підписка здійснюється в два етапи та триває 22 календарних дні.

11.13. Адреси місць, дати початку та закінчення проведення першого етапу підписки на акції:

Перший етап підписки на акції другого випуску ВАТ **"УКРБУРВОД"** проводиться за адресою: 04123, м.Київ, вул. Світлицького, буд. 35, /шостий поверх/, к.608. Перший етап підписки на акції триває 15 календарних днів, починається 17 травня 2004 року закінчується 31 травня 2004 року включно.

11.14. Адреси місць, дати початку та закінчення проведення другого етапу підписки на акції: Другий етап підписки на акції другого випуску ВАТ "УКРБУРВОД" проводиться за адресою: 04123, м.Київ, вул. Світлицького, буд. 35, /шостий поверх/, к.608. Другий етап триває 7 календарних днів, починається 01 червня 2004 року та закінчується 07 червня 2004 року включно.

11.15. Запланований курс продажу акцій: планується продаж за номіналом, що становить 1 (одна) гривня за одну акцію.

11.16. Відомості щодо ринкової вартості акцій: відомості щодо ринкової вартості акцій ВАТ **"УКРБУРВОД"** на біржах та на позабіржовому ринку відсутні (операції не здійснювались).

11.17. Докладний опис порядку підписки на акції та їх оплати:

Підписка здійснюється в два етапи:

- на першому етапі реалізується переважне право акціонерів на придбання акцій, що випускаються додатково, у кількості, пропорційній їх частці у статутному фонді на дату прийняття рішення про випуск акцій;

- на другому етапі реалізується право інших інвесторів на придбання акцій, що випускаються додатково, та існуючих акціонерів у кількості, що перевищує кількість акцій, на яку акціонер реалізував своє переважне право. При цьому на другому етапі переважним правом на придбання акцій, що випускаються додатково, користуються акціонери Емітента.

З дня, наступного за днем закінчення першого етапу підписки, на вимогу акціонера або іншого інвестора Емітент повинен надати інформацію про кількість акцій, на які здійснена підписка на першому етапі.

В терміни проведення підписки на акції особи, які бажають придбати акції Емітента повинні подати заяву у довільній формі, в якій обов'язково вказується: повне найменування та код за ЄДРПОУ (для юридичних осіб) або прізвище, ім'я, та по батькові (для фізичних осіб); місцезнаходження або адреса проживання (прописки, реєстрації); паспортні дані; номери телефонів; кількість акцій, яку вони бажають придбати.

Заява від фізичної особи підписується особисто або уповноваженим представником фізичної особи. Заява від юридичної особи підписується керівником або уповноваженою ним особою. У разі подання заяви представником інвестора, до заяви додаються документи, що підтверджують повноваження такого представника відповідно до чинного законодавства України.

Заяви про підписку на акції реєструються в журналі обліку розміщення цінних паперів відповідно до черговості їх надходження.

Для кожного етапу підписки подається окрема заява. Заява про підписку на акції на тому чи іншому етапі підписки повинна бути подана в терміни проведення відповідного етапу підписки. Заяви, які надійшли до Емітента не в межах проведення того чи іншого етапу підписки Емітентом не розглядаються та в журналі обліку розміщення цінних паперів не реєструються.

Заяви, що надійшли від інвесторів, які не є акціонерами, до початку другого етапу підписки, не розглядаються.

Особи, які висловили бажання придбати акції, в момент подання заяви, повинні укласти договір з Емітентом, згідно з яким вони зобов'язані внести готівкою в касу Емітента (тільки для фізичних осіб) або на поточний рахунок ВАТ **"УКРБУРВОД"**, код ЄДРПОУ 01416317, р/р №26006013355731 в КМФ АКБ "УСБ", МФО 322012 оплату у розмірі не менше 100% вартості акцій, на які вони підписалися, до закінчення строку відповідного етапу підписки. На підтвердження внеску Емітент видає тимчасові свідоцтва.

Акції оплачуються виключно грошовими коштами в національній валюті України.

Договір укладається окремо для кожного етапу підписки.

Оплата здійснюється у строки, обумовлені договором з Емітентом, але не пізніше дати закінчення відповідного етапу підписки на акції другого випуску.

У випадку порушення особою, що бажає придбати акції, термінів оплати акцій, Емітент має право реалізувати акції, на які вона підписалась, іншим особам.

У випадку, якщо підписка досягне запланованого рівня, або фактична підписка співпаде із запланованим рівнем підписки на 100% то збільшення статутного фонду у розмірі 214 500 (двісті чотирнадцять тисяч п'ятсот) гривень, вважається затвердженим, і нова редакція Статуту, в якому викладені зміни пов'язані зі збільшенням статутного фонду також вважається затвердженою.

Після державної реєстрації нової редакції Статуту, в якому викладені зміни, пов'язані зі збільшенням статутного фонду, реєстрації випуску акції та внесення відповідних даних про осіб, які підписалися на акції другого випуску, до реєстру власників іменних цінних паперів Емітента, цим особам видається сертифікат акцій, що підтверджує їх право власності на акції Емітента. Цей сертифікат надається не пізніше ніж через 6 місяців після реєстрації другого випуску акцій Емітента в Управлінні Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в м. Києві та Київській обл. і тільки у випадку повної оплати акцій.

11.18. Порядок реалізації акціонерами свого переважного права на придбання акцій:

Усі акціонери Емітента мають рівне переважне право на придбання акцій, що випускаються додатково, у кількості, пропорційній їх частці у статутному фонді на дату прийняття рішення про випуск акцій, яке реалізується на першому етапі підписки на акції.

На другому етапі реалізується право інших інвесторів та існуючих акціонерів у кількості що перевищує кількість акцій, на яку акціонер реалізував своє переважне право. При цьому на другому етапі переважним правом на придбання акцій, що випускаються додатково, користуються акціонери Емітента.

Для реалізації свого переважного права на придбання акцій, що випускаються додатково протягом встановленого для цього терміну, подається заява і здійснюється оплата акцій відповідно до умов випуску. Під час реалізації акціонерами свого переважного права Емітент не може обмежувати використання грошових коштів, як форми оплати акцій другого випуску.

11.19. Дії, що проводяться в разі перевищення (недосягнення) запланованого рівня підписки на акції або її дострокового закінчення:

У разі якщо під час підписки досягнуто запланованого обсягу емісії, підписка на акції достроково припиняється і затверджується Правлінням Емітента. Перевищення обсягів емісії не передбачається. У разі недосягнення рівня запланованої підписки на акції, рішення щодо затвердження результатів підписки приймається Загальними зборами акціонерів.

У випадку, якщо підписка досягне запланованого рівня, або фактична підписка співпаде із запланованим рівнем підписки на 100% то збільшення статутного фонду у розмірі 214 500 (двісті чотирнадцять тисяч п'ятсот) гривень, вважається затвердженим, і нова редакція Статуту, в якому викладені зміни пов'язані зі збільшенням статутного фонду також вважається затвердженою.

В разі відмови від випуску акцій, особам, які підписалися на акції, повертаються грошові кошти протягом 30 днів з моменту прийняття відповідного рішення Загальними зборами акціонерів.

11.20. Найменування торговця цінними паперами: Послугами торговця цінними паперами на розміщення акцій другого випуску Емітент не користується.

11.21. Кількість акцій, що перебувають у власності членів виконавчого органу.

Посада	П.І.Б.	Дата внесення до реєстру	Кількість Акцій	Від загальної кількості (%)	Кількість за видами акцій прості іменні
Голова Правління	**СУПРУН Тимур Анатолійович**	**05.02.2003**	**15**	**0,02**	**15**
Перший заступник Голови Правління	**КАУНОВ Олександр Іванович**	**05.02.2003**	**15**	**0,02**	**15**
Член Правління	**ТРИТЕНІЧЕНКО Володимир Петрович**	**10.11.1997**	**90**	**0,14**	**90**
Член Правління	**ЧЕБАР Валерій Володимирович**	**10.11.1997**	**42**	**0,06**	**42**
Член Правління	**МУСІЄНКО Ірина Валентинівна**	**10.11.1997**	**51**	**0,08**	**51**
Член Правління	**ЦИФРА Юрій Миколайович**	**10.11.1997**	**79**	**0,12**	**79**
Член Правління	**ПЕЛЕНИЧКО Степан Васильович**	**10.11.1997**	**203**	**0,31**	**203**

11.22. Перелік осіб, частки яких у статутному фонді перевищують 5% із зазначенням відсотків за кожною такою особою:

Найменування юридичної особи	Код за ЄДРПОУ	Місцезнаходження	Дата внесення до реєстру	Кількість акцій	Від загальної кількості (%)	Кількість за видами акцій прості іменні
Дочірнє підприємство "Промелектро"	**32305670**	**м. Київ, вул.М.Раскової, буд..21, оф.403**	**09.09.2003**	**32931**	**51,0558**	**32931**

11.23. Терміни, порядок та адреси місць виплати дивідендів за підсумками календарного року:

Згідно зі ст. 9 Закону України „Про цінні папери і фондову біржу" та Статуту Емітента дивіденди по акціях виплачуються за рахунок чистого прибутку Емітента, згідно Рішення Загальних зборів акціонерів за підсумками календарного року, один раз на рік пропорційно кількості акцій, що належать акціонерам на початок строку виплати дивідендів.

Розмір нарахованої суми дивідендів затверджується Загальними зборами акціонерів за поданням Правління після узгодження з Спостережною радою.

Дивіденди виплачуються особисто акціонеру, або уповноваженій ним особі через касу Емітента, або іншим чином за рішенням Загальних зборів акціонерів.

Право на отримання частки прибутку /дивідендів/ пропорційно частці кожного з учасників мають особи, які є акціонерами Емітента на початок строку виплати дивідендів.

Виплата дивідендів акціонерам здійснюється за рішенням Загальних зборів протягом строку виплати дивідендів, що затверджується Загальними зборами акціонерів. Не отримані акціонерами дивіденди депонуються.

Адреса виплати дивідендів (в разі якщо збори акціонерів приймають рішення про виплату дивідендів) та здійснення операцій депонування: Україна, 02002, м.Київ, вул.М.Раскової, буд.21.

11.24. Перелік і результати попередніх випусків цінних паперів: Перша емісія **ВАТ "УКРБУРВОД"** була зареєстрована Управлінням державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в м. Києві та Київській області 27 березня 2000 року (свідоцтво № 177/10/1/2000).

11.25. Відомості про реєстратора:

Реєстратором ВАТ "**УКРБУРВОД**" є Товариство з обмеженою відповідальністю "**БАТА ЛТД**", код ЄДРПОУ - 23718326. Місцезнаходження реєстратора: Україна, 04123, м.Київ, вул. Світлицького, буд. 35, /шостий поверх/, к.608. Телефон 434-80-31, факс 434-91-10. Дозвіл на ведення реєстрів власників іменних цінних паперів - Ліцензія АА №318941 видана 24 липня 2002 року ДКЦПФР.

11.26. Дані про відповідальних за інформацію про випуск акцій осіб:

- Відкрите акціонерне товариство "УКРБУРВОД". Місцезнаходження Україна, 01103, м.Київ, Військовий проїзд, буд.1, тел./факс 516 -65 -16, код за ЄДРПОУ - 01416317.

- Приватне підприємство "Аудиторська фірма "УКРФІНАНСАУДИТ". Місцезнаходження: 01001, м.Київ, площа Арсенальна, 1-б, тел.251-71-77. Свідоцтво про внесення до Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності №1610, видане Аудиторською палатою України 30.03.2001 року за рішенням №100. Код за ЄДРПОУ 24089565.

11.27. Дані щодо бірж або позабіржових торговельно-інформаційних систем, на яких продавались або продаються цінні папери Емітента: відсутні (операції не здійснювались).

11.28. Дані щодо осіб, відповідальних за проведення аудиту Емітента:

Приватне підприємство "Аудиторська фірма "УКРФІНАНСАУДИТ". Місцезнаходження: 01001, м.Київ, площа Арсенальна, 1-б, тел.251-71-77. Свідоцтво про внесення до Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності №1610, видане Аудиторською палатою України 30.03.2001 року за рішенням №100. Код за ЄДРПОУ 24089565.

11.29. Санування Емітента та порушення справ про його банкрутство не було.

Я, Супрун Тимур Анатолійович, резидент України, Голова правління ВАТ "УКРБУРВОД", засвідчую достовірність відомостей, які наведені в інформації про другий випуск акцій ВАТ "УКРБУРВОД"

Голова Правління ВАТ "УКРБУРВОД" Супрун Т.А.

Я, Збожинський Володимир Петрович, резидент України, Директор ПП "Аудиторська фірма "УКРФІНАНСАУДИТ", засвідчую, що показники балансу та звіту про фінансові результати, які наведені в інформації про другий випуск акцій ВАТ "УКРБУРВОД", відповідають показникам фінансової звітності, яка підтверджена нашим аудиторським висновком від 18 березня 2004 року

Директор ПП "Аудиторська фірма "УКРФІНАНСАУДИТ" Збожинський В.П.

Умови випуску та проведення державної грошової миттєвої лотереї " Подорож 2000"

1. Загальні положення

1.1. Державна лотерея "Подорож 2000" є грошовою миттєвою лотереєю (надалі - лотерея), що проводиться Товариством з обмеженою відповідальністю "М.С.Л." (надалі - МСЛ), з метою здійснення відрахувань на благодійну допомогу включаючи підтримку розвитку фізичної культури, спорту та спорту інвалідів в Україні.

1.2. Юридична адреса МСЛ: 01004, м. Київ, вул. Шовковична, 50а, код за ЄДРПОУ 30109292.

1.3. Загальна кількість білетів лотереї 2 млн. шт. Загальна сума випуску лотереї 10 млн. грн. Загальний призовий фонд становить 5 млн. грн. або 50 відсотків від загальної суми випуску лотереї.

1.4. Вартість одного лотерейного білета становить 5 грн.

1.5. Лотерейні білети розподіляються на 20 000 упаковок по 100 білетів в кожній. Кожний білет має послідовний номер (нанесений двічі) який складається з 10 символів, де перші два - номер серії, наступні п'ять цифр - номер упаковки, останні три цифри - номер білета в упаковці.

1.6. Малолітні особи до участі в лотереї допускаються і призи їм виплачуються лише за згодою їх законних представників.

Розповсюджувачам лотерейних білетів виплачується винагорода, розмір якої визначає МСЛ.

1.7. Витрати на проведення лотереї визначаються відповідно до запланованого кошторису доходів і видатків, що додається до "Умов випуску та проведення державної грошової миттєвої лотереї "Подорож 2000" у додатку 2.

3.Порядок проведення лотереї. Правила гри.

3.1 На білеті розташовано два ігрових поля, покритих захисним шаром. Перше поле має вигляд квадрата, поділеного на дев'ять клітинок. В кожній клітинці на захисному шару зазначений напис "1 старт", "2 старт", "3 старт", "4 старт", "5 старт", "6 старт", "7 старт", "8 старт", "9 старт". Друге поле має вигляд доріжки . Це поле поділяється на 52 пронумеровані клітинки. Білет розігрується шляхом стиранням захисного шару з обох ігрових полів у порядку визначеному цим пунктом Умов.

Починаючи з першої клітинки ігрової доріжки, гравець повинен пройти вперед на кількість клітинок, що вказана під захисним шаром ігрового поля з написом "1 старт". Гравець повинен стерти захисний шар тільки з клітинки, на яку він потрапив.

Після цього, знов починаючи з першої клітинки ігрової доріжки, гравець повинен пройти вперед на ту кількість клітинок, що вказана під захисним шаром ігрового поля з написом "2 старт " та стерти захисний шар тільки з клітинки, на яку він потрапив.

Для повного розігрування білету гравець повинен повторювати ті ж самі дії, стираючи захисний шар з ігрових полів з написом "3 старт "," 4 старт " тощо до "9 старт" .

Якщо він, стираючи захисний шар з клітинок ігрової доріжки за правилами, визначеними цими Умовами, потрапив на одну з клітинок ігрової доріжки, на якій вказана певна сума, то він виграв цю суму.

3.2. Лотерейні білети, що пред'являються оператору або розповсюджувачу лотерей з стертим або пошкодженим захисним шаром з надписом "не відкривати" не приймаються на експертизу та виграші по ним не виплачуються.

4. Порядок визначення переможців та виплати призів.

4.1. Призером лотереї вважається особа, яка представила оператору або його розповсюджувачу лотерейний білет, що відповідає вимогам до виграшного білету, встановленим цими Умовами, та пройшов експертизу, проведену оператором.

4.2. Призи: 5 грн., 10 грн., 20 грн., 50 грн. виплачуються на місці придбання білета або Представництвом МСЛ при пред'явленні переможцем виграшного білету лотереї через касу Представництва.

4.3. Приз 200 грн. виплачується Представництвом МСЛ при пред'явленні переможцем виграшного білету лотереї через касу Представництва. Сума призу, за бажанням гравця і відповідно до його письмової заяви може бути перерахована на його рахунок в банк. Перерахування призу на банківський рахунок власника призу здійснюється за рахунок власника (тобто за рахунок самого призу).

4.4. Білети з призами 2 000 грн., 20 000 грн., 200 000 грн. приймаються Представництвом МСЛ, на території якого зареєстрований виграшний білет, або за заявою гравця Представництвами МСЛ у інших регіонах, при пред'явленні гравцем виграшного білета та паспорта або іншого документа, виданого уповноваженим державним органом, що містить фотокартку гравця та посвідчує його особу. Призи перераховуються з рахунку МСЛ на особистий рахунок гравця. Перерахування призу на банківський рахунок власника призу здійснюється за рахунок власника (тобто за рахунок самого призу).

Порядок прийняття виграшного білету від гравця для проведення експертизи визначається оператором у відповідності до вимог чинного законодавства. Гравець при передачі білету на експертизу отримує квитанцію на прийом білету на експертизу (надалі - квитанцію), яка підтверджує його право на пред'явлений до експертизи лотерейний білет. Квитанція містить: ПІБ гравця; вид лотереї; номер, серія білету; розмір призу, на який претендує гравець; координати гравця; підписи гравця, керівника та технолога Представництва, дату заповнення та печатку МСЛ.

4.5. Термін проведення експертизи і перерахування виграшів розміром від 5 грн. до 2 000 грн. включно не може перевищувати 1-го місяця з часу пред'явлення виграшного білета до регіонального представництва МСЛ.

4.6. Термін проведення експертизи і перерахування виграшів розміром 20 000 грн., 200 000 грн. не може перевищувати 2-х місяців з часу пред'явлення виграшного білета до регіонального представництва МСЛ.

Експертиза проводиться по усім пред'явленим до оплати виграшним білетам розміром призу від 5 грн. до 200 000 грн. Сутність експертизи лотерейного білета полягає у підтвердженні або спростуванні його виграшності шляхом звірки кодів виграшних білетів з кодами, нанесеними на лотерейний білет, встановлення відсутності ознак підробки лотерейного білета, перевірки додержання гравцем граничних строків пред'явлення виграшних лотерейних білетів.

4.7. Граничний термін пред'явлення виграшних білетів для одержання призів по білетах лотереї становить один місяць, починаючи з дати зупинення розповсюдження білетів лотереї, про яку гравці повідомляються через газету "Азарт" або починаючи з дати закінчення розповсюдження білетів лотереї, про яку гравці повідомляються у встановленому законодавством порядку. Після закінчення граничного терміну пред'явлення виграшних білетів, лотерейні білети втрачають силу і до оплати не приймаються.

5. Термін проведення лотереї.

5.1. Дата початку випуску лотереї - 15.05.2000 р.

5.2. Граничний строк реалізації лотерейних білетів "Подорож 2000" - 31.12.2005 рік.

5.3. Лотерея проводиться з 15.05.2000 р. до 01.03.2006 р.

6. Права та обов'язки учасників та організатора лотереї.

6.1. МСЛ має право:

6.1.1. Відмовити гравцю у виплаті виграшу у випадках, не відповідності пред'явленого лотерейного білета умовам виграшності.

6.2. МСЛ зобов'язане:

6.2.1. Забезпечувати розповсюдження білетів лотереї "Подорож 2000" при суворому дотриманні принципу добровільності.

6.2.2. Забезпечувати дотримання Умов проведення державної грошової миттєвої лотереї "Подорож 2000" та чинного законодавства про проведення лотереї працівниками всій мережі розповсюдження лотерей, регіональних Представництв та Центрального офісу.

6.2.3. Своєчасно виплачувати виграші.

6.2.4. Надавати відповіді на претензії гравців у порядку, передбаченому п.9 цих Умов.

6.2.5. Проводити навчання співробітників МСЛ та розповсюджувачів лотереї щодо дотримання положень законодавства про лотереї, цих Умов та контролювати додержання ними вказаних нормативних актів при виконанні своїх обов'язків.

6.2.6. Опубліковувати зміни та доповнення до цих Умов в друкованих засобах масової інформації, в обсязі, передбаченому законодавством.

6.3. Гравець має право:

6.3.1. Одержувати інформацію про порядок та Умови проведення лотереї в обсязі, визначеному даними Умовами та чинним законодавством;

6.3.2. Звертатися із скаргами на дії посадових осіб МСЛ та розповсюджувачів до адміністрації МСЛ, відповідних органів державної виконавчої влади, суду, а також з претензіями про виплату виграшів.

6.3.3. Отримати виграш у випадку придбання виграшного білету.

6.4. Гравець зобов'язується:

6.4.1. Виконувати всі встановлені даними Умовами правила, необхідні для участі у лотереї.

7. Сфера розповсюдження лотереї "Подорож 2000".

7.1. Лотерея "Подорож 2000" розповсюджується на всій території України через власну мережу розповсюдження МСЛ та юридичних і фізичних осіб шляхом укладення з ними відповідних угод. Розповсюдження білетів проводиться при суворому дотриманні принципу добровільності.

9. Порядок розгляду претензій гравців.

9.1. Претензії гравців лотереї розглядаються МСЛ у термін та в порядку, визначеному Законом України "Про звернення громадян".

Додаток 1
До "Умов випуску та проведення державної грошової миттєвої лотереї "Подорож 2000""

ПЕРЕЛІК призів державної грошової миттєвої лотереї "Подорож 2000" (2 000 000 білетів вартість білета 5 грн.)

Розмір виграшів (у грн.)	Кількість виграшів (шт.)	Загальна сума (у грн.)
200 000	1	200 000
20 000	20	400 000
2 000	200	400 000
200	2000	400 000
50	10 000	500 000
20	40 000	800 000
10	100 000	1 000 000
5	260 000	1 300 000
Разом	**412 221**	**5 000 000**

Фінансова звітність АБ «АЛЛОНЖ» за I квартал 2004 року

Баланс проміжної фінансової звітності банку на 1 квітня 2004 року

Форма FB5_1.01
156 «АЛЛОНЖ» Київ

(тис.)

Рядок	Найменування статті	Звітна дата	На кінець попереднього року
	АКТИВИ		
1.	Грошові кошти та залишки в НБУ	118	323
2.	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються НБУ, та цінні папери, емітовані НБУ	0	0
3.	Кошти в інших банках	7425	7554
4.	Цінні папери на продаж	8635	0
5.	Кредити та заборгованість кліїнтів	60500	89541
6.	Інвестиційні цінні папери	0	8634
7.	Довгострокові інвестиції до асоційованих компаній та дочірніх установ	0	0
8.	Основні засоби та нематеріальні активи	612	720
9.	Нараховані доходи до отримання	7090	4464
10.	Інші активи	20	26
11.	**Усього активів**	**84400**	**111264**
	ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		
12.	Кошти банків	21050	40200
13.	Кошти кліїнтів	47665	56036
14.	Інші депозити	0	0
15.	Боргові цінні папери, емітовані банком	0	0
16.	Нараховані витрати до сплати	942	1015
17.	Інші зобов'язання	171	0
18.	**Усього зобов'язань**	**69827**	**97252**
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
19.	Статутний капітал	50000	50000
20.	Капіталізовані дивіденди	0	0
21.	Акції, що викуплені в акціонерів	0	0
22.	Емісійні різниці	0	0
23.	Резерви та фонди банку	1125	1125
24.	Результати переоцінки основних засобів і нематеріальних активів	0	0
25.	Результат минулих років	0	0
26.	у тому числі сума переоцінки у разі вибуття необоротних активів	0	0
27.	Прибуток звітного року, що очікуї затвердження	0	0
28.	Збиток звітного року, що очікують затвердження	37113	37113
29.	Результат поточного року	560	0
30.	**Усього власного капіталу**	**14573**	**14012**
31.	**Усього пасивів**	**84400**	**111264**

Голова Правління — **Тимченко В. І.**
Головний бухгалтер — **Савчук О. В.**

Примітка «Зобов'язання банку, які обліковуються на позабалансових рахунках» на 1 квітня 2004 року

Форма FB5_1.02
156 «АЛЛОНЖ» Київ

(тис.)

Рядок:	Найменування статті	Звітна дата	На кінець попереднього року	Зміни
1.	Гарантії, що надані кліїнтам	0	27	-27
2.	Сумнівні гарантії та поручительства	0	0	0
3.	Зобов'язання з кредитування, які надані банкам	0	0	0
4.	Зобов'язання з кредитування, які надані кліїнтам	0	22543	-22543
5.	Валюта та банківські метали, які куплені, але не отримані	0	0	0
6.	Сумнівні вимоги за операціями з валютою та банківськими металами	0	0	0
7.	Сумнівні вимоги за операціями з фінансовими інструментами, крім інструментів валютного обміну	0	0	0
8.	Надана застава	13200	39463	-26263
9.	**Усього**	**13200**	**62032**	**-48832**

Голова Правління — **Тимченко В. І.**
Головний бухгалтер — **Савчук О. В.**

Звіт про фінансові результати проміжної фінансової звітності банку на 1 квітня 2004 року

Форма FB6_1.01
156 «АЛЛОНЖ» Київ

(тис.)

Рядок	Найменування статті	Звітна дата	Відповідна дата минулого року
1.	**Чистий процентний дохід**	**2072**	**1191**
2.	Чистий комісійний дохід	5	79
3.	**Дивідендний дохід**	**0**	**0**
4.	Чистий торговельний дохід	-106	18
5.	**Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів**	**0**	**0**
6.	Прибуток від довгострокових інвестицій в асоційовані й дочірні установи та інших інвестицій	0	0
7.	**Інший операційний дохід**	**0**	**0**
8.	Усього доходів	1971	1289
9.	Загальноадміністративні витрати	-498	-388
10.	Витрати на персонал	-607	-638
11.	**Прибуток від операцій**	**866**	**263**
12.	Чисті витрати на формування резервів	-306	270
13.	**Прибуток до оподаткування**	**560**	**533**
14.	Податок на прибуток	0	0
15.	**Прибуток після оподаткування**	**560**	**533**
16.	Непередбачені доходи/витрати	0	0
17.	**Чистий прибуток/збиток банку**	**560**	**533**
18.	Чистий прибуток на одну просту акцію	0	0
19.	**Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію**	**0**	**0**

Голова Правління — **Тимченко В. І.**
Головний бухгалтер — **Савчук О. В.**

Господарським судом Рівненської області

визнано банкрутами та відкрито ліквідаційну процедуру щодо таких боржників:

ТзОВ фірма «Сфера-Експорт», м. Рівне, вул. Д. Галицького, 3, код 23310140, Постанова від 14.08.2004 р. по справі № 4/20.

Дочірнє підприємство-фірма «Случ-Енерго» ТзОВ «Дубном'ясопродукт» м. Рівне, вул. Віденська, 42а, код 23308462, Постанова від 09.02.2004 року по справі № 4/37.

Підприємця Суравського Сергія Дмитровича, Рівненська обл., Дубенський р-н, с. Верба, вул. Грушевського, 134-А, код 2150719376, Постанова від 19.03.2003 р. по справі № 9/13.

Колективне сільськогосподарське підприємство ім. Франка Рівненська обл., Здолбунівський р-н, с. Буща, код 03775227, Постанова від 28.01.2003 року по справі № 8/3.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Сокотуна Віталія Аполлінарійовича, ліцензія Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції № 249679.

Філія Агентства з питань банкрутства в Львівській області та розпорядник майном ВАТ «Самбірський радіозавод «Сигнал» п. Чабанович Тарас Денисович, 20 травня 2004 року о 10 год. 00 хв. проводять публічні торги з продажу майна банкрута — ВАТ «Самбірський радіозавод «Сигнал», яке знаходиться за адресою: м. Самбір, Львівської області, а саме:

Партія бувших у користуванні основних засобів у складі — прилади (вольтметри, осцилографи, пульти та інш.), металообробні станки — 7 шт., споруди та зовнішні комунікації. Загальна вартість майна становить 61941,00 грн.

Гарантійний внесок в розмірі 10% від початкової ціни продажу та реєстраційний збір в розмірі 17,00 грн. для реєстрації учасників вноситься на рахунок Філії Агентства з питань банкрутства в Львівській області № 260028218 в ЛОД АППБ «Аваль», МФО 325570, код ЄДРПОУ — 26254583 не пізніше ніж за три календарні дні до початку проведення торгів.

Заявки на участь в аукціоні приймаються за адресою: м. Львів, вул. Тургенєва, 73, з 9-00 до 18-00 год. Кінцевий термін подачі заявок за три календарні дні до початку проведення торгів. Торги будуть проводить за адресою: м. Львів, вул. Тургенєва, 73.

Додаткова інформація за тел. (0322) 393-265.

СПОРТ

Національний центр: капсулу закладено

На території НСК «Олімпійський» у Києві буде збудовано Національний футбольний центр. Минулої п'ятниці відбулася урочиста церемонія закладання капсули в підвалини одного з об'єктів центру — адміністративного корпусу Федерації футболу України. В урочистостях участь брали віце-прем'єр-міністр України Дмитро Табачник, член виконкому УЄФА, президент Німецького футбольного союзу Герхард Майєр-Форфельдер, президент Федерації футболу України, народний депутат Григорій Суркіс.

П'ятиповерхову споруду планують ввести в експлуатацію 2005 року. До складу центру також увійдуть кілька футбольних полів з природним і штучним покриттям, міні-стадіон з полем, обладнаним системою підігріву і автоматичного зрошення, та з трибуною на дві тисячі місць. До речі, центр споруджуватимуть коштом УЄФА та ФФУ.

Генеральним підрядником будівництва Національного футбольного центру виступила холдингова компанія «Київміськбуд».

Ліміт на легіонерів — реальність

Відбулося спільне засідання виконкому ФФУ та ради ПФЛ України. Учасники засідання ухвалили рішення про запровадження обмеження на участь легіонерів із сезону 2005/06 років. В одній грі на полі не може з'являтися більш як вісім футболістів-іноземців. По завершенні осінньої частини цього чемпіонату учасники засідання повернуться до обговорення питання про подальше обмеження кількості іноземних гравців в українському чемпіонаті.

Починаючи з 14-го чемпіонату (сезон 2004/05 рр.) кожний клуб вищої ліги, що заявить до складу команди легіонера, муситиме сплатити до Фонду розвитку дитячо-юнацького футболу України обов'язковий грошовий внесок, еквівалентний десятьом тисячам умовних одиниць. За кожного наступного іноземця ця сума зростатиме на п'ять тисяч.

Відрив збільшується

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. 21-й тур. 16 квітня.

«Арсенал» — «Шахтар». 0:0. 6 000 глядачів.

«Чорноморець» — «Кривбас». 3:0. 6 500. **Голи**: Мітерєв, 52, 69, Бранкович, 76. На 54-й і 90+2 хвилинах з поля вилучено криворіжця Никитенка (фол останньої надії) та одесита Хромих (два попередження).

«Волинь» — «Дніпро». 2:2. 11 500. Рязн, 14, Мітич, 79 — Ротань, 20, Шелаєв, 88. На 45+1 хвилині лучанин Чеботаріу не реалізував пенальті.

«Таврія» — «Металург» Зп. 2:0. 7 800. Косилов, 28, Едмар, 90+3.

«Ворскла-Нафтогаз» — «Борисфен». 1:1. 5 500. Семчук, 3 — Дмитрук, 82.

«Металург» Д — «Карпати». 0:0. 2 500.

«Іллічівець» — «Зірка». 1:0. 10 000. Шищенко, 45+1.

«Динамо» — «Оболонь». 2:0. 5 500. Корніленко, 38, Клебер, 42.

	В	Н	П	М	О
Динамо	16	4	1	46—14	52
Шахтар	14	4	3	39—16	46
Дніпро	12	6	3	34—16	42
Металург Д	9	7	5	33—23	34
Чорноморець	8	10	3	27—21	34
Оболонь	8	6	7	19-22	30
Арсенал	7	7	7	24—22	28
Іллічівець	6	7	8	22—30	25
Волинь	6	5	10	18—27	23
Борисфен	6	5	10	13—22	23
Ворскла-Нафтогаз	5	7	9	16—28	22
Металург Зп	5	6	10	15—24	21
Кривбас	5	6	10	15—26	21
Таврія	4	8	9	12—18	20
Карпати	4	6	11	16—24	18
Зірка	2	8	11	11—27	14

Останні репетиції

Хокей. Національна збірна України провела останні контрольні матчі напередодні вильоту на чемпіонат світу до Чехії. У столичному льодовому палаці «Авангард» наші хокеїсти зіграли внічию (1:1) і перемогли (7:0) російський клуб «Торпедо» (Нижній Новгород). Світова першість стартує 24 квітня. Того дня в Остраві підопічні Олександра Сеуканда зустрінуться зі збірною Словаччини.

Добірку підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Роман Зозуля чудово почувається на всіх снарядах, зокрема, на кільцях (*на фото*). Але золоту медаль чемпіона Європи в Любляні він виборов на брусах

Про бюджет — як про стовідсоткове диво

ГРОШІ

Прес-конференції директора Департаменту зведеного бюджету Міністерства фінансів Сергія Рибака передувала звістка від Держкомстату про зростання валового внутрішнього продукту в першому кварталі на 10,8 відсотка і від Держказначейства — про попередні дані виконання того самого зведеного бюджету.

Виходило, що і макроекономічна «погода» сприяла збиранню податкового «врожаю», і досягли неабиякого профіциту (перевищення доходів над видатками) загального фонду державного і місцевих бюджетів. Так, доходи загального фонду держбюджету, стверджувало Держказначейство, у січні—березні становили 6171,4 мільйона гривень, тоді як касове виконання видатків за цей період становило 5683,9 мільйона гривень. Спеціальний фонд держбюджету одержав 1724,4 мільйона гривень, а профінансував видатки на 1409 мільйонів гривень. Отже, держбюджет закрив квартал з профіцитом у 802,9 мільйона гривень. Місцеві бюджети, за Держказначейством, виконувалися і того краще — за оперативними даними, його профіцит становив 1041,8 мільйона гривень. Склавши докупи ці дві цифри, я подумки зробив Кабінету Міністрів комплімент. Поясню чому.

Переможний забіг вітчизняної промисловості, який стартував ще торік, а в першому кварталі цього року прискорився ще на 18,8 відсотка, тягне за собою нестримне зростання оптових цін. Це вже не безневинний піт на чолі галузевих спринтерів, а загрозливе для організму економіки підвищення тиску на споживчу інфляцію. За січень—лютий оптові ціни зросли в 3,75 разу, за березень — удвічі. Отже, розрив між динамікою оптових та споживчих цін уже становить 4,6 відсотка, тоді як за весь минулий рік він становив 2,9! Немає сумніву, що промисловість закладає сьогодні вибухівку відкладеної споживчої інфляції. Звідси й доручення Президента України будь-якими засобами вгамувати нестримне зростання цін у гірничо-металургійному комплексі. Але якщо зведений бюджет першого кварталу насправді з майже двомільярдним профіцитом, то Міністерству фінансів і Нацбанку цілком до снаги запобігти найгіршому — або інфляційному струсові, або інфарктові виробництва. За нинішньої ситуації важливо втримати бюджетний профіцит. Тому я й поцікавився у Сергія Рибака, що саме збирається робити в цьому напрямі його відомство. І дістав відкоша.

За версією Міністерства фінансів, попри те, «що зберігається чітка тенденція 100-відсоткового виконання планових показників бюджетів усіх рівнів», перший квартал закрили не з профіцитом, а з дефіцитом, тобто видатки перевищили доходи. Але йшлося лише про доходи загального фонду держбюджету (9867 мільйонів гривень) і видатки (11211 мільйонів гривень). Про видатки спеціального фонду і місцевих бюджетів — ані пари з вуст, от і з'ясовуй тепер — профіцитний чи дефіцитний зведений бюджет! Як на мене, з огляду на обсяги першоквартальних запозичень — таки профіцитний!

Показова деталь. На думку Сергія Рибака, некоректність звинувачень деяких народних депутатів у приховуванні Мінфіном доходів зумовлена вибором хибної бази для розрахунків — доходної частини державного, а не зведеного бюджету. Може, через це про доходну частину зведеного бюджету Мінфін вирішив і не розголошуватися? Від такої думки незатишно, і щоб її спекатися, я поцікавився після прес-конференції у Сергія Рибака, чи усвідомлює його відомство те, що сьогодні відбувається з цінами? З'ясувалося, усвідомлює. І на тому спасибі.

Сергій ВЛАД.

Готовність висока

Свою першу прес-конференцію в ранзі Міністра палива та енергетики України провів Сергій Тулуб. Проте йшлося на ній про справи атомних станцій, зокрема, про підсумки партнерської перевірки готовності до пуску нових блоків на Хмельницькій і Рівненській АЕС. Адже, як вже повідомлялося, він водночас залишається і президентом компанії «Енергоатом».

С. Тулуб високо оцінив значення таких перевірок представниками Московського центру Всесвітньої асоціації операторів АЕС узагалі, а напередодні пуску енергоблоків — особливо. Керуючий цією перевіркою Андрій Петров дав таку само високу оцінку технічному станові енергоблоків-новобудов і підготовці персоналів обох станцій.

За кілька днів буде подано офіційний звіт про перевірку. Є ще час усунути найістотніші зауваження висококваліфікованих експертів. Такі перевірки, наголошувалося, це доказ нового, відповідального підходу до роботи нашої атомної галузі, відкритості. Окрім цього, є можливість скористатися кращим світовим досвідом.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

З ювілеєм!

Від усієї душі вітаємо з ювілеєм Миколу Івановича Машталера — заступника голови профспілки працівників державних установ міста Києва. Бажаємо міцного здоров'я, великого людського щастя, злагоди, благополуччя. Хай прихиляється до Вас людське добро, ласкою вітає доля, радістю зустрічає кожен день. Хай щастить Вам у всіх Ваших діяннях!

Київський міськком профспілки і колектив «Голосу України».

ОГОЛОШЕННЯ

21 травня 2004 р. о 12 год. 00 хв. за адресою: м. Львів, Шевченка, 327 відбудеться аукціон з продажу за грошові кошти наступного майна:

Лот № 1: Будівля блоку допоміжних цехів (літера Р'-1, Р-3) місцезнаходження: м. Львів, вул. Шевченка, 327) загальною площею 16417,9 кв. м., до складу блоку входить одноповерхове залізобетонне приміщення цеху висотою 10,8 м., одна триповерхова та одна двоповерхова цегельні будівлі у кількості 1 шт. початковою вартістю 2 730 000,00 грн., в т. ч. ПДВ

Невіддільні комунікації та обладнання продаються разом з приміщенням. До об'єкта продажу також належить чотири мостових крани вантажопідйомністю 10 та 20 тон.

Кінцевий день прийняття заявок — 17 травня 2004 року.

Потенційні покупці повинні внести в безготівковому порядку грошові кошти в розмірі 10 % від початкової ціни продажу об'єкта та реєстраційний внесок на рахунок організатора торгів — Філії Агентства з питань банкрутства в Закарпатській області у АППБ «Аваль» м. Ужгород, п/р № 2600014776, Код 26252740, МФО 312345.

Заявка на участь у торгах, конкурсі повинна містити назву предмета продажу, відомості про юридичну або фізичну особу, що подає заявку. Заявка, копія документа про сплату гарантійного внеску можуть бути надіслані рекомендованим листом організатору торгів. Відповідальність за своєчасність доставки і форму надісланих поштою заявки і пропозицій та пов'язаних з цим ризик несе учасник торгів.

Потенційним покупцям, для реєстрації як учасника, слід мати при собі: документ, що посвідчує фізичну особу, або представника юридичної особи, їх повноваження: довідку про те, що проти учасника торгів не порушено справу про банкрутство; документ про внесення грошових коштів у розмірі 10 % від початкової ціни продажу об'єкта; документ про внесення реєстраційного внеску в розмірі одного неоподатковуваного мінімуму; декларацію про доходи для покупців-фізичних осіб; нотаріально засвідчені копії установчих документів для покупців-юридичних осіб (копію рішення про участь в аукціоні — для органів місцевого самоврядування).

З об'єктом можна ознайомитися особисто щодня, крім вихідних (субота, неділя), з 9 до 16 години за місцезнаходженням майна. З усіх питань організації та проведення аукціону слід звертатися до організатора торгів за адресою: м. Ужгород, пл. Б. Хмельницького, 2/236, тел. (03122) 35937.

Господарським судом Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) порушено від 31.03.04 р. справу № б 15/44/04 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Апостоловагромаш» (адреса: 53800, Україна, м. Апостолово, Дніпропетровська обл., вул. Каманіна, 1, код ЄДРПОУ 30871179, п/р 26002315309001, в КФ КБ «Приватбанк», МФО 305750).

Розпорядник майна — арбітражний керуючий Сидько Сергій Васильович (ліцензія АА № 419257 від 28.10.02 р., адреса: 49600, м. Дніпропетровськ, вул. Дзержинського, 23, к. 8).

Вимоги кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня публікації даного оголошення.

Колективне підприємство «Редакція журналу «Україна» (ідентифікаційний код № 21519597) повідомляє про свою реорганізацію в командитне товариство «Редакція журналу «Україна».

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО**,
Анатолій **ГОРЛОВ**,
Сергій **ДЕМСЬКИЙ**,
Віталій **ЖЕЖЕРА**,
Іван **ІЛЛЯШ**,
Світлана **ПИСАРЕНКО**,
Віталій **СУДДЯ**.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» **(on-line)** за адресою:
www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

**Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159037.**

Ціна договірна

**Комбінат друку видавництва «Преса України».
03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 3011072.** **1 2 3 4 5 6 7 8 9 0**

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

